

HOSPODÁŘSKÉ NOVINY

CZK/EUR ↘
24,775 -0,64 %

CZK/USD ↘
22,948 -0,79 %

PX ↗
1555,18 +0,52 %

FTSE ↘
8414,99 -0,22 %

DAX ↘
18738,47 -0,18 %

BTC/USD ↗
62900 +2,70 %

Losovačka u přijímaček

Školy musely mezi žáky losovat. Nová pravidla pro rozřazování dětí u přijímaček některé ředitele překvapila.

Strana 3

Co se děje v léčebnách

Svědectví z míst, kde léčí lidské duše: patnáctilůžkové pokoje, kurtování i zákaz učešat kamarádka.

Strana 4

Kdo je nástupce ministra Šojgua

Putinův muž Šojgu v čele obrany končí, Moskva ho nahradila oddaným ekonomem bojujícím za silný stát.

Strana 8

Rok s virtuální baterií

Skvělé plány nestačí, bez důslednosti a investic se návratnost elektrárny zbytečně prodlouží, zjistil solárník.

Strana 11

■ Inflace

Přijde druhá inflační vlna? Růst cen posílil korunu, úroky klesnou pomaleji

Úrokové sazby by na konci roku mohly být výrazně výše, než se čekalo. Růst cen v dubnu překvapil a trh tak předpokládá, že do konce roku klesne sazba z nyníšších 5,25 procenta pouze na 4,75 procenta.

David Busta
david.busta@hn.cz

Cenová stabilita byla obnovena. S takovými slovy přišel guvernér České národní banky Aleš Michl z kraje letošního roku, když se růst cen v ekonomice vrátil do blízkosti dvou procent. A následující měsíce mu dávaly za pravdu. V únoru si inflace ladně sedla na dvouprocentní cíl a zůstala na něm i v březnu. Výsledné hodnoty konzistentně vycházely níže, než jaké odhadovala samotná banka. Jenže dubnové číslo ustřelilo přesně opačným směrem. Inflace poskočila meziročně na 2,9 procenta, banka přitom očekávala její hodnotu na 2,5 procenta.

Analytici předpokládali ještě nižší údaj, jejich odhad podle agentury Reuters činil 2,4 procenta. Meziročně pak ceny v ekonomice vzrostly o 0,7 procenta, což je opět výrazně nad odhadem analytiků, kteří sázeli na 0,3 procenta. Co se v ekonomice děje? Opravdu přichází podobný zvrat, o jakém se mluví ve Spojených státech, a hrozí druhá vlna inflace?

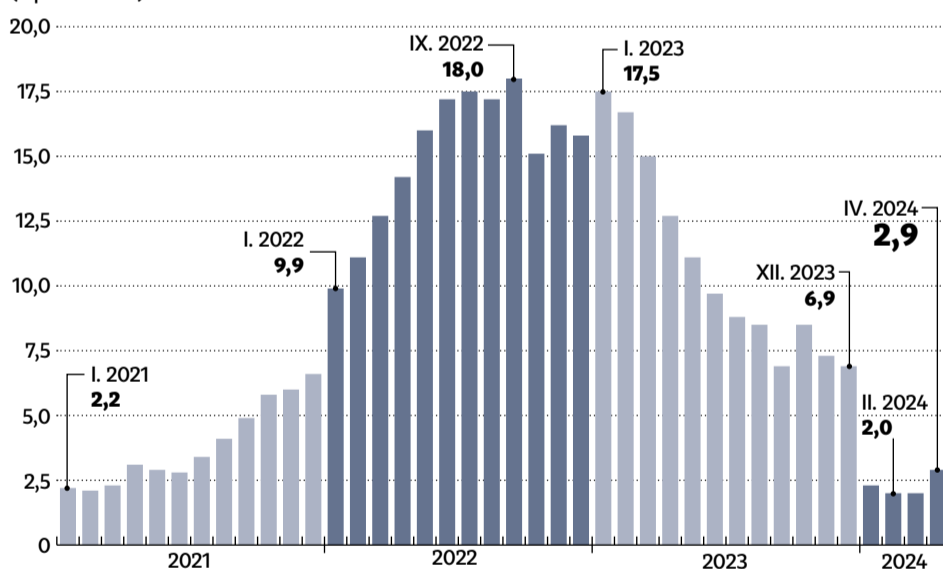
Podle českých ekonomů zatím není potřeba se znepokojovat. Zdrojem dubnového překvapení je především vývoj cen potravin, a to jak z meziročního, tak meziměsíčního pohledu. Meziročně klesly ceny potravin o 3,6 procenta, v březnu přitom pokles činil 6,6 procenta. „Mnohé potraviny sice z meziročního pohledu zlevnily, nicméně pokles cen v dubnu byl výrazně nižší než v březnu. To je patrné například u mouky, která v dubnu meziročně zlevnila o 19,1 procenta. O měsíc dříve to však bylo o 27,8 procenta. Podobně se chovaly i ceny masa, mléka či vajec,“ uvádí Štěpán Křeček, hlavní ekonom BHS. Jinak řečeno, jak centrální banka, tak analytici očekávali, že ceny potravin budou klesat výrazněji a udrží inflaci níže.

Kdo chce nahlédnout do budoucnosti, zájímá ho ale spíše dynamika meziměsíčních cen. V tomto případě se zvýšily ceny potravin v dubnu oproti březnu o 1,6 procenta. „Po pěti měsících poklesu v dubnu ceny potravin meziměsíčně silně vzrostly. Vyplnil se tak dříve avizovaný rizikový scénář, že prodejci po Ve-

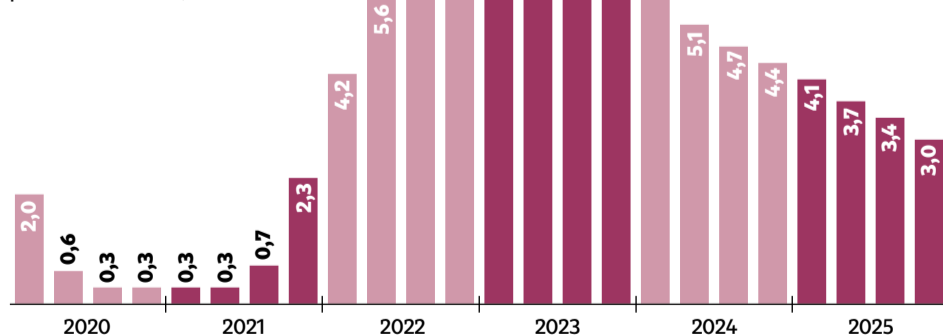
Inflace otočila, znovu roste

Dubnová inflace se meziročně vyhoupla na 2,9 procenta, což překvapilo jak centrální banku, tak analytiku. Letošní inflace tak pravděpodobně bude vyšší, než banka předpokládá ve své nové květnové prognóze. Sazby by taktéž měly být v důsledku na konci roku vyšší, než si ještě minulý pátek investoři mysleli.

Inflace
(v procentech)

Klíčová sazba
(v procentech z prognózy ČNB, průměr za čtvrtletí)

Prognóza pro rok 2024
inflace: 2,3 %
hospodářský růst: 1,4 %

Prognóza pro rok 2025
inflace: 2,0 %
hospodářský růst: 2,7 %

Zdroj: ČNB, ČSÚ

likonocích ceny zvýší. Přitom právě ceny potravin hrály od začátku roku důležitou roli v poklesu inflace,“ uvádí Jakub Seidler, hlavní ekonom České bankovní asociace. „V dalších měsících budou pravděpodobně potraviny dál lehce zdražovat,“ myslí si Jan Bureš, hlavní ekonom Patria Finance. Na vyšší růst cen bude také tlačit situace na trhu s ropou, která oproti loňsku významně zdražila, byť od začátku května opět mírně klesá.

Jisté pozitivum lze najít ve vývoji cen služeb, které meziměsíčně stagnují, byť meziročně se drží na stále vysokém růstu o 5,3 procenta. Podle Seidlera dubnové údaje znamenají, že letošní inflace bude o několik desetín procenta vyšší, než předpokládá ČNB. Ta ve své poslední prognóze počítala s růstem cen v ekonomice za rok 2024 na úrovni 2,3 procenta. Bureš očekává, že v létě inflace opět zpomalí tempo ke dvěma procentům, nicméně v závěru roku se podívá znovu ke třem procentům. Hlavní ekonom Trinity Bank Lukáš Kovanda si myslí, že inflace za celý letošní rok by tak mohla dosáhnout hodnoty 2,7 procenta.

Jak se pondělní výsledky projeví ve vývoji sazeb? „Z pohledu centrální banky je sice dubnové překvapení primárně o potravinách, ale i tak bude vyšší číslo psychologicky působit na bankovní radu. Nově předpokládáme, že centrální bankéři budou v souladu s prognózou snižovat úrokové sazby již pouze po čtvrtkách procentního bodu na 4,0 procenta na konci tohoto roku a na 3,5 procenta na konci roku 2025,“ říká Bureš.

Nicméně takový vývoj je ještě poměrně optimistický oproti tomu, co nyní očekává trh. Koruna na výsledky inflace reagovala citelným posílením, a to až k úrovni 24,8 koruny za euro. Změnily se tak sázky na vývoj úrokových sazeb v ekonomice – koruna posiluje, protože investoři očekávají, že budou na korunových vkladech vydělávat více, než si dosud mysleli, a mají tak o korunu vyšší zájem.

Z aktuálních dat agentury Bloomberg lze vyčíst, že trh očekává, že ČNB letos sníží klíčovou sazbu z 5,25 na 4,75 procenta. „Bankovní rada by tak snižovala sazbu nepravděpodobněji jen na dvou z pěti svých letošních zbývajících zasedání. Třikrát by si dala pauzu,“ říká Kovanda. Ještě minulý týden přitom trh očekával, že koncem roku bude sazba na úrovni 4,25 procenta. A na začátku roku dokonce předpokládal pokles základní sazby ČNB do konce roku až na 3,25 procenta.

Očekávání ohledně vývoje sazeb tedy poskočila od začátku roku prudce nahoru. V praxi to znamená, že pokles úroků na firemních nebo spotřebních úvěrech zpomalí. O úrocích hypoték pak rozhodují očekávání ohledně vývoje dlouhodobých sazeb v ekonomice, která ale od začátku roku výrazně vzrostla.

Komentář k inflaci na str. 14

■ Školství

Školy musely mezi žáky losovat. Nová pravidla pro rozřazování dětí u přijímaček část ředitelů překvapila

Markéta Hronová
marketa.hronova@hn.cz

Letos poprvé rozřazoval žáky v přijímacím řízení na střední školy algoritmus. Kvůli tomu, aby s výsledky mohl pracovat stroj, nikdo nemohl skončit na stejném místě. Mezi uchazeči, kteří na dané škole získali stejný počet bodů, se proto muselo losovat. Týkalo se to zejména škol, které nenastavily dostatečně podrobná dodatečná kritéria. V některých případech tak hrozí, že se kvůli losu žák na vybranou školu nedostane. Kam byl kdo skutečně přijat, se žáci oficiálně dozvědí ve středě.

Pražské Gymnázium Nad Štolou muselo mezi zájemci o osmileté studium losovat 17 dvojic dětí se stejným počtem získaných bodů. „Další čtyři pak mezi uchazeči o čtyřleté studium a tři dvojice u šestiletého studia. Co vím, tak kolegové losovali docela často,“ popisuje ředitelka školy Renáta Schejbalová.

Rovněž 17 dvojic musel losovat také ředitel pražské Masarykovy střední školy chemické Jiří Zajíček. Pozval k losování uchazeče, kterých se bodová shoda týkala. Vědět dostali 12 hodin předem, protože výsledky musela škola do druhého dne odeslat Cermatu – státní organizaci stojící za systémem přijímaček.

Pro ředitele je to novinka. Dříve stanovili pořadí a bylo jedno, že se třeba na 20.–22. místě umístili uchazeči se stejným počtem bodů. „Pokud získalo více uchazečů stejný počet bodů u dělicí čáry, vzali se všichni právě proto, aby se nemuselo losovat,“ vysvětluje Zajíček. Většinou přijali žáků i trochu víc, než měli míst, protože tepr-

ve po zveřejnění pořadí se uchazeči rozhodovali, na kterou ze dvou škol se přihlásí. Do škol museli doručit zápisový lístek. Ředitelé pak na zbylá místa vypsalí druhé kolo.

To už nyní neplatí. I kvůli zdlouhavému a pro rodiče i školy zbytečně vysilujícímu průběhu se celý proces zdigitalizoval. Žáci letos nově mohli podat přihlášku elektronicky, a to na tři školy místo dvou. Také museli určit pořadí škol podle toho, kam se chtějí dostat nejvíce. Žáky teď nově rozdělí algoritmus, který by měl být spravedlivější. Nezvýhodňovat ty, kteří vsadili na jistotu v podobě méně žádaného oboru, před těmi, kteří se rozhodli riskovat.

A kvůli němu se také muselo losovat. „Algoritmus si neporadí s tím, že mají dva žáci stejný počet bodů. Muselo se stanovit jasné pořadí, aby s ním mohl systém pracovat,“ vysvětluje Zajíček. Podle něj na tom ale zrovna na jeho škole žádný žák netratil, protože uchazeči se stejným počtem bodů se nevyskytovali blízko dělicí čáry. „S celkovým pořadím to nakonec nezamíchalo.“

Školy, které si dodatečná kritéria stanovily opravdu podrobně, losovat nemusely. Například Gymnázium Brno, třída Kapitána Jaroše. K prvnímu kritériu, jímž byl celkový součet bodů, přidalo ještě celkový počet bodů z přijímacího testu od Cermatu, body navíc za zkoušku z matematiky, pak za úspěšnost v úlohách z češtiny, které ověřovaly porozumění textu. „A ve dvou případech jsme museli použít ještě poslední kritérium a tím byla úspěšnost při řešení matema-

tických úloh otevřených. Tahle data nám dodal Cermat a my jsme mohli ve všech případech rozhodnout jednoznačně,“ popisuje ředitel školy Jiří Herman, jak se vyhnout losování.

Zajíček měl dodatečná kritéria tři a nestačilo to. „Už vymýšlíme, jaká další dvě bychom určili pro příští rok,“ říká. Někde však nestačilo ani sedm dodatečných kritérií. Gymnázium v Brně na Slovanském náměstí muselo i tak v jednom případě z tisícovky losovat. „Myslím, že to mohlo být i příliš jednoduchým testem z matematiky, který nedokázal žáky dobře rozřadit,“ uvedl ředitel Dalibor Kott.

Podle ředitele Cermatu Miroslava Krejčího, který celý proces přijímání

na střední školy připravoval, vše proběhlo úspěšně a algoritmus bez problémů žáky do škol rozřadil. „Museli jsme je však ještě jednou přepočítávat kvůli školám, které nám nejprve dodaly špatné pořadí žáků.“

Už v prvním kole se dostalo více než 90 procent uchazečů. Kolik dětí se dostalo v prvním kole loni, není jasné. „Máme pouze predikce, podle kterých je úspěšných v prvním kole letos víc, a to hlavně díky možnosti napsat si na přihlášku tři školy,“ uvádí Krejčí.

Definitivní výsledky najdou žáci a jejich rodiče v systému DiPSy, kam nahrávali elektronickou přihlášku, ve středu 15. května. Už nyní se však

mohou podívat na opravené jednotné testy z češtiny a matematiky. A někteří rodiče už se začínají ozývat s podezřením na chybnou opravu.

„Dříve se šlo do školy podívat minimum rodičů. Jen včera si testy stáhlo 37 tisíc uchazečů, to je mnohem více očí. Testy opravovali lidé, takže k nějakému pochybení mohlo dojít,“ nepopírá Krejčí. Pokud někomu z uchazečů přibude bod, může podat odvolání a obrátit se na ředitele školy, aby přezkoumal pořadí. Algoritmus už se znovu spouštět nebude. „Kdyby to byl zrovna bod rozhodující o přijetí, ředitel musí takového uchazeče vzít, třeba i nad rámec kapacity,“ vysvětluje Krejčí.

Přijímačková losovačka Nový systém přijímání na střední školy přinesl novou praktiku: určení pořadí uchazečů se stejným počtem bodů za pomoci losu. Je to třeba kvůli rozřazovacímu algoritmu. Foto: Shutterstock

■ Podnikání

Vláda navrhuje změnit systém pokut pro podnikatele

Martin Ťopek,
Michaela Ryšavá
autori@hn.cz

Pokuta podnikateli ve výši 100 tisíc korun například za špatně označené zboží není nic výjimečného. Provinilec má možnost buď do 30 dnů celou výši zaplatit, nebo se odvolat a doufat, že se mu i přes náklady na administrativu či právní pomoc podaří pokutu snížit. Nově by měl mít ještě jednu možnost – zaplatit bez otálení a tím si pokutu automaticky snížit. Třeba na polovinu. Návrh je součástí podnikatelského balíčku, který chystá ministerstvo průmyslu a obchodu.

Resort, který balíček o 23 bodech připravuje, tvrdí, že by snížení pokut při rychlém zaplacení mohlo být výhodné pro obě strany – pro pod-

nikatele i pro stát. „Okamžikem zaplacení této snížené sankce by řízení skončilo bez dalšího odvolání. Podnikatel by zaplatil nižší pokutu, státu by odpadla administrativa s vedením dlouhých odvolacích řízení,“ stojí ve vládním materiálu, na který jako první upozornil novinář a ředitel Nadačního fondu nezávislé žurnalistiky David Klimeš ve svém newsletteru.

Podnikatelé by ale možnost rychlého splacení přivítali. „Může se stát, že podnikatel jenom něco prošvihne a už by měl platit pokutu. Pokud mu za rychlost bude snížena na polovinu, rozhodně to dává smysl,“ míní předseda představenstva Asociace malých a středních podniků a živnostníků Josef Jaroš.

Pokuty například za porušení živnostenského zákona mohou dosahovat

i milionových částek, byť průměrná hodnota bývá nižší. V roce 2022 například Česká obchodní inspekce uložila 8500 pokut a vybrala 80 milionů korun. To odpovídá průměru 9400 korun.

Živnostenský úřad v Praze 1 uložil vloni 389 pokut v celkové výši 1,89 milionu korun. To činí průměr necelých 5000 korun. Právě u těchto pokut by mohli podnikatelé preferovat rychlé zaplacení. „Zejména u bagatelních

~
Zejména u bagatelních částek bude dávat smysl zaplatit nižší pokutu.

částek jsou náklady na odvolání tak vysoké, že bude dávat smysl zaplatit nižší pokutu,“ dodal Jaroš.

Hospodářská komora proto návrh pravděpodobně podpoří, byť zatím teprve sbírá připomínky od svých členů. „Tohle bude pro podnikatele výhodné, na druhou stranu odpadne administrativní zátěž hlavně dozorujícím orgánům a nebudou muset vést dlouhé a nákladné odvolací řízení. Proto to podporuje tolik resortů,“ uvedla ředitelka legislativy Hospodářské komory Lenka Janáková. Rozhodující podle ní bude, jak se pokuta sníží. Zda to bude skutečně polovina, nebo zda bude „sleva“ odstupňovaná podle resortů a kontrolních organizací, které pod ně spadají.

Možností, jak může podnikatel přijít k postihu, přitom není málo. Jak

uvádí Hospodářská komora, počet kontrol neustále roste. Celkem dvanáct resortů ukládá podnikatelům na 1500 povinností. Kromě finanční správy je kontrolují také zejména živnostenské úřady, Česká obchodní inspekce nebo Česká správa sociálního zabezpečení. Komora kvůli tomu nedávno vydala pro podnikatele příručku, která jim má pomoci s kontrolami a radí jim, jaké jsou v takové chvíli jejich práva a povinnosti.

Návrh je nyní v meziresortním připomínkovém řízení, z něj se resort dozví, jak se k návrhu staví ostatní ministerstva, podnikatelské svazy nebo další instituce, kterých by se změna dotkla. Na přípravě se kromě zmíněného resortu průmyslu podílela i expertní skupina pro snižování administrativní zátěže podnikatelů.

■ Rozhovor

Svědectví z míst, kde léčí duše: patnáctilůžkové pokoje i zákaz učesat kamarádku

Michaela Ryšavá
michaela.ryšava@hn.cz

Mají být místem pro záchranu lidské duše, jenže mnohé psychiatrické nemocnice připomínají spíše vězení. A to nejen kvůli tomu, jak vypadají, ale i režimu, který je v nich nastaven. Problémy nejsou jen v psychiatrii pro dospělé, ale i v té dětské. „Je to ještě větší popelka, která potřebuje mnohem výraznější investice, modernizovat prostory tak, aby měla více dvoulůžkových nebo jednolůžkových pokojů. Navíc bývá na dětských psychiatriích i větší problém v režimu,“ popisuje situaci v psychiatrických nemocnicích zástupce ombudsmana Vít Alexander Schorm. Právě jeho úřad má na starosti kontrolu v zařízeních, kde jsou lidé omezeni na svobodě, a má tak – jako téměř jediný v Česku – unikátní soubor dat a zkušeností.

Svlékání donaha i zbytečné užívání omezovacích technik. Lidé, kteří prošli psychiatrickými nemocnicemi, popisují ponižování a nevládné zacházení. Jak často na tento problém narazíte?

Při našich návštěvách se samozřejmě zabýváme tím, jak nemocnice řeší neklidné pacienty, protože to, co popisujete, vypadá, jako že šlo o příběh rozrušeného pacienta. Všimáme si třeba i toho, že kvůli přetlaku pacientů se vytrácí vyhovující a bezpečné prostředí. Nemocnice musí zabrat izolační místnosti nebo ty, kde by pacient mohl být v případě potřeby přikurtován tak, aby na něj ostatní pacienti neviděli.

Třeba v pražské Všeobecné fakultní nemocnici na Karlově náměstí jsou někteří psychiatrickí pacienti na pokoji až po čtrnácti nebo patnácti lidech. Jde o pokoj pro akutní pacienty a kvůli tomu se v něm kurtuje pravidelně.

Proč je to špatné?

Když se pacienta nepodaří uklidnit, není vhodné, když je v omezení – například právě při kurtování – před zraky ostatních pacientů. Je to ponižující pro něj a zneklidňující pro ostatní. Upozorňujeme na to, že mnohdy jsou pacienti uvrženi do situace, která jejich léčení neusnadňuje. Kdybych se sám ocitl ve stavu silné nepohody v místnosti s dalšími čtrnácti pacienty, odhaduji, že by se můj duševní stav spíše zhoršil. Moderní oddělení vznikají, ale pomalu.

Takže když to po vašich návštěvách shrnete, vidíte, že stav české psychiatrie není dobrý?

Není optimální. Vyložené ponižující zacházení vidíme ojediněle, naopak pravidelně konstatujeme nedostatek personálu a nevyhovující prostory. I v Česku je ale pár zařízení, která jsou zrekonstruovaná, mohou odpovídat požadavkům moderní medicíny a dopřát pacientům trochu soukromí. Někdy je to téměř jako cestování časem, kdy ujetím pár desítek kilometrů překonáte v materiálních podmínkách desítky let.

Zmiňoval jste používání nevhodných omezovacích technik – kromě kurtování jde i o jiné prostředky?

VÍT ALEXANDER SCHORM (51)

■ Na Masarykově univerzitě vystudoval práva, postgraduální studium pak dokončil v Paříži.

■ V roce 1996 působil jako poradce předsedy Nejvyššího soudu Otakara Mojtejl, o dva roky později se stal vedoucím kanceláře místopředsedy vlády Pavla Rychetského.

■ V roce 2002 se stal vládním zmocněncem pro zastupování České republiky před Evropským soudem pro lidská práva ve Štrasburku, kde působil dvacet let.

■ Zástupcem veřejného ochránce práv byl zvolen v říjnu 2022, a to poté, co v srpnu rezignovala na svou funkci Monika Šimůnková.

Nejde o to, že jsou ty prostředky nevhodné, často naopak představují jediný dostupný nástroj ke zvládnutí krizové situace. Problém nastává, pokud se nepoužívají tak, jak by měly, anebo se používají v podmínkách, které neposkytují soukromí nebo bezpečí. S kurtováním se nesetkáváme jen na psychiatriích, ale třeba také v zařízeních sociálních služeb. Stává se, že se k němu uchyluje personál, kterého je málo. Potenciál omezit pohyb mají i postranice na postelích. Vypadají vcelku neškodně – mají zabránit klientovi v pádu. Jenže někteří klienti mají sklon postranice přelézat, což znamená, že pak mohou spadnout z ještě větší výšky.

Chápu, že ne vždy se bez použití omezovacích prostředků pracoviště může obejít, ale my kontrolujeme třeba i to, zda byl pacient přikurtován po dobu co nejkratší. Tedy zda ho personál nekontroluje v příliš dlouhých intervalech. Jinak to zakládá podezření, že pacienta omezují, i když již pro to nejsou už důvody.

Ve vašich závěrečných zprávách upozorňujete na špatnou komunikaci s nezletilými pacienty i na to, že se s nimi nejedná, jak by mělo. Můžete to přiblížit?

Už před několika lety jsme se intenzivně zabývali otázkou, nakolik je dětský pacient brán jako partner v léčbě. Například starší děti by se mohly minimálně vyjádřit k léčebnému postupu nebo vůbec k tomu, zda chtějí být na psychiatrii. Ale ukazuje se, že ani jich se často nikdo na nic neptá. Proto jsme k tomu vydali doporučení, které má zlepšit postavení dětských pacientů. Osvojilo si ho i ministerstvo zdravotnictví a vydalo ho ve svém věstníku, takže by se jím měli lékaři řídit. Dítě v patnácti letech je na tom rozumně úplně jinak než například dítě osmileté. Zpravidla chápe souvislosti. Když mu vysvětlíme, proč by mělo

na psychiatrii být a proč konkrétní léčbu podstupuje, pak to bude lepší pro obě strany.

Myslíte si, že je na tom dětská psychiatrie ještě hůře než ta pro dospělé?

Je to nejspíš ještě větší popelka, která potřebuje mnohem výraznější investice, modernizovat prostory tak, aby měla více dvoulůžkových nebo jednolůžkových pokojů. Navíc bývá na dětských psychiatriích i větší problém v režimu. Například v nemocnici ve Šternberku měly děti ještě donedávna úplný zákaz telefonování z vlastních mobilů a mohly jen přijímat hovory na několik přenosných služebních telefonů. Volat ven nemohly ani rodině, ani sociálním pracovníkům. To se po naší návštěvě trochu změnilo. Úplný zákaz totiž neměl oporu v zákoně, třebaže zařízení může používání telefonů přiměřeně regulovat.

Bylo něco, co vás při kontrolách vyloženě nepříjemně překvapilo?

Asi to byla logická režimová opatření: právě zákazy telefonů nebo erární oblečení. Tedy zákaz používat vlastní a povinnost vzít si erární, které přiděluje nemocnice. A když je erární, často po vyprání rotuje mezi pacienty. Zarazily mě také plošné dohledy v koupelnách nebo zákaz fyzického kontaktu mezi dětmi. Nemyšlím samozřejmě intimní kontakt, ale paušální zákaz jakéhokoliv kontaktu: držet se za ruce, vzájemně si učesat vlasy. A samozřejmě stav některých nemocnic – jako například té lounské. Nebo sterilita pokojů, kde děti žijí – žádné fotky, obrázky nebo plyšáci. Někde to vypadá, jako že to nemocnice vyloženě nezakazují, ale současně nepodporuje, aby si děti okolí svého lůžka přiměřeně přizpůsobily své individualitě.

Katastrofický stav psychiatrické dětské nemocnice Louny se v posledních měsících hodně řešil. Na zakoupení dveří vznikla dokonce veřejná sbírka. Jsou Louny opravdu tím nejhorším? Nebo je to běžný obrázek z českých psychiatrických nemocnic?

Louny působí asi nejhorší. Přesto v lidské, vztahové rovině v této nemocnici vytváří personál velmi přátelské a příjemné prostředí. Ministerstvo zdravotnictví si situaci uvědomuje a potvrdilo nám záměr, že přímo v Lounech pořídí nemovitost a postaví úplně nové dětské oddělení. Je to však otázkou let. Věřím ale, že do té doby se ministerstvo postará, aby se prostředí ve stávajícím objektu výrazně zlepšilo.

Vy děláte kontroly všech osob, které jsou nějak omezeny na svobodě, tedy například i v domovech seniorů. Hodně jste tlačil na to, aby lidé spíše než ve velkých ústavech žili v malých domech. Nakonec ale byla schválena velmi omezená podoba, která umožňuje zachování obrovských institucí. Jak to vnímáte?

Úmluva OSN o právech lidí s postižením hovoří o tom, že každý takový člověk má právo žít nezávislý život v komunitě. Ideálně tedy kdokoli s postižením by měl žít v komunitě, případně v zařízení komunitního charakteru bez ústavních prvků. Prostorů a život by měly co nejvíce připomínat běžnou domácnost. Nemělo by tedy jít o zařízení, kde jsou soustředěny desítky, ba stovky lidí, kteří ve stejnou dobu vstávají, jedí a chodí spát. Důležité je také umístění zařízení – lidé by měli mít možnost zapojit se do života v sousedství, být v kontaktu s okolím, dojíždět si třeba nakoupit, vyrazit za zábavou, k lékaři či za přáteli tak, jako to chce každý z nás...

Jenže u nás se to řeší úplně jinak, místo transformace a „rozpuštění“ některých zařízení dochází nezdělaná jen k takzvané humanizaci. To znamená, že se zlepšují materiální podmínky v ústavech: dá se tam nové vybavení, provedou se stavební úpravy. Mimořádně více či méně zdařilé. To ale nemá s transformací nic společného. A to je škoda, protože utopíme množství prostředků do udržování něčeho, co bychom pro lidi s postižením mít ani neměli.

Zástupce ombudsmana Vít Alexander Schorm Udělat kamarádeculík? V normálním životě dětí běžná věc, v některých psychiatrických nemocnicích ale zakázané opatření. Foto: HN – Václav Vašků

■ Trh práce

Manažera nám dělá AI. Algoritmy plánují směny a hodnotí zaměstnance, mohou ale vzít motivaci

Kristýna Matějková
kristyna.matejkova@hn.cz

Směny kurýrů služby Wolt ještě před lety pravidelně rozepisovali vedoucí. Nyní ale tuto často monotónní činnost převzala umělá inteligence (AI). Firemní systém tak rozděluje kurýrům směny zcela spravedlivě, včetně těch méně oblíbených víkendových a nočních. Stále více i českých firem svěřuje algoritmům některé z činností, které doposud dělali manažeři. AI za ně také může nejen plánovat práci, ale také přidělovat zaměstnanecké benefity či pracovníky hodnotit. Dokážou ale algoritmy motivovat k práci stejně jako živý manažer?

„Zaměstnanci nyní očekávají a požadují větší přizpůsobení na míru u všeho, od zaměstnaneckých benefitů přes školení dovedností až po kariérní postup a možnosti rozvoje, které odpovídají jejich osobním silným stránkám a zájmům,“ popisuje situaci na pracovním trhu Jiří Halbrštát, manažer nábora a marketingu personální agentury ManpowerGroup.

Podniky proto podle něj začínají vyhledávat nástroje využívající umělou inteligenci, které sbírají různá data o zaměstnancích, jejich schopnostech a výkonu, ale také zájmech nebo finanční situaci. „Tato data mohou pocházet z různých zdrojů, včetně dotazníků vyplněných zaměstnanci, historie výkonu a předchozích voleb benefitů.“

Na základě toho dokáže program vyhodnotit, jaké by se pro dotyčného pracovníka hodilo školení, jak by mohl dále postupovat ve firemní hierarchii nebo i které by měl dostat zaměstnanecké bonusy.

Podle odborníka na firemní kulturu Jana Klusoně bývá svěřeni některých manažerských kompetencí algoritmům pro firmu zpravidla výhodné, jelikož šetří čas. „Pomáhá automatizovat rozhodování, což výrazně snižuje pracovní zátěž manažerů,“ říká šéf české a slovenské pobočky per-

sonální platformy Welcome to the Jungle. Ve firemním prostředí se pro tento postup zažil pojem algoritmický management.

V Česku podle něj personální systém využívající AI zavedly zatím jen větší podniky, jelikož ty menší si to zatím zpravidla nemohou dovolit. „V současnosti mnohé české firmy teprve připravují nezbytnou infrastrukturu pro nasazení umělé inteligence, takže si na větší využití AI v manažerských procesech ještě pár let určitě počkáme.“

Jak ukázal například průzkum personální agentury Randstad, je momentálně použití AI otevřená asi polovina tuzemských firem. Jako hlavní výhodu přitom podniky vnímají možnost zautomatizovat právě opakující se úkoly.

~ Použití AI je otevřená asi polovina tuzemských firem.

Zejména ve velkých korporacích je už svěřeni některých manažerských úkolů algoritmům běžnou věcí. Především tento styl řízení využívají mezinárodní firmy v dopravě a logistice, ale také maloobchodním prodeji. Podniky jako Amazon, Uber nebo UPS používají algoritmy k tomu, aby hodnotily pracovní výkon svých zaměstnanců. Oděvní společnost Uniqlo pak třeba tímto způsobem sleduje, kolik zboží prodali jednotliví pracovníci na prodejnách.

V zahraničních firmách je už nicméně možné i pozorovat některé negativní dopady „AI manažerů“. Jak ukázal mezinárodní výzkum publikovaný letos v březnu v odborném

Pod dohledem umělé inteligence Použití umělé inteligence a algoritmů k hodnocení výkonnosti zaměstnanců je dnes už běžné zejména ve velkých logistických firmách. Foto: Midjourney AI

časopise Computers in Human Behavior, svěřování části vedení lidí algoritmům může mít vliv na celý pracovní kolektiv v týmu a změnit chování zaměstnanců.

Pracovníci společností, které využívají i algoritmický management, měli oproti těm vedeným jen běžnými šéfy daleko menší motivaci pomáhat svým kolegům nebo je podporovat. Zároveň měli i horší výkon, což bylo podle vědců způsobené tím, že jim odpadl lidský tlak ze strany manažera na jejich produktivitu. Nejvíce

přítom negativní dopady algoritmů pozorovali v případech, kdy program sledoval a vyhodnocoval právě produktivitu zaměstnanců.

Výzkumníci sledovali logistické firmy, o které šlo, ale neuvádějí. Příkladem negativního dopadu AI však může být Amazon, kde algoritmus dříve posílal rovnou e-mailem výpovědi lidem, které vyhodnotil jako málo výkonné. Systém zároveň podle analýzy Univerzity v Illinois tlačil zaměstnance k tomu, aby více pracovali, a docházelo častěji k úrazům.

Podle výzkumníků by měly společnosti na možná negativa myslet, pokud budou algoritmy do svého řízení zavádět. Doporučují firmám, aby dávaly svým zaměstnancům dostatečný prostor se vzájemně potkávat – ať už tím, že jim zařídí společné místnosti pro odpočinek nebo budou organizovat společenské akce.

Podniky by také podle vědců měly být vůči svým lidem otevřené a zahrnout je do plánování, pokud se rozhodnou začít AI na manažerské úrovni používat.

Inzerce

Rentiér

Kam přesunout peníze ze spořicíh účtů

Speciál HN Rentiér v prodeji od 14. května

■ Reality

Rychlý přeprdej podílů v nemovitostech je hit. Vstupu spekulanta do domu lze ale zabránit

Jan Prokeš

jan.prokes@hn.cz

Zrušení předkupního práva spoluvlastníků před čtyřmi lety výrazně nastartovalo byznys investorů do podílů na nemovitostech. Ten, kdo svou část prodává, už od té doby nemusí přednostně oslovit ostatní majitele domu či pozemku. Situace tak nahrává spekulantům, kteří se mohou rychleji dostat k části nemovitosti a obratem ji zbylým vlastníkům nabídnout podstatně draž.

Takzvané flipování podílů, tedy levný nákup části nemovitosti a její následný výhodný prodej, se navíc v posledních měsících stalo velmi populární. Na trhu se objevila řada kurzů a lidé za ně neváhají zaplatit statisíce korun, aby se dozvěděli, jak díky této praxi rychle zbohatnout. Riziko, že vám jednoho dne zavolá spekulant a představí se jako nový spolumajitel vašeho rodinného domu, lze naštěstí podstatně snížit.

Existuje několik způsobů, jak tomu předejít, a to i bez toho, že by se znovu v českém právu zavedlo předkupní právo spoluvlastníků. Ministerstvo spravedlnosti navíc o tom kroku ani neuvažuje a odborníci s ním souhlasí. „Absolutně by to zničilo trh s byty,“ míní Jiří Matzner, zakladatel a majitel advokátní kanceláře Matzner Legal.

Předkupní právo spoluvlastníků by podle něj znamenalo problém třeba u bytů, k nimž člověk vlastní také parkovací stání. Pokud by se pak rozhodl odstěhovat a obojí prodat, musel by nejdříve parkovací stání nabídnout všem ostatním spoluvlastníkům garáže. Může jít o desítky i stovky lidí. „Navíc tím ztratí kupce,

kteří byt chce s tím parkovacím stáním,“ doplňuje Matzner. Právě kvůli této nepraktičnosti předkupní právo spoluvlastníků v roce 2020 zmizelo z občanského zákoníku. Zároveň se tím otevřela snadnější cesta pro firmy, které se na investice do podílů na nemovitostech specializují. Podniky jako Viagem nebo MI Estate nyní pravidelně oslovují dopisy spoluvlastníky domů či pozemků s nabídkou odkupu.

V případě některých seniorů nebo lidí ve finančních problémech se pak mohou k podílům dostat velmi výhodně. Ostatní majitelé nemovitosti se to často dozvědí, až když je pozdě a nový spolumajitel jim podíl nabízí za podstatně vyšší částku nebo po nich požaduje nájemné odpovídající velikosti jeho podílu.

Jednou z možností, jak se proti tomuto riziku bránit, nabízí spoluzakladatel společnosti B&K Nemovitostní investice Vladimír Brůna. Podle něj mohou lidé sami oslovit s nabídkou dalšího spoluvlastníka – stejně jako spekulant.

Pojistit se dá i takzvaným zákazem zcizení či zatížení, které spoluvlastitelé zapíší do katastru nemovitostí. Tím lidé získají jistotu, že bez jejich vědomí podíl v domě nezíská spekulant. „Další možnost je zapsat do katastru moje předkupní právo. Když se spoluvlastitel rozhodne podíl prodat, musí ho nejdříve nabídnout mně. Není to zárukou, že to koupíte, ale budete první, komu se bude nabízet,“ uvádí Matzner.

Zejména v případě rozchádaných rodin se pak nabízí třetí varianta:

požádat o zrušení spoluvlastnictví. Soud pak žádost může vypořádat třemi způsoby. Buď nemovitost mezi jednotlivé majitele adekvátně rozdělí, což jde třeba v případě bytových domů, či celou nemovitost přikáže jednomu z majitelů, který musí ostatní adekvátně vyplatit, anebo se nemovitost prodá v dražbě a výtěžek se mezi vlastníky rozdělí.

„Lidé tedy nejsou bezbranní. Důvodem, proč se do té situace dostanou, je to, že neměli potřebu něco řešit, protože měli spoluvlastníka, který jim řadu let vyhovoval,“ říká advokát Matzner.

Možnosti dnes mají i lidé, kteří investořům za pár desítek tisíc korun

prodají svůj podíl s reálnou hodnotou v řádu stovek tisíc a pak svého rozhodnutí litují. „V občanském zákoníku to řeší takzvané neúměrné zkrácení. Pokud kupující využil vaši slabost nebo tíseň a něco od vás koupil výrazně pod cenou, můžete do jednoho roku žádat o dorovnání částky,“ uvádí investor do nemovitostí Tomáš Kučera.

„Firmy, které s podíly obchodují, nicméně často do smluv dávají formulace ve stylu, že je člověk poučen o tom, že nejde o neúměrné zkrácení. Přesto si myslím, že v řadě případů by se lidé i tak dokázali ubránit. Většinou ale akceptují, že podíl za nějakou cenu prodali, a nebrání se,“ tvrdí Kučera.

Vlnu zájmu o flipování nemovitostí nebo podílů na nich spustil zhruba před půl rokem podcast Juraje Sutorise a Maxima Ponomarenka, který se jako jednatel realitní společnosti MI Estate na tento typ investic specializuje. Oba pro zájemce pořádají kurzy, kde jim nabízejí, že díky získaným vědomostem dokážou svůj kapitál každoročně zhodnotit alespoň o 50 procent. „Investování do podílů je teď módní, ale trh není příliš velký a pro řadu investorů nebudou tyto investice výhodné. Ani jinde v zahraničí to takový byznys není, takže současný růst zájmu vnímám spíše jako bouři ve sklenici vody,“ myslí si investor Brůna.

Flipování jede Takzvané flipování podílů, tedy levný nákup části nemovitosti a její následný výhodný prodej, se v posledních měsících stalo velmi populární. Foto: Shutterstock

■ Výživa

Co s dětmi dělá cukr? Hyperaktivitu experti vyloučili

Anna Dvořáková

autori@hn.cz

Doroty, bonbony, čokoláda, zmrzlina a děti s nekončící energií. Typický obrázek všech dětských oslav, který v rodičích i odbornících vyvolává otázku, jak dětský organismus na nálož cukru reaguje. Může způsobit ADHD? Poruchu pozornosti? Vědci i studie mají jasno, stejně tak dokážou odpovědět i na otázku, proč děti na oslavách tak řádí.

Odpověď je podle nich jednoduchá. Zřejmě to souvisí s tím, v jakou chvíli se děti cukrem nadopují. Typicky jde právě o oslavy narozenin s dorty a bonbony na hřištích nebo v zábavních centrech. Tedy okamžiky, kdy mají dobrou náladu a ke „zlo-

bení“ je svádí okolnosti a skupina vrstevníků.

Hromady sladkého jim energii samozřejmě dodají, ale jen na chvíli. „Cukr je rychlou energií, která ‚nakopne‘. Po jeho konzumaci se rychle zvýší hladina krevního cukru (glykemie) a to je právě okamžik té vzpruhy. Tento efekt trvá jen krátce a následně dochází k relativně rychlému poklesu hladiny krevního cukru, což naopak bývá provázené jistým útlumem, mnohdy opět doprovázeným chutí na sladké,“ vysvětluje nutriční specialista Karolína Hlavatá z kliniky Health+. A proto si děti, pokud mají možnost, přidávají další kousek dortu a řádění pokračuje.

Obavy rodičů, že nadměrné užívání cukru může vyvolat dlouhodobější potíže, jako je hyperaktivita, ale experti odmítají. Mark Wolraich, eme-

ritní profesor vývojové a behaviorální pediatrie z Vědeckého centra pro zdraví Oklahomské univerzity, který se dopadu cukru na děti celý život věnoval, prováděl studie, kde se snažil tuto silně zakořeněnou představu potvrdit, nebo vyvrátit. A ukázalo se, že cukr ani umělé sladidlo aspartam skutečně poruchu pozornosti či hyperaktivitu (ADHD) nezpůsobují a nemají vliv na chování či kognitivní funkce u dětí, které jejich rodiče považují za citlivé na sladké.

~
Konzumace přílišného množství cukru neovlivňuje vznik ADHD.

„Vznik ADHD neovlivňuje konzumace přílišného množství cukru ani nadměrné sledování televize, to, jak rodiče své děti vychovávají, ani prostředí, ve kterém děti žijí,“ uvádí ještě americké Centrum pro kontrolu a prevenci nemocí.

Kdy tohle přesvědčení, které se dlouho nedaří vyvrátit, vzniklo? Washington Post odkazuje na rok 1973, kdy alergolog Benjamin Feingold vydal knihu, ve které spojil dětskou hyperaktivitu s konzumací potravinářských barviv, nejrůznějších aditiv, konzervantů a salicylátů, což jsou látky přidávané do některých léků (například aspirinu).

Přestože cukr tam lékař výslovně nezmínil, rodiče ho tam viděli. Často ho totiž najdeme právě v potravinách, které obsahují ostatní výše zmíněné látky.

V posledních letech se pak studie zabývaly právě vlivem umělých barviv na děti. Třeba zpráva Kalifornského úřadu pro hodnocení zdravotních rizik v oblasti životního prostředí z roku 2021 potvrdila, že na některé děti mohou mít barviva vliv stran chování a hyperaktivity, nicméně citlivost se liší.

Cukru se nicméně zcela vyhnout nedá a ani to podle Hlavaté není namístě. „Je potřeba rozlišovat mezi cukrem přirozeně obsaženým v potravinách a cukrem přidaným. Přirozeně se cukr vyskytuje v ovoci, zelenině, mléčných výrobcích, medu. Neplechu dělá především přidaný cukr, například v nápojích, sladkostech, ale i řadě dalších potravin, kde bychom jej třeba úplně nečekali – v kečupu, omáčkách, sníídaňových cereáliích, pečivu,“ popisuje.

■ USA

Až vyhraju, bude to... Velké! Trump má mega sebevědomí i plány, jasná je ale zatím spíš hrozba vězení

Tomáš Nídr
autori@hn.cz

Donaldu Trumpovi vážně hrozí, že část prezidentské kampaně bude muset vést z vězení. Sám si je nicméně i tak jistý vítězstvím. A hned po inauguraci plánuje největší deportaci nelegálních přistěhovalců, vyřešení války na Ukrajině i brutální zvýšení cel.

Poslední týdny přicházejí zprávy o republikánském kandidátovi na amerického prezidenta téměř výhradně ze soudní síně. Právě tam se řeší, zda nezneužil peníze určené pro vedení kampaně jako odměnu za mlčenlivost ve výši 130 tisíc dolarů pro pornohvězdu Stormy Daniels.

Herečka z pořadů pro dospělé s ním údajně měla pohlavní styk v roce 2006 čtyři měsíce poté, co Trumpova manželka Melania přivedla na svět jejich jediné dítě. To pro kandidáta, jenž se prezentoval jako zástupce konzervativních Američanů ctících rodinné hodnoty, nebyla informace, která by měla prosáknout na veřejnost. Nakonec se tak stalo až v době, kdy už byl rok prezidentem.

Média zaplavily informace, že Trump v soudní síni klímá. Nebo si naopak hlasitě ulevuje, když nesouhlasí s výroky svědků. Soudce Juan Merchan už mu dokonce za tyto nevyžádané verbální projevy desetkrát

udělal obsáhlý rozhovor. Je to výjimečné už tím, že bývalý prezident většinou média hlavního proudu, od jejichž novinářů dostává kritické otázky, ignoruje.

Magazín přitom zveřejnil celý přepis rozhovoru bez redakčních úprav. Ze zmatečné záplavy slov si tak může čtenář udělat představu, jak je pro Trumpa těžké stručně a jasně odpovědět na konkrétní otázku, jak mlhavou představu o svých plánech často má či jak se umí opakovaně pochválit za své působení v čele USA mezi lety 2017 až 2021. „Nabil jsem zemi energií jako nikdo přede mnou,“ řekl například Trump v souvislosti s kritizovanou politikou během covidové pandemie.

CNN v rozhovoru napočítala Trumpovi 32 lží nebo zavádějících tvrzení. Například když značně přeháněl své stavitelské schopnosti při budování zdi na hranici s Mexikem nebo když tvrdil, že za jeho vlády v USA nebyl žádný teroristický útok.

Trump si je absolutně jist svým vítězstvím, které mu momentálně předvídají i průzkumy veřejného mínění. Zásadní je především to, že vede v sedmi klíčových státech, které se letos považují za hlavní bitevní pole. Proto sebejistě dodává, že tentokrát po volbách nedejde v USA k žádnému násilí. Na doplňující otázku, jestli to platí, pokud přece jen nevyhraje, reagoval neurčitě. „To záleží na férovosti voleb. Ale nevěřím, že by demokraté byli schopni učinit to, co udělali minule,“ řekl Trump s odkazem na údajné podvody při sčítání hlasů, které se ale nikdy nepotvrdily.

V rozhovoru také dává konkrétní sliby, co učiní po svém nástupu do oválné pracovny. Mimo jiné tak chce okamžitě rozjet „největší deportaci v americké historii“, kdy by mohlo být podle něj odsunuto až 20 milionů lidí, vesměs migrantů. Chce k tomu použít policii, národní gardu, ale i vojsko. A to i přesto, že armáda nesmí být v USA nasazena proti civilistům. „Jenže to nejsou civilisté. Jsou to lidé, kteří nejsou v naší zemi legálně. Je to invaze. Invaze, jakou pravděpodobně žádná země nikdy předtím nezažila.“

Zatímco Izrael dostal jednoznačné ujištění, že by ho Trump jako prezident v případné válce s Íránem plně podpořil, spojencům ze Severoatlantické aliance se takového jasněho ubezpečení pro případ ruského útoku nedostalo. Politik opakoval, že není proti NATO, ale „jeho členové musí platit za svoji útratu“. A kdo to neudělá, nemůže prý počítat s americkou ochranou. Také zdůraznil, že přestane podporovat Ukrajinu, pokud Evropa nezačne dorovnávat americkou podporu. Trump také zopakoval, že s Putinem, kterého „dobře zná“, prý vyřeší celou válku ještě do inaugurace.

Ale no tak, nic jsem neudělal. Donald Trump se svým právníkem Toddem Blanche před soudem. Veškerá obvinění prý na republikánského lídra „ušil“ jeho demokratický protikandidát Joe Biden. Foto: Reuters

Lídr republikánů také vyjádřil názor, že celý svět zneužívá Ameriku nejen ve vojenských záležitostech, ale i hospodářsky. Proto chce na dovozené zboží uvalit desetiprocentní clo a na čínské zboží dokonce padesátiprocentní nebo podobně vysoké. Prý „se ještě uvidí“. Inflaci to podle favorita voleb každopádně nezvyšší.

Cestu, kudy by měla Amerika jít, podle Trumpa ukazuje příklad tamního výrobce motorek Harley-Davidson, kterého Indie pustila na svůj trh až po vybudování továrny na jejím území: „Chceš prodávat v USA, tak tam nejdříve postav fabriku a zaměstnej v ní Američany.“

Na den diktátorem? Jen vtip

Velká část rozhovoru se týká domácích témat. A například v citlivé záležitosti potratů by Trump vše nechal na jednotlivých státech a o federální povolení či omezování by se prý nesažal.

Koho by rád viděl jako svou dvojku, ale Trump neodhalil. Zmínil jen, že zájem je velký: „Každý mi volá a žádají, aby byl viceprezident.“ Republikánský kandidát také zlehčoval svá dřívější slova, že se na jeden den stane diktátorem, s tím, že to byl jen vtip, který v médiích nepochopili.

Rovněž by uvítal, aby všichni prezidenti automaticky dostali absolutní imunitu. A to včetně demokrata Joea Bidena, kterého obviňuje, že na něj „ušil“ všechny jeho procesy. Pokud ale Nejvyšší soud takovou imunitu neposvětlí, je si Trump podle svých slov jistý, že „Biden půjde před soud, protože spáchal mnoho zločinů“.

Zatím je však pobytu za mřížemi blíže on sám. Stačí, aby před soudem zase nevybíravě komentoval pro něj nepohodlné svědectví.

~
Chce okamžitě rozjet „největší deportaci v americké historii“, kdy by mohlo být odsunuto až 20 milionů lidí, vesměs migrantů.

uložil pokutu 1000 dolarů a pohrozil mu, že při dalším porušení už ho pošle do vězení.

Pornohvězda do detailů popsala, jak se ocitla, aniž by prý chtěla, v magnátově posteli v hotelovém pokoji, kam ji pozval na večeři a kde ji přivítal už v pyžamu.

Deportace milionů lidí

Zní to jako zprávy z bulváru, ale soud má přes svou pikantnost velkou důležitost. Ze všech ostatních obvinění na Trumpovu adresu je totiž jediným, který skončí ještě před listopadovými volbami. Může se tak poprvé v americké historii stát, že exprezident a k tomu zároveň favorit na znovuzvolení zamíří během kampaně za mříže.

Toto v celku monotónní informování o Trumpovi narušil počátkem května časopis Time, který s ním

Inzerce

28. ročník celonárodní veřejné sbírky

Český den proti rakovině

15. 5. 2024

www.cdpr.cz www.lpr.cz

Liga proti rakovině
Praha

Prispět můžete také QR platbou.

Koupit e-kytičku můžete odesláním dárkové SMS ve tvaru **DMS KVET 30** nebo **DMS KVET 60** nebo **DMS KVET 90** nebo **DMS KVET 190** na číslo **87 777**.
Cena DMS je 30, 60, 90, 190 Kč. Více na www.darkovskasms.cz.
Děkujeme za dary na sbírkový účet č. 6500065/0300.

■ Rusko

Putinův muž Šojgu v čele obrany končí, Moskva ho nahradila oddaným ekonomem bojujícím za silný stát

Pavel Novotný
p.novotny@hn.cz

Kremľ se chystá na delší válku, ve které se obranný průmysl stane dominantním odvětvím ruské ekonomiky. Tak komentátoři hodnotí nynější výměnu na ruském ministerstvu obrany, kde Sergeje Šojgu po bezmála 12 letech služby nahradí první vicepremiér a ekonom Andrej Bělousov, který proslul jako zastávce klíčové role státu v hospodářství. Jak připomíná ruská služba BBC, Bělousov sdílí se stávající elitou přesvědčení, že Rusko je obklopené nepřáteli, tudíž bude přístupný podřízení ekonomiky válečným potřebám.

O odvolání ministra Šojgu se spekulovalo měsíce, insideri ale nabyli bezmála jistoty minulý měsíc, kdy soud uvalil vazbu na jeho náměstka Timura Ivanova. Ten je podezřelý z korupce, přičemž jeho opulentní životní styl k podobnému podezření sváděl. Agentury naznačují, že v Ivanovově případě může jít i o vlastizrada, už za úplatky mu ale hrozí 15 let vězení. Moskevské kuloáry měly každopádně jasno: s náměstkem půjde i šéf, a to také proto, že armáda si Šojgu ani za tucet let příliš neoblíbila.

Ten nyní opravdu odchází, na rozdíl od Ivanova ale se ctí, i když jeho vliv klesá. Stane se šéfem prezidentovy bezpečnostní rady, která sdružuje současné i bývalé politiky včetně ministrů plus vysoké úředníky a šéfy zpravodajských služeb. Jejím místopředsedou je bývalý prezident, ex-premiér a klíčový Putinův spojenec Dmitrij Medveděv, který po začátku útoku na Ukrajinu proslul výjimečně agresivní rétorikou. I proto se politická analytička Tatjana Stanovaja domnívá, že rada je odkladištěm těch Putinových věrných, které chce postavit na vedlejší kolej milosrdně.

Jmenování Bělousova prý ale ruské elity překvapilo. Alespoň to tvrdí web The Moscow Times, který se ptal svých zdrojů. „Už jsem slyšel možná dvacet vysvětlení, proč právě Bělou-

sov bude dobrým ministrem obrany. Ale všechno je to naprostý nesmysl,“ řekl vládní úředník pod podmínkou anonymity. „On je navíc úplný teoretik, s reálnou ekonomikou neměl nic společného,“ dodává.

Jiní tak skeptičtí nejsou a Bělousovův nástup chápou. Především prý spolu s nynějším Kremlem sdílí představu, že Rusko je obklopené nepřáteli, a je proto nutné jej ekonomicky chránit. Pléduje za klíčovou roli státu v hospodářství a na rozdíl od některých kolegů postrádá sklon k liberálním ekonomickým úvahám. Prosazuje regulaci trhu. Je tudíž ideálním člověkem pro podřízení hospodářství potřebám bezpečnosti státu, rozuměj Putinovy války.

Připomínají také, že ekonom, který první profesní zkušenosti sbíral v sovětských dobách (první půli 80. let), proslul relativně skromným životním stylem, tedy alespoň ve srovnání s ostatními ruskými prominenty. Nebyl nikdy obžalován z korupce a podle všeho je plně oddán Rusku.

„Pro Putina je důležité, aby obrovské sumy vynakládané na válku nebyly rozkradeny,“ napsal na síti X Andrej Kolesnikov z think-tanku Carnegieho nadace pro mezinárodní mír. „Bělousov byl zodpovědný za technologický rozvoj a Kremľ zřejmě věří, že právě on dokáže ekonomiku vypořádat inovacemi a pak převést do vojenského módu,“ dodává.

I ruská oficiální média si všimají faktu, že Bělousov nemá vojenské zkušenosti. Profesionálním vojákem ale zraje kariéru nebyl ani jeho předchůdce Šojgu. Kremľ dal navíc najevo, že v armádě, která je za vedení agrese proti Ukrajině odpovědná, zůstává vše při starém. Mimochodem, na místě zůstávají i další prezidentovi spoluputníci: šéfdiplomatem bude i nadále Sergej Lavrov, na svém místě zůstane i ministr vnitra a spravedlnosti či šéfové zpravodajských služeb.

Šojgu končí, nastupuje Bělousov. Ještě na den vítězství 9. května se ruský ministr obrany Sergej Šojgu účastnil tradiční vojenské přehlídky na Rudém náměstí po boku prezidenta Vladimira Putina (snímek nahoře). Teď už je ale jasné, že to byla v této roli jeho labutí píseň. Jeho nástupcem bude ekonom Andrej Bělousov (dole). Foto: Reuters

Inzerce

BRUSELSKÝ DYKTÁT

Ničí antikampaň Spolu proti Babišovi demokracii?
A pojďme se bavit o chybách, které dělá Zelenskyj

Celý díl najdete na
HeroHero nebo Gazetisto

■ E-commerce

Německé módní řetězce dusí levná čínská konkurence. Berlín žádá Brusel o zásah

Václav Lavička
vaclav.lavicka@hn.cz

Berlínské společnosti Zalando, podnikající v e-commerce, se od jejího vzniku v roce 2008 velice dařilo. Prodej módních oděvů a jejich doplňků, obuvi a kosmetiky rozličných značek přes internetovou platformu rychle stoupal. Příjmy plynoucí z prodejní provize se v období 2017 až 2021 více než zdvojnásobily na 10,4 miliardy eur. Ale od té doby žádná sláva. Byznys v lepším případě stagnuje, počet zákazníků klesá. Značnou část z nich odloučila tvrdá konkurence z Číny nabízející velmi nízké ceny.

Čínské společnosti Shein a Temu podle řady kritik používají vtíravou reklamu, různé designové triky na webových stránkách i v chytrých aplikacích. Přitom se prezentují nikoli jako prodejci zboží, ale jako majitelé elektronických platforem, které poskytují internetovým obchodníkům za provizi. Jejich obrat se zvyšuje o desítky procent, ale přesnější finanční údaje nezveřejňují.

Pro evropské firmy prodávající módní novinky online je nebezpečná především rychlost, s níž čínští rivalové obměňují svoji extrémně levnou nabídku. Produkty odebírají přímo z asijských závodů. Shein a Temu se tedy obejdou bez prostředníků, což jim výrazně snižuje náklady.

V továrnách jsou navíc za tvrdých podmínek zaměstnaní především ženy.

Jasně mantinely také pro Číňany

Internetoví prodejci módního zboží v Německu i dalších zemích EU, spotřebitelské svazy i politici apelují na Evropskou komisi, aby proti Číňanům zasáhla a přiměla je respektovat pravidla obsažená v nařízení o digitálních službách (Digital Services Act - DSA). To vstoupilo v platnost letos v únoru a jeho hlavním cílem je vytvořit a udržovat bezpečné online prostředí a chránit základní práva uživatelů.

Nařízení se týká společností, jejichž stránky pravidelně navštěvuje více než 45 milionů uživatelů (například Google). Podnikům mimo jiné ukládá potírat škodlivý obsah a vše, co by mohlo mást spotřebitele. Také nesmí dovolit, aby se na jejich platformách nabízely padělky značkových produktů.

Čínské Temu, jež vstoupilo na unijní trh v dubnu 2023, přitom uvedlo, že během šestiměsíčního období končícího letošního 31. března mělo v EU v průměru 75 milionů uživatelů měsíčně, Shein za březen ohlásil 108 milionů aktivních uživatelů, informovala agentura Reuters.

Praktiky, které nadzvedly i politiky

Manýry používané čínskými firmami v Německu ostře napadla Spolková centrála spotřebitelského sdružení, zastřešující četné organizace na ochranu spotřebitelů (VZBV). Hodlá vůči asijským konkurentům podniknout právní kroky. „Jejich platformy svým obsahem znejistí spotřebitele, které se snaží ohromit bombastickými slevami, pochybným hodnocením produktů i manipulativním designem,“ uvedla v listu Handelsblatt šéfkva VZBV Ramona Popová.

Politici z řad vládnoucí semaforové koalice čínské internetové platformy obviňují, že porušují evropské právo, a žádají bruselskou exekutivu, aby zasáhla. „Považujeme to za velice naléhavé. To, jak využívají data a algoritmy, je velice neprůhledné a vyvolává četné otázky týkající se dodržování unijních regulačních pravidel,“ vyjádřil se Jens Zimmermann, mluvčí německé sociální demokracie (SPD) pro digitální politiku.

Jeho kolega Maximilian Funke-Kaiser (svobodní demokraté - FDP) zase upozornil, že Číňané používají i nezákonné digitální triky, takzvané dark patterns. Těmi se rozumí druh uživatelského rozhraní v online prostředí, které bylo pečlivě navrženo za účelem oklamat uživatele a přimět ho k nevědomé nebo zavádějící akci. Příkladem mohou být bonusové produkty, které zákazníkovi během nákupu automaticky spadnou do košíku.

„Evropské nařízení o digitálních službách online platformám zakazuje ovlivňovat lidské chování nebo vnímání pomocí designových triků,“ zdůraznil Funke-Kaiser.

Šéf drogistického řetězce Rossmann Raoul Rossmann požaduje, aby Temu bylo potrestáno za porušování zákonů. „Pokud je nedodržuje, mělo by se mu obchodování prostě zakázat,“ uvedl pro časopis Manager Magazin.

Boj na trhu Zalando i další obchodníci v Evropě se musí vyrovnat s dravou konkurencí z Číny. Foto: Shutterstock

Vzor spatřuje ve Francii, kde poslanci v březnu schválili zákon od příštího roku finančně postihující prodej extrémně levných oděvů (ultra-fast fashion) i reklamu těchto produktů, které se rychle obnosí a pak se jako textilní odpad hromadí na skládkách.

Na tržiště Temu si hromadně stěžují i tuzemské e-shopy. Podnět na Českou obchodní inspekci podala Asociace pro elektronickou komerci, sdružující zhruba 700 domácích internetových obchodů. Hlavním problémem je podle asociace nedostatek informací o tom, jak obchodování a nákup na Temu probíhá. Problematický je podle českých e-shopů také způsob, jakým čínský prodejce tvoří slevy.

Německé společnosti Zalando a mnohem menší About You reagují na čínský tlak odlišně. „V segmentu ultrarychlé módy nechceme konkurovat extrémně nízkými cenami,“ vyjádřila se na serveru FAZ.net finanční ředitelka Zalanda Sandra Dembecková. Zalando vědomě sází na dražší značkové zboží a luxusní položky. Rozšiřuje nabídku lifestyleových produktů, včetně sportovních potřeb a dětského sortimentu.

Naproti tomu šéf firmy About You Tarek Müller se zhlédl v modelu Sheinu a Temu a podle jejich vzoru nově uspořádal dodavatelský řetězec. To znamená, že bude odebírat zboží přímo z výrobních továren, ale převážně portugalských a tureckých, nikoli asijských. Tím se výrazně zkrátí dodací lhůty. „Vystihneme evropský vkus lépe než asijská konkurence,“ ujišťuje Tarek Müller.

Zalando letos roste, ale jen mírně

Zalando loni zprostředkovalo různým značkám prodej celkem za 14,6 miliardy eur, pří-

jmy plynoucí z provize se dále mírně snížily na 10,14 miliardy eur.

Počet aktivních uživatelů jeho platformy loni klesl pod 50 milionů a příliv objednávek zeslábl z více než 261 milionů v roce 2022 na loňských 244,8 milionu.

Provozní zisk (EBIT) se ale podařilo díky prodeji dražších produktů zvednout z 81 milionů na 191 milionů eur. Na uvedené sumě se prodej oděvů podílí zhruba polovinou.

Letošek se zatím jeví nadějně. Zalando se během ledna až března podařilo po devítiměsíčním poklesu obnovit růst, ale jenom mírný. Hrubý objem zboží (hodnota veškerého prodeje přes platformu) meziročně stoupl o 1,3 procenta na 3,3 miliardy eur, ale příjmy náležející firmě jako provize z prodeje opět klesly, tentokrát o 100 milionů na 2,2 miliardy eur.

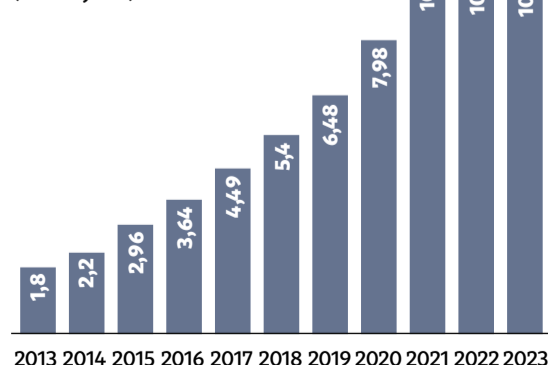
Klíčová čísla čínské Sheinu jsou mnohem impozantnější. Společnost podle listu Financial Times, odvolávajícího se na důvěryhodné zdroje, loni zprostředkovala prodej zboží v přepočtu za 45 miliard dolarů a čistý zisk více než zdvojnásobila zhruba na dvě miliardy dolarů. Samotné příjmy měly přesáhnout 30 miliard dolarů, meziročně asi o dvě pětiny více.

Asijský rival výrazně předstihl také dalšího důležitého hráče na globálním trhu s rychlou módou (fast fashion) - švédskou společnost H&M, jejíž čistý zisk loni v přepočtu dosáhl 800 milionů eur. Shein se ale podle tohoto ukazatele nevyrovná španělskému textilnímu koncernu Inditex se sumou 5,4 miliardy eur.

Shein je na zveřejňování finančních údajů skoupý, ale tuto praxi bude muset vzhledem k plánovanému vstupu na newyorskou burzu změnit. Americké úřady však tomuto záměru vůbec nejsou nakloněny.

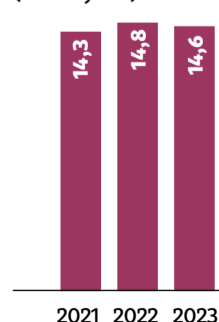
Zalando: Konec raketového růstu.

Vývoj příjmů (miliardy eur)

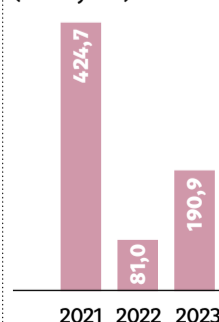

Další ukazatele

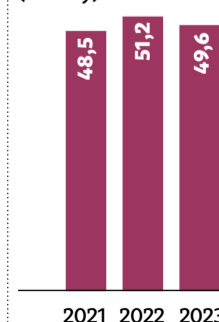
Hrubý objem zboží (miliardy eur)

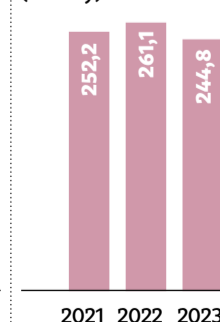
Provozní zisk EBIT (miliony eur)

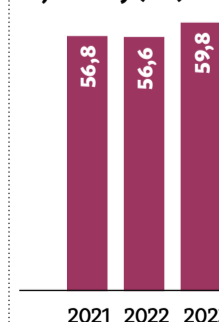
Aktivní zákazníci (miliony)

Počet objednávek (miliony)

Průměrná hodnota objednávky (eur)

Zdroj: Statista Germany/Zalando

■ Insolvence

V Arce dochází k výměně právníků. Původní tvůrce reorganizace z Dentons střídá kancelář Baker McKenzie

Pavel Novotný
pavel.novotny@hn.cz

Jedna z největších insolvenčních kauz poslední dekády míří bez většího humbuku do svého ne příliš veselého finále. A přestože věřitelům skupiny Arca Investments se očekávaný výnos z jejich pohledávek ze slibovaných 30 a více procent smrskl možná někam k deseti procentům, v případě se stále hraje o vliv nad zajímavým majetkem. I proto v něm nadále operují významní pohledávkoví spekulanti a známé advokátní kanceláře.

Právě v oblasti právních zástupců nyní dochází k významné změně. Z případu po bezmála třech letech odchází renomovaná nadnárodní advokátní kancelář Dentons. Ta pro Arcu a jejího šéfa a majitele Rastislava Veliče od roku 2021 chystala společně s poradci z PwC reorganizační plán. Tato sestava se dlouho opírala o podporu insolvenčního správce Leho Loudy a největších věřitelů. Dle plánu měla vzniknout nová struktura Noah, do které měla být převedena většina majetku skupiny Arca. Některá aktiva měla jít na prodej, jiná měla dostat šanci k dalšímu rozvoji.

Tento postup ale loni narazil na odpor, když se proti reorganizaci postavil klíčový věřitel J&T Banka, nepřímí i správce Louda a nakonec i další věřitelské tábory. Obrat v příběhu nastal, když pozice J&T Banky převzala společnost Natland Tomáše Rašky a do čela věřitelského výboru byl zvolen brněnský fond IFIS, do té doby největší kritik Veliče, Loudy a dlužnické reorganizace jako takové.

IFIS se zároveň chopil snahy vytvořit plán pro věřitelskou reorga-

nizaci. Tuto možnost v těsném hlasování odsouhlasila i většina věřitelů na letošní únorové schůzi. Právě dohoda fondu IFIS brněnského advokáta Marka Indry s dlužníkem a správcem Loudou stojí za změnou právního zastupování zadlužené investiční skupiny.

Pozice Dentons už několik měsíců nebyla ideální. Na dvou posledních věřitelských schůzích už chyběl Jiří Tomola, uznávaný insolvenční expert z Dentons a hlavní architekt dlužnické strategie. Prapor po něm převzal další partner pražské kanceláře Dentons Pavel Boguský.

Nenápadné gesto mělo dost možná souvislost s tím, že Dentons se několik měsíců dohadují se správcem Loudou o příznání odměny za dodané služby.

Dentons tak střídá další známá světová kancelář Baker McKenzie se silným pražským týmem. Ten například nedávno pomáhal insolvenční správce Jiřině Lužové s konkurzem Sberbank, další rekordní insolvenční kauzou poslední doby. I v této záležitosti operoval IFIS.

„Baker McKenzie budou pomáhat se sestavením reorganizačního plánu z pozice právního poradce dlužníka. Nicméně byli vybráni na návrh IFIS, protože jsme přesvědčeni, že jsou dostatečně zkušené na to, aby složitý reorganizační plán, jakým je plán Arca Investments, dokázali sestavit. Současně nejsou jako Dentons zatíženi spory s insolvenčním správcem ohledně dosud provedených právních služeb,“ potvrdil pro HN Marek Indra z fondu IFIS. Vy-

Rastislav Velič Slovenskému finančníkovi patří zkrachovalá Arca Investments.

Foto: HN – Lukáš Bíba

měnu advokátů bez dalších detailů potvrdili také zástupci skupiny Arca a insolvenční správce Lee Louda.

„Výběr právních poradců je záležitostí dlužníka, tedy společnosti Arca Investments. O novém právním zastoupení jsem byl již informován. Jak já, tak věřitelský výbor jsme jej schválili. Můj tým je připraven poskytnout AK Baker McKenzie maximální součinnost. Příprava reorganizačního plánu je pak nadále primárně v rukou věřitele IFIS, který byl soudem pověřený k jeho sestavení a předložení,“ uvedl pro HN Louda.

IFIS by měl předložit věřitelům konkrétní plán reorganizace v létě.

Klíčové bude dostat aktiva z Kypru přímo do majetkové podstaty a následně je rychle prodat. Jde třeba o realitní projekt Lightpark, IT firmu Axasoft či společnost Artesis, která vlastní akcie pracovní agentury Manuvia. IFIS od začátku razí tezi co nejrychlejšího zpeněžení majetku. Nedávno se správci a jeho týmu podařilo ve veřejném tendru prodat necelou desetinu v rakouské bance Wiener Privatbank za více než 100 milionů korun. Do skupiny Arca Investments poslali tisíce drobných investorů bezmála 20 miliard korun.

V první fázi po boku Veliče a spol. stál vlivný advokát a další insolven-

ní odborník Petr Kuhn z kanceláře Badokh. Právě on vybojoval na první schůzi věřitelů Veličovi a jeho lidem cestu dlužnické reorganizace. Stejně důležitou roli Badokh sehrál také při určení a následném potvrzení České republiky jako centra hlavních ekonomických zájmů společnosti, tedy místa, kde se insolvenční proces bude odehrávat. Následným sestavením plánu už byla ale pověřena kancelář Dentons. Zástupci skupiny Arca tehdy změnu zdůvodňovali tím, že pro další fázi případu potřebují právní kancelář s mezinárodní působností. Rada společnosti ze skupiny totiž sídlí v zahraničí.

■ Železnice

Trať z Prahy do Kralup dostane nové RegioPantery

Jan Beránek
j.beranek@hn.cz

První jednotku RegioPanter ve středočeské verzi nasadily do provozu kolem Prahy České dráhy. Celkem 22 souprav by mělo během letošního a příštího roku převzít hlavní dopravu na lince z Prahy do Kralup a Ústí nad Labem. Z ní se uvolní starší CityElefanty, které posílí provoz na ostatních hlavních linkách kolem Prahy. Vyřešit by to mělo i problém expandující příměstské dopravy.

Oproti CityElefantům jde o ústup od dvoupatrových vagonů. Ty sice umožňují vyšší kapacitu soupravy v zastávkách s krátkými nástupišti, ale jsou taky stísněnější a výstup a nástup cestujících je delší. Uspořá-

dání RegioPanterů je vlastně podobné jako v už vyřazených „panťáčích“ řady 451, které dosloužily v roce 2018. Prostřední část až po dveře je nízkopodlažní, krajní části nad podvozky jsou dva schody výše. Oproti CityElefantům, které se vyráběly od roku 1997, mají modernější sedačky, zásuvky a kamerový systém, zásadní skok v prostornosti míst ale nenastal.

Středočeská verze jednotky je trojdílná a dvousystémová, umí tedy jezdit na stejnosměrné i střídavé napájení. První z nich se používá v severní polovině Česka, v horizontu několika desetiletí by ale mělo dojít k sjednocení na střídavý systém. Krom nátěru se od RegioPanterů, které se vyrábějí od roku 2010, odlišuje i větším podílem sedaček první třídy.

Linku do Kralup si samospráva vybrala i proto, že pokračuje opro-

ti ostatním i do sousedního kraje. Do Kralup by měly jezdit dvě spojené soupravy a jedna z nich se tam má odpojit a jet zpátky do Prahy, zatímco druhá bude pokračovat až do Ústí. Později dodané kusy mají potom přejít i na posilovou linku R41 do Kutné Hory, kde teď ve špičkách stále jezdí klasické soupravy s lokomotivou.

„Nabídka více míst ve špičkách a zároveň jejich vysoká kvalita by mohla přilákat do vlaků další cestu-

~
Letos uskutečníme největší obnovu vlaků od vzniku Českých drah.

jící z řad řidičů aut,“ řekl Petr Tomčík, ředitel koordinátora pražské dopravy ROPID. „Pro hlavní město je klíčové, aby co nejvíce lidí, kteří sem denně dojíždí, využívalo kolejovou dopravu,“ dodal náměstek pražského primátora Zdeněk Hřib (Piráti).

Start ale nebude bezproblémový. Dráhy a samosprávy sezvaly hosty a novináře na předváděcí jízdu v pondělí dopoledne – a hned při zpáteční cestě měla jednotka problémy se zavíráním dveří, které představuje jeden z nejsložitějších systémů na vozidlech. Středočeské RegioPantery mají navíc ve dveřích čidla fungující jako turnikety – mají usnadnit sčítání cestujících. I kvůli tomu souprava nabrala během jízdy 16 minut zpoždění. Nové vlaky přitom přicházejí jen pár let před velkými tendry na příměstskou dopravu v okolí metropole, kte-

ré zamíchají kartami mezi dopravci. České dráhy v nich budou chtít obhájit asi desetinu svých tržeb z osobní dopravy. Linka do Kralup je součástí jednoho z balíčků, o něž má začít soustěž v prvním čtvrtletí roku 2025. Nový dopravce by měl nastoupit na konci roku 2029. Dráhy tak investují zhruba čtyři miliardy do zakázky, kterou mají jistotou jen na dalších pět let.

Kdyby ve výběrovém řízení neuspěly, mohou se dráhy spolehnout aspoň na to, že právě o vozidla podobného typu je v regionech zájem. „Letos uskutečníme největší obnovu regionálních a dálkových vlaků od vzniku Českých drah,“ řekl generální ředitel ČD Michal Krapinec. ČD chtějí v příštích několika letech kvůli nárůstu nákladů ještě zvýšit svoje zadlužení, které se pohybuje kolem 70 miliard.

■ Zápisky solárníka

Rok s virtuální baterií: Bez důslednosti se návratnost elektrárny prodlouží

Otakar Schön
otakar.schon@hn.cz

Virtuální baterie, nebo spot? Dohady o tom, zda je výhodnější elektřinu nakupovat za tržní ceny, nebo si s paušální platbou její přebytek ukládat u dodavatele, jsou nekončné. Přímé srovnání výhodnosti je velmi náročné a liší se podle úrovně spotřeby a výroby.

My jsme vsadili na virtuální baterii už jen proto, že je pohodlná a s naším profilem spotřeby a výroby nemůže být vyloženě nevýhodná. Alespoň jsme si to mysleli. Nyní přišla první faktura za celý rok a výsledky ukázaly, že máme velké mezery, kterým je přitom snadné se vyhnout.

ČEZ uživatele s virtuální baterií celý rok trochu napínal. I když po kritice, mimo jiné té naší, začal ve své aplikaci Můj ČEZ ukazovat reálné odběry elektřiny ze sítě po jednotlivých měsících a upravovat postupně odhad útraty. Příští rok už to asi bude lepší, ale první rok systém s virtuální baterií neumí správně odhadovat. Pracuje s daty z období, kdy zákazník za silovou elektřinu platil, a často s daty z doby, kdy zákazník ani vlastní elektrárnu neměl. Ještě na začátku dubna nám ČEZ odhadoval o deset procent vyšší útratu, než odpovídalo realitě.

Naše zúčtovací období je od 1. května do 30. dubna. V tom aktuálním, které jsme strávili s fotovoltaikou a virtuální baterií, vyrobila naše elektrárna 7,152 megawatthodiny elektrické energie. Výrazně tak překonala dodavatelem odhadovaný výsledek 6,3 MWh. Povedlo se to, přestože celou loňskou sezonu elektrárna pracovala i s jedním vadným panelem z devatenácti instalovaných.

Spotřeba domácnosti proti předchozím dvěma letům mírně vzrostla na pět megawatthodin. Přímo z panelů a prostřednictvím fyzické baterie jsme spotřebovali 3,3 MWh energie a z distribuční sítě 1,76 MWh. Logicky připadla valná většina odběrů ze sítě na zimní měsíce, kdy je málo slunce, a když už svítí, jsou na ploché střeše a panelech s malým sklonem závěje.

Zálohy a poplatky

Celý rok s virtuální baterií nám vadily vysoké zálohy, které jsme museli platit. Patnáct set korun měsíčně bylo minimum, pod které jsme se nedostali ani přes několik telefonátů na zákaznickou linku. Argument o používání virtuální baterie, a tedy velmi nízké spotřebě ze sítě, nezabral. Pro ČEZ bylo směřodlatné, to, co u nás naměřil v době před pořízením fotovoltaické elektrárny (FVE).

Po prvním vyúčtování s virtuální baterií jsme si už mohli zálohy snížit. I pro další rok, již s informacemi o reálné spotřebě s FVE, nicméně aplikace Můj ČEZ opět ukazuje přehnané odhady spotřeby, které neodpovídají křivce výroby solární energie.

Ve výsledku jsme za celý rok za služby ČEZ a regulované poplatky utratili 10 180,40 korun. Z toho 7167,60 Kč stála samotná distribuce elektřiny, kterou jsme odebrali ze sítě. Stejně bychom platili i v případě, že bychom měli stejnou spotřebu a kupovali elektřinu na spotu.

Na poplatek za virtuální baterii, připojení k síti (poplatek za produkt) a rezervovaný výkon i daň z elektřiny připadají jen tři tisíce korun – i díky cenovému stropu, který citelně snížil poplatek za virtuální baterii. Za tu v novém zúčtovacím období platíme 423,50 koruny, tedy o 268,62 Kč více, než kolik platí zákazníci ČEZ jako stálou platbu bez virtuální baterie.

Kolik jsme vlastně ušetřili

Nejzajímavější otázkou samozřejmě je, kolik jsme ušetřili a jak rychle se nám elektrárna zaplatí. Odpověď není tak jednoduchá, jak by se moh-

té – spotřebovat maximum elektřiny na místě a prodávat nebo ukládat do virtuální baterie jen přebytek, které domácnost využije v době, kdy slunce nesvítí.

To je pravidlo, které jsme zatím nedokázali úplně dodržet. Stejně jako pravidlo, podle kterého je virtuální baterie nejvýhodnější, když domácnost spotřebovuje maximum z toho, co si do virtuální baterie pošle. V našem případě šlo téměř o kolosální selhání – ČEZ zůstaly dvě megawatthodiny námi vyrobené elektřiny. To je samozřejmě hyperbola, ale také je to nemilé, i když očekávané.

Během posledních dvou let jsme se naučili elektřinou docela šetřit, přičemž bylo trochu obtížné si zvyknout na její cílené využívání. Přitápění klimatizací funguje v meziobdobí, na podzim a na jaře. Na podzim jsme ještě úplně nevěděli, co si můžeme dovolit, a na jaře meziobdobí nepřišlo.

Hlavní důvod, proč jsme spotřebovali méně elektřiny, než jsme chtěli, je ale v dlouhém odkládání výměny plynového kotle a jeho bojleru. Nejsnazší způsob, jak efektivně spotřebovat elektřinu, je ohřívat s ní vodu. Stejně jako samotnou elektrárnu jsme to plánovali dlouho, ale provedení vázlo.

Nakonec k tomu došlo až na konci dubna. Prvních 100 litrů vody ohřáté sluncem jsme měli 28. května, i když bojler s integrovanou patronou jsme měli doma už od listopadu. Zvolili jsme jednoduchou variantu, stacionární

ler se automaticky vypíná po třech hodinách od zapnutí.

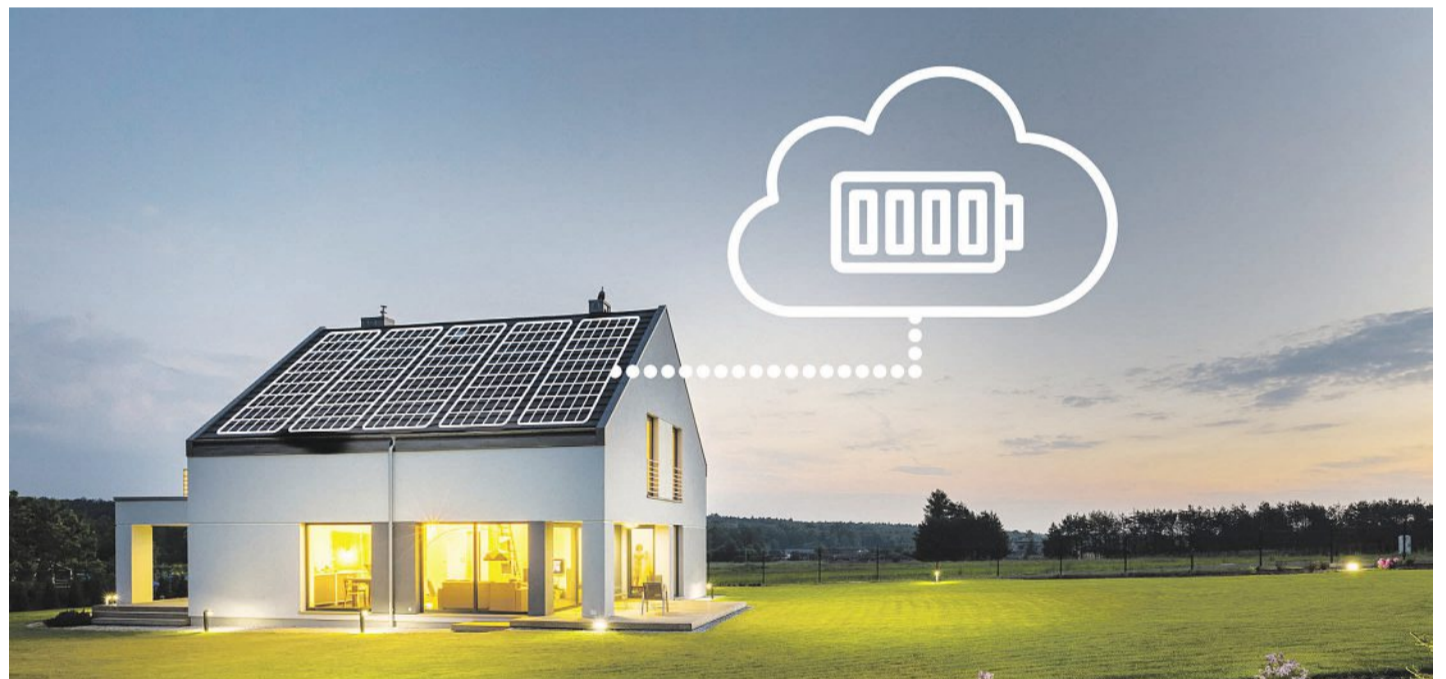
Ještě levněji by to šlo zařídit použitím obyčejného časového spínače. Není to inteligentní, ale protože je produkce elektřiny od jara do podzimu poměrně konzistentní, stačilo by i to. Existují i mnohem sofistikovanější řešení řízení přetoků, jako je Wattrouter nebo řídicí systémy konkrétních dodavatelů FVE. My už rok čekáme na ten, který vyvíjí náš dodavatel Columbus Energy. Ani s naším primitivním řešením nám ale po prvních dvou týdnech zatím teplá voda nedošla, takže to vypadá slibně.

Internetové odhady spotřeby vody a energie potřebné pro její ohřev nejsou optimálním vodítkem: 1,2 MWh na osobu a rok jsou v našem případě hodně přehnané. Po měsíci provozu vychází průměrná denní spotřeba na ohřev vody na 4,4 kWh u čtyřčlenné rodiny. Zapojení topné spirály znamená i úsporu nejen za plyn spotřebovaný na ohřev vody, ale také snížení spotřeby elektřiny. Protože plynový kotel používá elektřinu také, ročně jde o stovky kWh.

Hrubé propočty říkají, že ohřevem vody ze slunce uspoříme při současných cenách energií až pět tisíc korun a využijeme podstatnou část přebytků, které v minulé sezoně zůstaly ČEZ.

Návratnost fotovoltaiky

Aktuálně to nevypadá, že by se nám na úsporách vrátila pořizovací cena elektrárny za šest

Pohodlí Vsadili jsme na virtuální baterii už jen proto, že je pohodlná.

Foto: Shutterstock

lo zdát. Ve srovnání s posledním vyúčtováním za celý rok bez elektrárny z let 2021/2022 jsme ušetřili asi 18 tisíc korun. To je v poměru k ceně elektrárny hodně málo, ale také je nesmysl porovnávat náklady na energie v roce 2021 a v roce 2024.

Při porovnání s cenami elektřiny v loňském roce s vládním stropem šest korun za kilowatt-hodinu jsme ušetřili mnohem zajímavějších 40 343 korun. To je ale zase přehnaně optimistické. Nejreálnější je úspora, kterou jsme vypočetili při použití ceny silové energie z našeho ceníku před přechodem na produkt Elektřina pro solary. V tomto případě jsme se dostali na ušetřených 29 143 korun.

To ale není všechno. Díky indukční varné desce místo plynového sporáku jsme ušetřili přibližně další dva tisíce korun jen na vaření. Dalších pět tisíc korun úspory představuje přitápění s použitím klimatizace. Tam jsme ale byli zbytečně opatrní, a hrdě se proto můžeme označovat za sponzory nejbohatší firmy v České republice.

Něco je špatně

Základní pravidlo pro co největší úspory spojené s provozem vlastní elektrárny je pros-

100litrový bojler s jednofázovou topnou spirálou s výkonem 2,2 kW.

Chytré systémy

Řízení bojleru máme velmi jednoduché. Bojler je připojený do chytré zásuvky Shelly Plug 16A (levnější Shelly Plug S nevládá zátěž bojleru), v plánu je instalace spínacího relé Shelly přímo do zdi, ale náš osvědčený elektrikář má čas až na konci prázdnin.

Automatizaci řídí můj oblíbený systém chytré domácnosti Home Assistant, který nevyžaduje žádné předplatné a domluví se s tisíci různými zařízeními, včetně měniče naší fotovoltaické elektrárny. Automatizace funguje hodně hrubě, ale spolehlivě. Bojler se zapíná ve chvíli, kdy je fyzická baterie fotovoltaické elektrárny nabitá alespoň na 70 procent a je po deváté hodině ranní.

Home Assistant nemá k dispozici informace o teplotě nahřáté vody, k sondě je připojený plynový kotel. U něj je přesné řízení důležitější, protože za spotřebovaný plyn přímo platíme. Není to problém, na termostatu bojleru je nastavená nejvyšší možná teplota, aby teplá voda vydržela až do noci. A aby se voda zbytečně průběžně nedohřívala, zejména k večeru, boj-

let, což byl ještě loni argument některých dodavatelů FVE. Devět let odhadovaných naším dodavatelem je trochu pesimistických, ale s patnáctiletou zárukou na funkční celek elektrárny to není problém. Je to lepší, než kdyby nám zůstaly peníze na účtu.

Zároveň ale platí, že s aktuálními nižšími cenami fotovoltaiky je návratnost lepší, i přes omezení přetoků. Jen to chce elektřinou ohřívat vodu hned, a ne až rok a půl od instalace vlastní elektrárny.

Inzerce

JUDr. Jiřina Lužová,
insolvenční správce dlužníce
Sberbank CZ, a.s. v likvidaci,
se sídlem U Trezorky 921/2, Jinonice,
158 00 Praha 5, Česká republika,
IČ: 250 83 325,
**nabízí ve výběrovém řízení k prodeji
část hmotného movitého majetku
náležícího do majetkové podstaty
Sberbank CZ, a.s. v likvidaci.**
Jedná se o počítačky bankovek a mincí, UV
testery, časové trezorové pokladny a nábytek.
Bližší informace, způsob a podmínky vyjád-
ření zájmu o účast a další dokumenty
k tomuto výběrovému řízení jsou k dispozici na
internetových stránkách www.sberbank.cz
a www.ak-luzova.cz.

■ Světová ekonomika

Komodity jsou divokou inflační kartou, varuje šéf největšího státního fondu na světě

Vladan Gallistl

vladan.gallistl@hn.cz

Nicolai Tangen, jenž řídí norský státní fond, který je největší na světě, vidí na současných finančních trzích řadu hrozeb. Největší starost mu ale dělá zdražování komodit, a jak to dopadne na inflaci. Rostoucí ceny energií a surovin by se podle něj mohly ukázat jako významná potíž pro hlavní světové centrální banky v jejich boji s inflací.

„Jestli ceny energií a surovin budou dál růst, tak se to promítne do cen konečných výrobků, které podraží. A to by mohlo být skutečnou divokou kartou, pokud jde o očekávanou inflaci,“ uvedl pro stanici CNBC Tangen, výkonný šéf Norges Bank Investment Management. Ta je správcem zmíněného fondu (Government Pension Fund Global), jenž se stará o majetek ve výši 1,6 bilionu dolarů (36,8 bilionu korun).

Zdražení komodit na světových trzích ostatně pociťují na vlastní kůži už i čeští spotřebitelé. A to u čokolády, za niž si v dubnu museli její konzumenti připlatit o devět procent více než před rokem.

Příčinou je prudký růst ceny kaka, která se na jaře poprvé v historii dostala přes 11 tisíc dolarů za tunu. V současnosti stojí kakao okolo 8900 dolarů za tunu, přičemž před rokem to byly tři tisíce dolarů. „Důvodem je velmi nízká produkce v zemích západní Afriky. Je to extrém, který se však může opakovat,“ upozorňuje analytik společnosti Finlord Boris Tomčiak. Kakaovníky napadly kvůli deštivému počasí plísň a houbovitě choroby, což snížilo produkci.

Růstu cen komodit se proto obává rovněž Světová banka. „Inflace ve světě zůstává neporažena. Klíčový faktor pro její zpomalování – klesající ceny komodit – v podstatě narazil na zeď,“ prohlásil hlavní ekonom a viceprezident banky Indermit Gill. To podle něj znamená, že úrokové sazby v letošním a příštím roce mohou zůstat vyšší, než se očekávalo.

Růst cen surovin ovlivní i měnovou politiku. Změnu je vidět podle Pírka i na vyjádření centrálních bankéřů. „Zatímco nedávno slavili vítězství nad inflací, nyní jsou výrazně obezřetnější. Připouštějí, že nás inflace může trápit déle a úroveň mohou být vyšší,“ upozorňuje Štěpán Pírko, ředitel investičního fondu Bohemian Empire. Týká se to podle něj jak České republiky, tak USA.

Od začátku roku index S&P GSCI, který sleduje ceny jednotlivých surovin a energií, vzrostl o více než devět procent. Ropa Brent podražila téměř o osm procent a cena mědi vystřelila dokonce o 16 procent. Kromě kaka podražují i další zemědělské produkty. O čtvrtinu vyskočil pomerančový koncentrát. „Letošní rok solidně zhodnotí i kovy, drahé kovy a energie,“ uvádí Pírko.

„Důvody pro růst cen komodit jsou hlavně na straně nabídky,“ doplňuje Tomčiak s tím, že otevření nového dolu trvá i více než patnáct let. To je doba od vyhledání ložiska přes získání potřebných povolení, výstavby až po začátek těžby.

Po mědi je v posledních letech velká poptávka, protože se využívá v elektromobilech, obnovitelných

Zdražení Cena kaka vyletěla prudce nahoru, což už pociťují na své peněžence i tuzemští milovníci čokolády.

Foto: Shutterstock

zdrojích i oblasti automatizace průmyslu.

Nerostou však jen ceny průmyslových kovů, ale i vzácných. V minulých týdnech lámalo jeden rekord za druhým zlato. „Centrální banky uskutečnily velké nákupy zlata a k tomu se zvýšila poptávka od klenotníků, která byla v posledních třech letech utlumená,“ uvádí Tomčiak.

Zlato se navíc považuje za pojistku proti inflaci a rovněž takzvaný „bezpečný přístav“ v dobách politické a ekonomické nejistoty, která je stále vysoká kvůli válečným konfliktům na Ukrajině a Blízkém východě. Navíc ani krocení inflace nejde podle představ centrálních bankéřů.

Tangen má proto kvůli rozzhobenému komoditnímu trhu obavy, což to bude znamenat pro inflaci. „Svět je nyní zranitelný: významný energetický šok by vymazal většinu ze snížení inflace v posledních dvou letech,“ glosuje Gill.

Od poloviny roku 2022 až do poloviny 2023 se ceny ropy, zemního plynu a pšenice prudce propadly. To pomohlo snížit světovou inflaci o dva procentní body, uvádí Světová banka. Nyní se však situace obrací, když růst cen ropy, kovů a zemědělských surovin zvyšuje tlak na zdražování v obchodech.

Podle Tangena tak bude zvládnutí inflace pro centrální banky složitě.

A to nejen kvůli drahým surovinám. „Máme tu geopolitické napětí, nearshoring (přesouvání dodavatelských řetězců do blízkých zemí – pozn. red.), vliv klimatu na potraviny prostřednictvím úrody ve světě, některé změny obchodních tras a podobně. A také mzdová inflace je vyšší, než jsme možná očekávali,“ vyjmenovává Tangen.

Podobně se vyjadřuje i Pírko: „Velkým problémem zůstává inflace ve službách, mzdách a vůbec zakotvení cenového růstu do našich hlav.“ Právě ceny služeb a bydlení stojí podle Tomčiaka za inflací v Česku, která v dubnu meziročně vzrostla o 2,9 procenta.

■ Strojírnoství

Seungwoo Sohn

Daniel Procházka

Město piva a generátorů. Korejci investují

v Plzni tři miliardy Oba finalisté jaderného tendru francouzská EDF a jihokorejská KHNP se snaží podpořit svou nabídku slibem lukrativních zakázek pro český průmysl. Zatímco francouzský prezident Emmanuel Macron přivezl v březnu plán na zapojení českých firem do ambiciózního programu výstavby jaderných zdrojů po celé Evropě, Korejci v pondělí na pražském Žofíně odpověděli oznámením investic přímo v Česku. Jihokorejský výrobce turbín a dalších komponent pro jaderný průmysl Doosan Enerbility investuje v plzeňském závodě Doosan Škoda Power minimálně tři miliardy korun. Do Plzně přesune výrobu vzduchem chlazených generátorů s výkonem do 300 megawattů. Ty by mohly být využitelné i pro malé modulární reaktory. „Plzeň se vedle piva proslaví i výrobou generátorů,“ zavtipkoval o oznámené investici provozní ředitel Doosan Škoda Power Daniel Procházka (na snímku vpravo). Vedle toho převede korejská společnost do plzeňského závodu také vývoj plynových a perspektivních vodíkových turbín. „Doosan Enerbility investoval více než miliardu dolarů do technologie plynových turbín a Doosan Škoda Power se na tom bude podílet,“ dodal Seungwoo Sohn (vlevo), výkonný viceprezident Doosan Enerbility.

Foto: ČTK

■ Čína

Čínská vláda se snaží rozhybat ekonomiku obří emisí dluhopisů

Nicole Gawlasová
nicole.gawlasova@hn.cz

Vláda komunistické Číny oznámila obří emisí speciálních státních dluhopisů. Mají mít objem zhruba 140 miliard dolarů (3,22 bilionu korun) a velmi dlouhou splatnost. Uvedl to deník Financial Times s tím, že peníze z tohoto balíku hodlá použít na podporu hospodářského růstu. Většina z dluhopisů by podle vládních informací měla být splatná za třicet a některé dokonce za padesát let. První kolo emise by mělo proběhnout tento pátek a v první fázi se počítá s objemem 11 až 14 miliard dolarů.

Na čínskou ekonomiku nepříznivě doléhají zejména problémy na čínském reálním trhu. Loni ekonomika Číny rostla meziročně „jen“ o 5,2 procenta a to se porovnávalo s rokem 2022, který výrazně ovlivnily uzávěry spojené s covidem-19. „Pro investory jde o pozitivní znamení, že se vláda snaží rozhybat ekonomiku,“ myslí si o emisích dluhopisů analytik společnosti Cyrus Tomáš Pfeiler. Předpokládá, že rozpočtový stimul by mohl hospodářství pomoci. „To však za podmínky, že peníze budou využity adresně,“ doplňuje.

A s tím se také počítá. Vláda hodlá financovat dlouhodobé investiční projekty ve vybraných oblastech. Čínské vedení hovoří o „významných, naléhavých a náročných projektech, které jsou nezbytné pro modernizaci ekonomiky“. Jak před časem uvedl čínský premiér Li Čchiang, mohly by peníze zamířit například do zabezpečení potravinové bezpečnosti, energetiky či posílení výrobně-dodavatelských řetězců.

Stát se emisí snaží také pomoci lokálním vládním, které se potýkají s rostoucím zadlužením. Dvanáct z třidvaceti čínských provincií vykazovalo ke konci roku 2022 dluh větší než 50 procent jejich HDP. V roce 2017 přitom takové výše dluhu dosahovaly pouze tři provincie. Dluh centrální vlády se pohybuje kolem 20 procent. „Emise vládních dluhopisů tak přichází v kritický moment, kdy je nutné, aby Čína reorganizovala strukturu svého dluhu,“ uvádí Jameson Zuo, ředitel hongkongské větve společnosti CSPI Credit Rating. S tím souhlasí i Pfeiler, který nevidí problém v celkové výši závazků Číny, ale právě ve skutečnosti, že dluhové břímě nesou především regionální vlády.

Čína vydává podobné dluhopisy za posledních 26 let počtvrté. Až padesátiletá splatnost je ale novinkou. Zatím poslední emise z roku 2020 měla pomoci ekonomice zmítané pandemickou krizí. Dlouhodobé státní dluhopisy si na začátku letošního roku oblíbily regionální banky, když hledaly alternativu k rozko-

lísanému akciovému a reálnímu trhu. Čínská centrální banka letos již několikrát banky varovala, aby to s nákupy těchto dluhopisů nepřeháněly s tím, že zejména menší banky mohou být zranitelné vůči výkyvům úroků. Jak píše Financial Times, mohlo by to vést ke krachům ve stylu loňského pádu americké Silicon Valley Bank.

Výnosy čínských 30letých dluhopisů se aktuálně pohybují kolem 2,5 procenta. V loňském roce dosahovaly výše tři procent, uvádí Financial Times. Aktuálně se tak výnosy nacházejí na minimech za několik desetiletí. „Výnosy klesají společně s akciovými propady a poklesem ekonomického růstu,“ uvádí analytik společnosti BHS Timur Barotov.

Centrální banka očekává, že nová emise dluhopisů by mohla vést k růstu výnosů. S tím, jak poroste nabídka dluhopisů, bude klesat jejich cena a růst úrok. Analytici mají ale odlišný názor. Jameson Zuo předpokládá, že výnosy zůstanou stabilní z toho důvodu, že na čínském trhu je nedostatek ostatních aktiv, která mohou investoři nakoupit. Riziko růstu výnosů nevidí ani analytik Barotov.

Čínská vláda se snaží podpořit ekonomiku a mírnit nepříznivé důsledky reální krize již delší dobu. Na tamním nemovitostním trhu zkrachovala řada zadlužených developerů. Vláda jako součást své snahy o záchranu reálního trhu vyzývala banky, aby poskytovaly developerům výhodné úvěry. Vláda volila i adresná opatření, jako například nižší sazby pro kupující v konkrétních městech, kteří nemovitost zatím nevládní. Problémy na reálním trhu negativně ovlivňovaly i výkon čínských akcií.

140 mld. USD

■ Až takový může být v přepočtu objem, které vydá čínská vláda. Peníze (v korunách jde o 3,22 bilionu) mají být použity na podporu domácí ekonomiky. Dluhopisy budou splatné za 30 až 50 let.

■ Komentář

Trhání globálního trhu na kusy se jen tak nezastaví. Podzimní volby jen ovlivní intenzitu a formu

Tomáš Vlk, Patria Finance

Přízně si, že nic jako volný obchod zboží a služeb na globální úrovni nikdy neexistovalo. Nikdy to nebylo jen o produktu, jeho kvalitě a ceně. Na úrovni států se obchoduje jinak. Přístup k bohatému spotřebiteli, strategické suroviny a komponenty, politická podpora, zbraně a samozřejmě úplatky všeho druhu. To jsou aktiva, která stojí na straně poptávky a nabídky. Teprve skrze ně se dá vyhandlovat prostor pro běžný obchod.

A hodnota strategických či mocenských aktiv rychle roste už několik let. Postupně si uvědomujeme, že strategickou povahu má daleko více věcí nebo také že naše propojenost s některými zeměmi je nepříjemně velká. Globalizace vytvořila kromě

celkově většího bohatství také slabiny, kvůli kterým jsme museli zabrzdit a zařadit zpětný chod. Získat zbytek světa na svou stranu skrze obchod Západu nevyšlo.

Amerika škrtí čínský přístup ke svým technologiím a staví bariéry kolem svého trhu. Cly a restrikcemi bojuje s Čínou, dotacemi s Evropou. Na směrů panuje politická shoda a podzimní volby jen ovlivní intenzitu a formu.

Čína si tvrdě hájí vlastní trh a upevňuje dominanci v průmyslové výrobě či zelených energiích subvencemi. Pojišťuje si zdroje v Africe či jinde v rozvojovém světě. Se snahou rozklížit soudržnost Západu a odrážet ho od zdrojů mu zdatně sekunduje Rusko. Směr čínské politiky je pevný stejně

jako pozice jejího prezidenta, který zemí už před lety odvrátil od otevírání světa a užší spolupráce se Západem.

Evropě se vymstila závislost na Rusku. Stále neví, jak moc se odklonit od Číny, na jejichž produktech i poptávce je závislá, nakonec ale bude muset. Důvodem bude slabá konkurenceschopnost i rostoucí americký tlak.

Kdo spolu obchoduje, ten spolu nebojuje. To je známá teze, na které se třeba začala Evropa v 50. letech minulého století integrovat, aby se vyhnula dalším válečným katastrofám. A logicky musí být stejně platná i ekvivalence: Kdo spolu bojuje, ten spolu neobchoduje. To je bohužel aktuální dnes. Čím ostřejší bude soupeření, tím menší prostor pro volný byznys.

KURZOVNÍ LÍSTEK - INDEX PX

BCPP 13. KVĚTNA 2024

AKCIE						
název cenného papíru	závěrečný kurz (Kč)	změna (%)	objem obchodů (ks)	objem obchodů (tis. Kč)	tržní kapitalizace (mil. Kč)	podíl na indexu (%)
Colt CZ	682,00	-0,29	13474	9193,47	23977,35	0,89
ČEZ	917,00	1,61	174642	159623,56	493336,61	21,34
Erste	1125,50	-0,79	26142	29557,55	473737,48	21,86
Gevorkyan	256,00	-0,78	1318	335,69	4264,26	0,61
Kofola	276,00	0,36	5112	1415,73	6152,58	14,37
Komerční banka	798,00	0,19	216513	172282,90	151659,31	0,38
Moneta	97,50	0,31	213385	20842,42	49822,50	18,37
Phillip Morris	14900,00	0,40	841	12536,80	28514,10	4,11
Photon Energy	43,15	-1,60	4716	203,50	2642,44	3,46
Vienna Insurance	770,00	1,99	11687	8924,50	98560,00	14,21

INDEX PX					
závěrečný kurz	denní změna %	denní max.	denní min.	1M změna %	1Y změna %
1558,18	0,52	1559,41	1549,75	-0,05	14,15

BCPP 13. KVĚTNA 2024

PRIME MARKET				
název	závěrečný kurz (Kč)	změna (%)	objem obchodů (ks)	objem obchodů (Kč)
COLT CZ	682,00	-0,29	13474	9193467,00
ČEZ	917,00	1,61	174642	159623563,50
ERSTE GROUP BANK	1125,50	-0,79	26142	29557547,00
GEVORKYAN	256,00	-0,78	1318	335688,00
KOFOLA ČS	276,00	0,36	5112	1415728,00
KOMERČNÍ BANKA	798,00	0,19	216513	172282897,00
MONETA MONEY BANK	97,50	0,31	213385	20842423,10
PRIMOCCO UAV SE	850,00	-0,58	3939	3313700,00
TMR	520,00	0,00	53	27515,00
VIG	770,00	1,99	11687	8924498,00

STANDARD MARKET				
název	závěrečný kurz (Kč)	změna (%)	objem obchodů (ks)	objem obchodů (Kč)
EAU	214,00	13,23	15569	3276764
ENERGOAQUA	3200,00	0,00	0	0
FOOTSHOP	72,00	0,70	36	2592
PHILIP MORRIS ČR	14900,00	0,40	841	12536800
PHOTON ENERGY	43,15	-1,60	4716	203500
RMS MEZZANINE	1,30	18,18	2000	2600
SAB FINANCE	1040,00	-0,95	90	93600
TOMA	1370,00	0,00	54	73500

START MARKET				
název	závěrečný kurz (Kč)	změna (%)	objem obchodů (ks)	objem obchodů (Kč)
ATOMTRACE	41,00	0,00	935	38535
BEZVAVLASY	705,00	3,68	1128	770325
COLOSEUM HOLDING	130,00	0,00	0	0
EMAN	69,50	0,00	25	1738
FILLAMENTUM	155,00	0,00	0	0
FIXED.ZONE	152,00	3,40	117	17706
HARDWARO	11,70	6,36	8	94
KARO LEATHER	155,00	-3,13	8137	1262762
M & T 1997	30000,00	0,00	0	0
MMQITÉ	320,00	-5,88	100	32000
PILULKA LÉKÁRNY	180,00	0,00	845	150820
PRABOS PLUS	240,00	3,45	4	960

FIXING ÚROKOVÝCH SAZEB

na trhu mezibankovních depozit 10. května 2024

termín	1 den	7 dní	14 dní	1 měs.	2 měs.	3 měs.	6 měs.	9 měs.	1 rok
PRIBOR	5,25 %	5,27 %	5,29 %	5,29 %	5,26 %	5,16 %	4,95 %	4,78 %	4,61 %

KURZOVNÍ LÍSTEK

KURZY DEVIZOVÉHO TRHU ČESKÉ NÁRODNÍ BANKY

PLATNOST OD 13. KVĚTNA 2024
POŘÁDOVÉ ČÍSLO: 91

ZEMĚ	MNOŽSTVÍ	KÓD	KURZ
AUSTRÁLIE	1	AUD	15,192
BRAZÍLIE	1	BRL	4,467
BULHARSKO	1	BGN	12,667
ČÍNA	1	CNY	3,172
DÁNSKO	1	DKK	3,321
EMU	1	EUR	24,775
FILIPÍNY	100	PHP	39,689
HONGKONG	1	HKD	2,938
INDIE	100	INR	27,485
INDONÉSIE	1000	IDR	1,427
ISLAND	100	ISK	16,484
IZRAEL	1	ILS	6,164
JAPONSKO	100	JPY	14,726
JIŽNÍ AFRIKA	1	ZAR	1,251
KANADA	1	CAD	16,787
KOREJSKÁ REP.	100	KRW	1,678
MAĎARSKO	100	HUF	6,403
MALAJSIE	1	MYR	4,850
MEXIKO	1	MXN	1,371
MMF	1	XDR	30,310
NORSKO	1	NOK	2,121
NOVÝ ZÉLAND	1	NZD	13,822
POLSKO	1	PLN	5,780
RUMUNSKO	1	RON	4,979
ČNB přestala vyhlášovat kurz ruského rublu			
SINGAPUR	1	SGD	16,962
ŠVÉDSKO	1	SEK	2,117
ŠVÝCARSKO	1	CHF	25,324
THAJSKO	100	THB	62,419
TURECKO	100	TRY	71,245
USA	1	USD	22,948
VELKÁ BRITÁNIE	1	GBP	28,793

KURZOVNÍ LÍSTEK RM-SYSTÉM

13. KVĚTNA 2024

název	RMS kurz (Kč)	změna (%)	objem obchodů (Kč)
ALPHABET	4005,50	-2,28	28030
APPLE, INC.	4101,00	1,26	0
BEZVAVLASY	690,00	0,00	0
COLT CZ GROUP SE	680,00	-1,31	0
CPI FIM	14,50	-1,36	43570
ČEZ, A.S.	914,00	1,33	3681080
DEUTSCHE BANK AG	398,00	0,25	79600
DEUTSCHE TELEKOM AG	538,00	0,30	0
EMAN	66,50	-3,62	0
ERSTE GROUP BANK AG	1125,50	-0,75	538320
EXXON MOBIL CORP.	2640,00	0,00	0
FIXED.ZONE	154,00	2,67	31270
GEN DIGITAL	531,00	2,71	10610
GEVORKYAN	256,00	0,00	133120
INTEL CORPORATION	736,00	-5,15	0
KARO LEATHER	158,00	-0,63	174990
KOFOLA ČS	276,00	-0,36	35230
KOMERČNÍ BANKA	798,00	0,63	1384370
MCDONALDS CORP.	6286,00	0,45	31430
MERCEDES-BENZ GROUP	1840,00	0,00	0
META PLATFORMS	10708,00	-0,04	21420
MICROSOFT CORP.	9463,00	-0,37	0
MMQITÉ	322,00	0,00	0
MONETA MONEY BANK	97,70	0,10	116890
M & T 1997	30000,00	0,00	0
NOKIA CORPORATION	83,32	-0,55	0
PHILIP MORRIS ČR	15000,00	-6,25	3451920
PILULKA LÉKÁRNY	181,50	0,83	0
PRABOS PLUS	238,00	0,00	0
VIG	768,00	1,86	479500
VOLKSWAGEN AG ST.	3422,00	0,35	0

Zdroj: ČNB, BCPP, RMS

Inflace

Luděk Vainert
luděk.vainert@hn.cz

Znovu panika na inflační frontě? Zatím k ní není žádný důvod

Klíčovým slovem pro české centrální bankéře je nyní opatrnost. Používá ho guvernér ČNB Aleš Michl při charakterizaci dosavadního uvolňování měnové politiky, v rámci něhož základní úroková sazba během necelých pěti měsíců klesla takřka o dva procentní body, a sahá k němu i při nástinu budoucího postupu. „Bankovní rada považuje za nezbytné vytrvat v přísné měnové politice a k dalšímu snižování sazeb přistupovat i nadále velmi opatrně,“ napsal v předmluvě ke klíčovému dokumentu ČNB Michl a stejná slova volí i při veřejných vystoupeních.

„Opatrná a přísná“ je i radní Karina Kubelková, když postup ČNB vysvětluje v médiích. K opatrnosti se hlásí vlastně i celá bankovní rada, bráno podle toho, že se mezi jejími členy na posledním zasedání nenašel nikdo, kdo by navrhl rychlejší pokles sazeb. Jak ukazuje zápis, debata se vedla o proinflačních rizicích, zatímco možných překvapení v opačném směru se radní dotkli jen okrajově.

V pondělí zveřejněná data přitom ukázala nečekaně velké zrychlení mezitřídí inflace až na 2,9 procenta. Znamená to tedy prozatím konec nadějí na nižší úroky?

Reakce koruny by tomu nasvědčovala. Česká měna, která po většinu posledního roku oslabovala a z takřka rekordních 23 korun a pár haléřů za euro se v dubnu dostala až k 25,40, po zveřejnění statistiky o inflaci prudce posílila. Na hranici 25 Kč/euro se tak koruna opět dívá zespodu, a to s více než dvacetihalérovým polštářem. „Trh“ totiž bleskově změnil pohled na pravděpodobnost nižších sazeb v Česku. Výhled na to, že úroky budou vysoké déle, zatímco ze světa žádná podobná informace nepřišla, automaticky zvyšuje zájem o korunu a vede k jejímu posilování.

Efekt je o to silnější, že s nižším poklesem sazeb počítá i nová prognóza ČNB zveřejněná minulý týden. Podle ní má totiž tržní úroková míra PRIBOR 3M letos být v průměru na pěti procentech, což indikuje, že experti národní banky doporučují podstatně pozvolnější uvolňování měnové politiky než dříve. A protože se vedení národní banky k této prognóze už víceméně hlásí, můžeme ji brát jako nejlepší dosažitelné vodítko. Tedy pokud nepříjde překvapení, které ČNB přinutí reagovat.

Je takovým překvapením nečekaně vysoká inflace za duben? Na první pohled ano, 2,9 procenta je až nepříjemně blízko horní hranici tolerančního pásma, které sahá procentní bod nad a pod dvouprocentní cíl. Vyskočit z tolerančního pásma znamená neplnit cíl. A to by mohlo veřejnost otrávenou inflační vlnou let 2021 až 2023 dále znejistit. Což ČNB samozřejmě nechce připustit, vždyť to, že lidé a firmy budou čekat vyšší inflaci a také se podle toho začnou chovat, je největším strachem centrálních bankéřů.

Jenže pohled na data o cenách ukazuje, že inflaci z velké části popostrčilo zdražení potravin. Tedy faktor, který je z principu nepředvídatelný. V posledních měsících přispíval ke snižování tempa inflace, teď zapůsobil opačně. Druhým největším „inflačním motorem“ byly v dubnu pohonné hmoty. Jejich cena přitom kolísá ještě víc než potraviny, a to z důvodů nemajících s Českem moc společného.

Právě proto sledují centrální bankéři především jádrovou inflaci, v níž tyto položky nejsou. Proto také lépe vypovídá o cenových tlacích v ekonomice. A protože jádrová inflace pokračuje v poklesu a je i v souladu s prognózou (proti té minulé je dokonce výrazně nižší), dostáváme jiný obrázek, než vykreslil údaj o růstu celkové cenové hladiny.

A co poslední „ohniska inflace“, za něž ČNB považuje služby? Ty meziměsíčně nezdražily. Aktuálně důvod ke změně kurzu nepředstavují, jenže symbolika je někdy důležitější než tvrdá data. Celková inflace je totiž veřejnosti tak na očích, že pro centrální bankéře může být nakonec důvodem ke zpomalení poklesu sazeb. Vždyť příkázáním doby je opatrnost.

~
Pohled na data o cenách ukazuje, že inflaci z velké části popostrčilo zdražení potravin.

Energetika

Jiří Koželouh
autori@hn.cz

Podpora uhlí nedává smysl technicky, ekonomicky, a dokonce ani právně

Uhelným elektrárnám hrozí ukončení provozu v souvislosti s cenou emisní povolenky, neboť se blíží chvíle, kdy dojde k dlouhodobému zvýšení jejich výrobních nákladů nad úroveň prodejní ceny elektřiny na trhu. V reakci na to se z koalice i opozice ozývají hlasy za jejich záchranu a ministerstvo průmyslu připravuje návrh paragrafů do energetického zákona.

Podpora by ale byla velmi drahá, neboť zásobování konkrétní elektrárny stojí na trvalém provozu konkrétního hnědouhelného velkolomu, který má velké fixní náklady (například čerpání vody). Také udržování uhelné elektrárny v záloze vyžaduje stále vysoké náklady. Je třeba připomenout, že první odstavení elektráren bude pouze snižovat vývoz. Největší elektrárny Počerady a Chvaletice – kde provozovatel hrozí odstavením příští rok – lze vypnout jen na úkor vývozu. V roce 2023 vyrobily dohromady 6,8 TWh elektřiny, zatímco vývoz činil 9,1 TWh. Jejich výkon je dle analýzy podrobných údajů o výrobě nahraditelný stávajícími zdroji i na hodinové úrovni.

Ekonomická logika vyvrací také mýtus, že dovoz elektřiny nastane kvůli odstavení uhelných elektráren. Je to naopak. Výroba uhelných elektráren bude vytlačována z trhu dovozem levnější elektřiny, i když zdroje zůstanou.

Uhelné elektrárny nemá smysl uměle udržovat v rezervě i proto, že to nejsou zrovna ideální záložní zdroje. Nabíhají celé dny, a nemohou tedy nabídnout tak rychlé služby pro balancování elektroenergetické soustavy jako plynové elektrárny a teplárny či bateriová úložiště. Jejich podpora by byla i v rozporu s evropským právem, které zakazuje podporu narušující hospodářskou soutěž.

Sečteno a podtrženo: snaha o podporu uhelných elektráren je slepou uličkou a Českou republiku by připravila o cenný čas, který je potřeba k prosazení mechanismů transformace energetiky. Proto je nutné rychle nastavit akcelerační zóny pro větrné elektrárny, dále zlepšovat prostředí pro rozvoj obnovitelných zdrojů a schválit novelu lexu OZE III.

Autor je vedoucí energetického programu Hnutí Duha

Školství

Škola základ života. Platí to i v Česku, ale jen když je ta škola dobrá

Julie Hrstková
julie.hrstkova@hn.cz

Cermat nahrál do svého digitálního přihlašovacího systému DiPSy opravené testy jednotné státní přijímací zkoušky na střední školy a víceletá gymnázia. Závěrečná fáze se nevyhnula zmatkům, chyby udělali i ředitelé škol. Některé školy odevzdaly informace pozdě, další je opravovaly po termínu, desítky ředitelů špatně stanovily pořadí uchazečů a šest ředitelů dokonce nastavilo u některých dětí, že přijímací zkoušku neudělaly, i když vše splnily. Celkem se chyby škol týkaly tisíců dětí.

Samotné školy musí seznam přijatých uchazečů zveřejnit ve středu 15. května.

Na střední školy jdou právě nyní silné ročníky, uchazečů o studium bylo letos ještě více než loni. A stejně jako loni byl v některých místech obrovský převis poptávky nad nabídkou. Největší nesoulad mezi kapacitou škol a poptávkou uchazečů nastal přitom v případech gymnázií.

Letos také stoupla poptávka po víceletých gymnáziích. Důvodem podle odborníků může být strach z toho, že dítě nebude mít šanci u přijímaček v deváté třídě, nedůvěra v kvalitu druhého stupně základní školy či snaha odejít do nového kolektivu.

Převis poptávky po gymnáziích a středních školách s maturitou platí nejen pro obory, ale i regiony. Například v Praze neměl šanci ani ten, kdo by si v jiném kraji mohl vybírat. Podle statistiky se na školy zakončené maturitní zkouškou hlásilo přes 80 procent uchazečů, jen 67 procent ale dostalo šanci na ně nastoupit, protože jich prostě v Česku víc není.

Bohužel, vzniku nových gymnázií brání nejen politici hájící učňovské vzdělání, ale i samotní zástupci škol. Ke škodě dětí, protože ačkoliv má Česko silný průmysl, poptávka firem po absolventech středních škol se všeobecným zaměřením zakončeným maturitou je vysoká. Jak tedy dopadly letošní přijímací zkoušky?

První digitální přijímací řízení přineslo podle České školní inspekce odpověď i na otázku, kdo měl vlastně největší šanci. Dlouhodobě sociologové upozorňují, že dosažené vzdělá-

ní v Česku velmi záleží na postoji rodičů. Jednoduše řečeno, i když je vzdělání povinné a je zdarma, šance na dosažení maturity a posléze vysokoškolského titulu je výrazně vyšší u dětí z bohatších rodin se vzdělanými rodiči. Což letošní výsledky podle inspekce jednoznačně potvrdily.

Inspekce také dospěla k tomu, že děti ze základních škol, které vykazují dobré výsledky při testování kvality výuky, se častěji hlásí na maturitní obory bez ohledu na svůj původ. Vedlejším zjištěním také je, že i ze špatné školy se na maturitní obory hlásí děti z takzvaně lepších rodin, zatímco ty znevýhodněné automaticky míří do učení.

V případě dětí, které jsou z chudé rodiny, tak strašně záleží na tom, na jakou základní školu chodí. Pokud mají štěstí na dobrou školu a také na dobré učitele, potom jejich šance na lepší vzdělání velmi výrazně roste. Problém ovšem je, že segregace dětí podle statusu rodiny probíhá velmi často už v první třídě. Přes veškeré změny a omezení pořád platí, že jsou rodiny ochotné přehlašovat svoje bydliště jen kvůli tomu, aby se jejich děti dostaly do nějaké

dobré školy. Nebo alespoň do školy s dobrou pověstí.

Resort školství nedávno vytipoval zhruba 130 škol ve třiceti až čtyřicet obcích, které někdy i protizákonnými způsoby koncentrují romské a chudé žáky do jedné školy. Například tím, že vytvářejí umělé spádové obvody tak, aby do jedné ze škol chodily děti z romských či chudinských čtvrtí. To by mělo skončit, přestože se počítá s tím, že se některé obce budou chtít bránit i u Ústavního soudu.

Zlepšit základní školství chce ministerstvo pomocí změny nastavení tzv. rámcových vzdělávacích programů. Nově má být kladen důraz na učení v souvislostech, cílem je rovněž vyrovnat nerovnosti mezi žáky a dát tak větší šanci i těm, kteří ji doma nedostanou.

Škola je základ života, jak zní název oblíbené české komedie. Má pravdu. Jen je škoda, že na fakt, že by měli tento základ dostat všichni žáci, a nejen ti vybraní, přichází ministerstvo školství po mnoha letech pokusů až teď. A to především díky digitalizaci přijímacího řízení, které v podstatě proti všem očekáváním dokázal uvést do praxe šéf Cermatu.

■ Lesnictví

Tomáš Vrška
autori@hn.cz

Pokud chceme mít zdravé lesy, potřebujeme liberálnější zákon

Lesnickou i biologickou veřejností dlouho požadovaná novela zákona o lesích prošla fází meziresortního připomínkového řízení a vyvolala spoustu rozporuplných reakcí. Zejména pro zamýšlenou liberalizaci zákona. Odmítavé reakce přišly ze strany vědců biologů a ekologických nevládních organizací. Přitom z četných jednání mezi ministry zemědělství a životního prostředí společně s nevládními organizacemi a vědci vyplývá, že dlouhodobý cíl lesnictví je pro všechny podobný: transformovat stávající lesy a modely hospodaření směrem k tzv. nepasečným modelům pěstování lesů. Tedy, zjednodušeně řečeno, přejít ke konceptu přírodě blízkého lesnického hospodaření. Což je i jasné doporučení všech evropských koncepcí včetně Green Dealu, Evropské strategie pro lesy 2030 a dalších.

V čem je tedy problém? V rozdílných pohledech na to, jak k cíli dojít. Jestli cestou liberalizace a posílení práv vlastníků podpořených motivačními nástroji (jak to slíbila vláda ve svém programovém prohlášení), nebo cestou silnějších zákonných regulací a státní kontroly. Opět zjednodušeně: první cestu prosazují praktičtí lesníci, vědci z lesnického sektoru a ministerstvo zemědělství. Druhou vědci z ekologických a biologických oborů, ekonevládky a ministerstvo životního prostředí.

~
Ne nadarmo mají lesnický nejvyspělejší země – Francie, Švýcarsko, Německo – velmi jednoduché lesní zákony.

Praxe nás, kteří už používáme přírodě blízké modely hospodaření, jasně poučila, že čím více a přesněji definujeme parametry pro les a jeho výchovu a obnovu, tím více ho tlačíme do stejnorodosti – věkové i strukturální, tedy do lesa věkových tříd. A to je přesně pravý opak toho, jaké lesy bychom měli vytvářet, jaké by měly být více odolné klimatické změně. Ne nadarmo mají lesnický nejvyspělejší země – Francie, Švýcarsko, Německo – velmi jednoduché lesní zákony s minimalizací věkových a druhových parametrů. Proto také v těchto zemích zaujmají mnohem vyšší plošný podíl majetky obhospodařované nepasečnými modely v rámci konceptu přírodě blízkého lesnického hospodaření a jsou podporovány motivačními nástroji včetně například plateb za ekosystémové služby lesů (Irsko, Lucembursko, Švýcarsko...).

Restriktivní a kontrolní opatření v současném zákoně o lesích nejsou zárukou změny. Například zákonnou povinnost provést výchovný zásah v porostech do 40 let věku (pro státní a obecní lesy) splní i ten, kdo symbolicky vyřízne pár stromů v příslušném porostu a vykáže zásah v evidenci. Metodický postup správné probírky směřující porost do optimální struktury a druhové skladby nelze vtělit do zákona! To buď lesník/správce lesa chce a umí, nebo nikoliv.

Podobně povinnost dodržet minimální podíl melioračních a zpevňujících dřevin při obnově porostu vítá převážná většina lesníků. Ale ti, kteří to nechtějí přijmout, je po tzv. zajištění porostu (kdy se tento podíl kontroluje) prostě vyřezou při prořezávce. Stát akorát vyhodí peníze za jejich podporu. Ale to není v teoretických lesnických kruzích vidět, tudíž tam převládá názor, že tento regulativ musí zůstat.

Položme si otázku, kdo reálně mění stav lesa? Jsou to ti, kdo vybírají stromy k těžbě, tedy ti, kdo dělají sprejem tečky na stromy. Naučit se jiné modely a vzorce toho, jak tečky v lese rozmístit (zjednodušeně jak přejít od pasečných modelů lesa věkových tříd k modelům nepasečným, tedy strukturálně i druhově pestrým lesům), je možné jedině předáváním praktické zkušenosti od kolegů, kteří už si tuto praxi osvojili. To nelze uskutečnit žádnou regulativní direktivou, byť se to někomu z teoretické sféry může zdát možné.

Praxe každodenně ukazuje opak. Toto nedorozumění krásně ilustruje i další příklad: zastánci „regulativního“ přístupu respektují lesníky, kteří dlouhodobě hospodaří s uplatněným principů přírodě blízkého lesnického hospodaření. A dodávají, že tito lidé mají mít „volnou ruku“ a ti, kdo hospodaří podle modelů lesa věkových tříd, mají mít nastaveny tvrdé parametry. Jenže každý, kdo někdy byl v praxi, ví, že nelze nastavit žádné objektivní hranice mezi dvěma popsávanými přístupy.

Nejdůležitější pro změnu přístupu jsou totiž první strukturující zásahy ve stejnorodém lese věkových tříd, které startují jeho převod na nestejnorodý, strukturálně diverzifikovaný les. A ty se vymykají svojí intenzitou i strukturou dosud natvrdo nastaveným parametrům lesního zákona. Přestavba smrkové monokultury se musí zahájit dříve než v zákonem povolených 80 letech a silnou strukturující probírkou – proto je třeba snížit minimální obmýtlí porostů a vypustit technický pojem „zakmenění“, který to brzdí. Přece nechceme vše řešit administrací výjimek ze zákona.

Proto ti, kdo posledních třicet let hospodaří nepasečně, šli na hranu nebo za hranu zákona a doufali, že si to nikdo neověří. Mlčíci většina byla opatrná a dodržovala zákon. A my potřebujeme „uvolnit“ prostor pro všechny a motivovat vlastníky dobrovolnými nástroji, protože nepasečné hospodaření nelze nařídít. Pozitivně motivovaný lesník není rezignovaný lesník. Proto se i česká pobočka evropského hnutí Pro Silva (které ve 25 státech sdružuje cca 4000 nepasečně hospodařících praktických lesníků) připojila k podpoře liberalizace současného zákona. Druhově i prostorově pestrý les je natolik variabilní, že jej nelze svázat smysluplně kontrolovatelnými zákonnými limity. Je nyní na vládě, zda dodrží svoje programové prohlášení.

Změna přístupu od pasečných k nepasečným modelům je vizuálně zřejmá nejdříve po cca 20 letech. Prostě to v lese nejde rychleji. A dosavadní zákon to jenom zpomaluje. Bez novely zákona nejsme schopni naplnit unijní požadavky. Všechny totiž cílí na přírodě blízké modely hospodaření – tedy lesy, jejichž hlavním atributem je nepravidelnost.

Autor je ředitel Školního lesního podniku Masarykův les Křtiny Mendelovy univerzity v Brně

■ Banky

Martin Lobotka
autori@hn.cz

Dotovaná hypotéka? Stát by se měl starat o chudší, ne o zisky bank a developerů

Poté, co natáhl ruku ke státu zástupce výrobce cihel, jehož firma v roce 2020 vydělala po zdanění 600 milionů korun, o rok později 785 milionů a v roce stavebního boomu (2022) pak dokonce 1,33 mld. korun, si něco podobného zřejmě řekly (nejméně) dvě banky. Dle informací Hospodářských novin totiž navrhuje, že „situaci“ ve stavebnictví, které v důsledku růstu delších sazeb prochází útlumem, by měl začít řešit stát dotací hypoték.

Konkrétně navrhuje, že by žadatelům do 36 let s příjmem do dvojnásobku (!) průměrné hrubé měsíční mzdy v případě nákupu nemovitosti v novostavbě na stávající úrovni hypotečních sazeb (5,19 procenta) stát hradil ročně dva procentní body. K tomu by pak další tři čtvrté procentního bodu ve svých nižších maržích přidaly banky.

Na jazyk se tlačí slovo chucpe.

Zaprve, stavebnictví se v roce 2023 ve stálých cenách podílelo na hrubé přidané hodnotě jen ze 3,8 procenta a pracovalo v něm zhruba pět procent zaměstnanců v ČR. Mluvit o tomto sektoru jako o nějakém stěžejním oboru, který vyžaduje dotační pozornost vlády, je nesmysl.

Zadruhé, společný čistý zisk zmíněné dvojice bank dosáhl za rok 2023 skoro 24 mld. korun. Leží-li těmto bankám na srdci blaho hypotečních dlužníků a stavebnictví jako celku, nic jim nebrání, aby si dobrovolně snížily historicky nadprůměrné marže. Proč by se takového kroku měl ze společné kasy účastnit stát?

Zatřetí, co zabránilo bankovnímu sektoru nejdříve si zvýšit marži, když úrokové sazby posléze bude dotovat stát? Ne, regulační úřad na dohled nad cenotvorbou hypotečních úvěrů skutečně nepotřebujeme.

Začtvrté, odkdy je úkolem státu podporovat bohatší skupiny lidí na úkor lidí chudších? Ti, kdo na hypotéku dosáhnou, jsou totiž z definice lépe situovanou skupinou obyvatel. Už jen proto, že musí mít k dispozici dostatečné příjmy a pětinu ceny bytu v hotovosti. Také to, že existuje daňová odečitatelnost úroků z hypotečního úvěru, je nespravedlivé. Možnost dotovaných hypoték pro žadatele s hrubou mzdou skoro 90 tisíc měsíčně, což banky navrhuje, je definice absurdity.

Celou motivaci (zřejmě mimovolně) odhaluje šéf Dostupného bydlení České spořitelny Marek Blaha. Ten před pár dny řekl, že „nyní existuje velké množství developerů, které již mají schválená veškerá stavební povolení, nejsou ovšem spuštěny, protože na trhu chybí klienti, kteří by si mohli dovolit vzít hypotéku“. Jinými slovy požaduje, abychom ze společné kasy pomáhali pokrýt developerům již vynaložené náklady spojené s přípravou projektů a abychom jim umožnili prodávat za ceny, jež z České republiky činí jedno z nejméně dostupných míst pro bydlení v rámci vyspělého světa. Ergo, abychom jim kryli podnikatelské riziko. Proč by měl stát garantovat, že investiční aktivita, kterou si podnikatel naplánoval, se i uskuteční, a to ještě profitabilně?

Je zvláštní, že jej nenapadlo nechat průběh tržnímu mechanismu, který zajistí, že byty, podobně jako kterékoliv jiné zboží, po kterém klesla poptávka, prostě zlevní? Zejména pak v situaci, kdy náklady na výstavbu jednoho m² obytné plochy nového bytu v Praze dle ČSÚ činí cca 73 tisíc korun a kdy, jak ostatně naznačí letmý pohled do výročních zpráv developerů za rok 2022, ani s pozemkem a dalšími náklady nečiní minimální prodejní cena novostavby 140 tis./m², jak se strana nabídky snaží předstírat. Nejsem příznivcem spekulací, ale nemůže být jistým faktorem ve shora popsáném uvažování některých bank fakt, že novostavby již dnes zlevňují tempem neviděným ani po krachu Lehman Brothers a že banky jsou velkým partnerem developerů, kteří neprodávají, ale úroky platit musí?

Nejhorší na celé věci ale je fakt, že i mezi nejlivnějšími a nejbohatšími subjekty v ČR hluboce zakořenila dotační a nároková mentalita. To je recept na další pokračování růstové neudrživosti Česka.

Autor je hlavní analytik Conseq Investment Management a.s.

HOSPODÁŘSKÉ NOVINY

REDAKCE: 233 071 111
REDAKCE@HN.CZ
PŘEDPLATNÉ: 217 777 888
ADRESA:
PERNEROVA 673/47,
186 00 PRAHA 8

Vydává Economia, a.s.,
IČO 28191226

• Šéfredaktor
Hospodářských novin
Jaroslav Mašek

• Zástupci šéfredaktora
Milan Mikulka, Petr Honzejek,
Michaela Ryšavá

• Manažer redakce
Martin Denemark

• Náčelník Petr Honzejek

• Analytik HN Martin Ehl

• Domáci Michaela Ryšavá

• Zahraníčí Tomáš Procházka

• Ekonomika Milan Mikulka

• Víkend Tomáš Procházka

• PročNe Gabriela Marešová

• Vedoucí vizuálního

oddělení Matej Slávik

• Zlom Zdeněk Fried

• Autor layoutu HN

Jan Vyhnánek

• E-MAILY:

jmeno.prijmeni@hn.cz

• PŘEDPLATNÉ

tel.: 217 777 888,

predplatne@economia.cz

• INZERCE:

inzerce@economia.cz

• PŘÍJEM INZERCE

tel.: 233 073 169

Hospodářské noviny používají

zpravodajství agentur

ČTK a Thomson Reuters.

• Tiskne: Czech Print Center –

tiskárna Praha a Ostrava

Četnost vydání:

pondělí až pátek,

místo vydání Praha

Autorská práva vykonává

vydavatel. Jakékoli užití

části nebo celku, zejména

rozmnožování a šíření

jakýmkoli způsobem

(mechanickým nebo

elektronickým) i v jiném

než českém jazyce

bez písemného svolení

vydavatele je zakázáno

Jednotlivé složky HN jsou

samostatně nepronajímány.

© 2024 Economia, a.s.

Ročník LXVIII

Nevyžádané příspěvky

se nevracejí

MK ČR E 4689

Audit nákladů: ABC ČR.

Hospodářské noviny

ISSN 0862-9587 (Print)

Hospodářské noviny

ISSN 2787-950X (Online)

Internet www.hn.cz

Tomáš Nídr
autori@hn.cz

Na americkém apetitu po avokádu vydělávají mexické drogové kartely

Módnímu zelenému ovoci, jehož zdaleka největším světovým producentem je Mexiko, se na západní polokouli říká zelené zlato – tak dobře se na něm vydělává. Nemohlo tedy zůstat mimo pozornost organizovaného zločinu, který ho začlenil do svého portfolia mezi drogy, zbraně, nelegální migranty a prostituci. O kontrolu nad sady avokádovníků se bojuje stejně urputně jako o kontrolu nad kokainovými pašeráckými stezkami. Ještě před patnácti lety kolem vesnice Ixtaro v mexickém státě Michoacán zemědělci pěstovali především kukuřici, ale pak i oni naskočili na avokádovou vlnu. Vyplatilo se. Domky z nepálených cihel začaly nahrazovat stavby z cihel pálených, dosud jen udusané ulice pokrýval asfalt. Oblast šla díky rostoucí světové spotřebě zeleného ovoce hospodářsky nahoru.

Jenže ekonomický úspěch neunikl zájmu organizovaného zločinu. První si avokádového boomu všiml kartel Los Zetas, jehož členové byli počátkem století považováni za nejnebezpečnější zabijáky.

„Zetka“ už se rozplynula v jiných mafiích, ale na dřině farmářů se od té doby příživoval Cartel de Jalisco Nueva Generación (Kartel z Jalisco – Nová Generace), Los Caballeros Templarios (Templářští rytíři), Familia Michoacana (Michoacanská rodina) nebo Los Viagras (překlad netřeba). Poslední skupina vybírala od ovocnářů výpalné 3000 až 5000 pesos za hektar (4200 až 7000 korun). Oškubávaným se tento způsob „ochrany“ nelíbil, takže když za nimi přišli členové domobrany z organizace Pueblos Unidos (Sjednocení venkov), rozhodli se pro odboj.

Vesničané si dříve nakoupili od zkušenějších zbraně a společně se jim podařilo Los Viagras vytlačit. Jenže se ukázalo, že Pueblos Unidos je jen další kriminální bandou, která převzala uvolněný trůn. Nařídila lidem v Ixtaru, aby vysadili další avokádovníky. Starosta to jménem vesničanů odmítl s tím, že na další „žiznivé“ stromy půda v okolí nemá dostatek vodních zdrojů. Mafiáni vzpurného lídra zavraždili a s ním – pro výstrahu případným dalším vzbouřencům – i jeho bratry.

Brutální příběh Ixtara, který v podrobném textu líčí španělský deník El País, je modelovým případem toho, jak do lukrativního obchodu s avokádem vstoupil organizovaný zločin.

Šišatý míč, móda, zdraví, guacamole

Avokádo je (nejen) ve Spojených státech módní ovoce, které namazané na pečivo představuje zdravou snídani. Spotřeba, a tedy i jeho pěstování, jde prudce nahoru. Globální produkce se v letech 2012 až 2022 z původních zhruba čtyř milionů tun zdvojnásobila na více než osm milionů tun.

Nejvíce avokáda se sklídí v Mexiku (2,4 milionu tun), následuje Kolumbie (980 tisíc tun) a Peru (777 tisíc tun). V první desítce největších producentů avokáda jich je sedm z Latinské Ameriky.

V USA se zelené plody staly gastronomickým fenoménem. Například finále amerického fotbalu, které bývá nejsledovanější sportovní událostí roku s přesahy i do politického života země, se dnes neobejde bez guacamole (avo-

kádová pomazánka). Podle odhadů Američané během utkání snědí 58 milionů kusů ovoce. Vlastní americké sady na Floridě či v Kalifornii na ukojení takového apetitu ani náhodou nestačí. Naštěstí nevyčerpatelnou zásobárnu našli u sousedů v Mexiku.

Konkrétně v pětimilionovém státě Michoacán ve střední části země, ve kterém se díky sopečné půdě, vydatným srážkám a příznivému klimatu může avokádo sklízet v masivním množství po celý rok. Cestu na americký trh mu otevřela dohoda NAFTA z roku 1994, kdy tři severoamerické ekonomiky zrušily část cel a administrativních opatření, která bránila volnému pohybu zboží. Michoacán jako jediný mexický stát prokázal potravinářské inspekci z USA, že s jeho avokády si „gringové“ na sever

také nezavlečou plodinám nebezpečné brouky nosatce. Až do roku 2021, kdy povolení vyvážet získal také stát Jalisco, měl Michoacán volnou cestu, a tak dnes jen jedno z pěti snědených avokád v USA nepochází z Michoacánu. Hodnota tohoto importu se pohybuje kolem 3,2 miliardy dolarů ročně.

Narcos diverzifikují podnikání

Pro podsvětí měly zpočátku kamiony plné avokáda důležitost jako zboží, ke kterému se dá dobře přistrčit i další objemově menší, ale ještě výdělečnější zásilka v podobě kokainu, fentanylů nebo dalších drog, pro které představují Spojené státy hlavní odbytiště. Časem se zemědělská produkce vyvážená především do USA ukázala jako ideální odvětví, jak by mafie mohly vedle tradiční nelegální činnosti (na prvním místě narkotika, dále obchod s migranty, zbraněmi, prostitutkami a vzácnými živočichy) diverzifikovat své podnikání.

Avokáda pochopitelně nejsou jediným zbožím, ve kterém své nekalé zisky padouši legalizují. Svoje investice mají mimo jiné v syru, citronech, lesních plodech nebo i v železných rudě. Každopádně u avokáda je to díky oblíbenosti tohoto ovoce nejvíce viditelné.

Nejde ale jen o obyčejné proprání zisků, kdy do chodu byznysu zločin nijak dál nezasahuje. Kartely při obchodování s avokádem uplatňu-

Jak certifikovat bezzločinné avokádo?

Jenže výnosné je to i pro mafie, a tak se o kontroly nad avokádovými sadami bojuje stejně urputně jako o dominanci nad drogovými pašeráckými stezkami. Někdy se přestřelky omezují na členy různých gangů, někdy do hry vstoupí policie či vojáci, jindy se násilí obrátí proti civilistům, ať už proto, že nebyli poslušní, nebo proto, že poslouchali kápy z jiné skupiny, nebo se jen ocitli v nesprávnou dobu na nesprávném místě. Kartely mají i zbraně, které by měly patřit pouze do rukou armády – využívají drony, rakety a sofistikované výbušné systémy. Proto Michoacán z 32 mexických států patří setrvalě k těm nejnebezpečnějším. Například jen za letošní leden tu bylo zavražděno 156 osob (téměř stejně jako v dvakrát větším Česku za celý rok 2022), což ho staví na páté místo v celomexickém srovnání.

V únoru 2022 hrozby násilím mířily i proti jednomu z třicítky inspektorů amerického ministerstva zemědělství, kteří v terénu ověřují kvalitu ovoce. Tehdy na týden USA dovoz avokád z Mexika zarazily, ale vše se brzy vrátilo do starých kolejí. A tak si avokáda po vzoru afrických krvavých diamantů drží přízvisko „krvavé plody“. Objevují se návrhy certifikací, aby si zákazník mohl za více peněz pořídit avokádo, o kterém by věděl, že na něm neuplála ani kapka krve.

Největší světový producent avokáda Nejvíce avokáda se sklídí v Mexiku. Následuje Kolumbie a Peru.

Foto: Reuters

~
Avokáda si po vzoru afrických krvavých diamantů drží přízvisko „krvavé plody“.

ji svoje kriminální know-how, jak ukazují příklad Ixtara z úvodu tohoto textu. Nutí zemědělce vysazovat stromy i tam, kde na to nejsou ideální podmínky, nebo tam, kde se to nesmí (například v chráněných oblastech). Nebo naopak nabídku, když se jim to kvůli umělému navýšení ceny hodí, omezují – třeba tím, že sběračům ovoce pod hrozbou trestu nařídí, aby některé dny nepřišli sklízet. Více avokád tak zůstane na stromech, což zmenší nabídku a podraží ta, která už leží v přepravkách. A kromě toho vybírájí výpalné na různých úrovních zpracovatelského řetězce. Přes to všechno je to pro zemědělce stále výnosnější než se vrátit k pěstování kukuřice.

Jenže jak takové „crime free“ avokádo v zemi, která je zločinem prostoupená skrz naskrz, sehnat?

Hrozí, že by z toho byla jen falešná etiketka, kterou by narcos na ovoce s gustem lepili, aby na něm ještě více zbohatli.

Nabízí se tedy možnost avokádo z Mexika vůbec nekupovat. Novinářka Emily Greenová, která pro magazín Vice připravuje materiály o tamním podsvětí, nad takovým radikálním (a spíše teoretickým) krokem krčí rameny: „Avokádo pozdvihlo hospodářství Michoacánu, což mezi jiným znamená, že desetitisíce lidí odtud nemigrují do Spojených států, protože mají dobrou práci doma.“

HOSPODÁŘSKÉ NOVINY

Rentiér

JAK

VYDĚLAT

DOŠT

PENĚZ

Novinka DIP

Velké srovnání: U koho si spořit na penzi

Glamping

Luxus v přírodě s luxusní návratností

Hypotéky

Jak vyzrát na nová pravidla refinancování

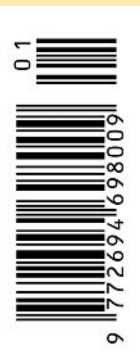
Druhá kariéra

Které rekvalifikace jsou opravdu užitečné

Kam přesunout peníze ze spořicíh účtů

Rozhovory nejen o investicích: Michal Šnabr, David Marek

2024

TEN S PLÁNEM

TEN S PROSTŘEDKY

Jsme křižovatka příležitostí. Už 25 let se u nás potkávají úspěšní investoři, majitelé firem i privátní klienti, kteří hledají něco výjimečného. Zakladatelé projektů a ti, co jim věří. Ti, co potřebují, s těmi, co mají. Ti, co znají trhy, s těmi, co znají lidi. U nás se potkávají soukromé investice a odvážné nápady. Majetek a zhodnocení.

Peníze & růst & společný úspěch.

Jsme privátní a investiční banka. Každé setkání je příležitost společně růst.

Potkejme se.

J&T BANKA

VŠE ZAČÍNÁ
POTKÁNÍM.

Rentiér

OBSAH

32

Bitcoin za 100 000 \$. A co pak?

Nejznámější kryptoměna se letos dostala na historická maxima. Bude atakovat hranici 100 tisíc dolarů? A jak to ovlivní ostatní virtuální měny?

8

Přišel čas přesunout peníze

Sazby na spořicíh účtech budou dál klesat, a proto nezbývá než se podívat po alternativách. Připravili jsme proto porovnání, kde si zafixovat solidní úrok.

16

Jak si zajistit důstojný důchod

Do důchodu později a zřejmě i méně výhodně než dnes. Kdo nechce spoléhat na státní „penzi“, musí se postarat sám. Čím dříve začne, tím méně to bude bolet.

24

Šnobr: Všichni chtějí zbohatnout rychle

Málokterý český investor má na síti X takový dosah jako Michal Šnobr. Děsí ho, jak bezhlavě jsou schopni drobní investoři následovat jeho nápady.

38

Refinancování nově. Jak na něj

Předčasné splacení hypoték už nebude „bezplatné“, nově vyjde i na desítky tisíc korun. Přesto se může v některých případech vyplátit.

42

Marek: Musíme investovat biliony

Současná stabilita je vlastně stagnací, říká ekonom a poradce prezidenta David Marek. Bez mohutných investic a vize z ní Česko nevybředne.

13 procent ročně. Na co sází rentiér

Před sedmi lety se Lukáš Nádvořník rozhodl, že chce dosáhnout finanční nezávislosti. Jak sestavil portfolio? Co v něm má? A jaký výnos dokáže generovat?

52 Luxusní byznys glamping

Obliba glampingu v Česku roste. A jeho přednosti objevili také investoři. Těm se vložené prostředky mohou vrátit už během několika let.

62 Co se naučit pro budoucnost

O jaké profese bude v příštích letech zájem a jak se novým dovednostem téměř zdarma naučit třeba s využitím peněz od úřadu práce.

72

Jak vytipovat byt na investici

Libor Váka se klientům snaží ukázat, jak se stát díky investicím do nemovitosti rentiérem. Své znalosti sdílí na workshopech, vydali jsme se zjistit, co jim říká.

66 Jak získat vyšší mzdu nebo levnější byt

Naučit se vyjednávat je jedna z nejvýnosnějších investic, jaké může člověk udělat. Je levná, má rychlé výsledky a neproděláte na ní.

80

Největší investorské chyby

Na co si dát pozor, aby potenciálně skvělá strategie nakonec neztroskotala. Přehled nejčastějších chyb, kterých se dopouštějí investoři.

Nová Škoda Superb

již za
935 000 Kč s DPH*

Největší
servisní síť

Zvýhodnění
již od 2 vozů

Fleetový
konfigurační nástroj

Zaměstnanecký
program

Garance smluvních
podmínek

Leader Vaší firemní flotily.

Stylová limuzína nebo praktické kombi? Obě se vyznačují vysokým komfortem a prvotřídní bezpečností. Za jízdy se o Vás starají ergonomická sedadla i řada asistenčních systémů. Přívěcování do zatáček pak zajišťují Matrix-LED světlomety druhé generace s ještě lepší svítivostí. Novinkou jsou multifunkční ovladače, se kterými máte důležité funkce vždy na dosah. Vyberte si ze široké škály motorizací a povolejte do své flotily naši novou vlajkovou loď. Při odběru 2 vozidel během 12 měsíců navíc získáte atraktivní cenové zvýhodnění pro velkoodběratele. Pro více informací navštivte některého z našich autorizovaných prodejců nebo web skoda-auto.cz.

*Uvedená cena je pouze orientační, doporučená výrobcem Škoda Auto, a nezahrnuje zvýhodnění vyplývající z velkoodběratelského konceptu. Aktuální cenu a specifikaci vybraného modelu Vám na požádání sdělí Váš autorizovaný prodejce vozů Škoda.

Ilustrativní fotografie

Není nač čekat!

Některé věci se vyplatí nechat na poslední chvíli. Třeba podání daňového přiznání v případě, že vás následně čeká povinnost doplácat vyměřenou daň. Jistě, v českém prostředí se to letos (jak už jsme u řady jiných státních IT systémů zvykli) neobešlo bez výpadku online daňového portálu, naštěstí existuje takzvaná liberační lhůta – jinými slovy: přiznání stačilo podat a případnou daň zaplatit ještě v následujících pěti pracovních dnech.

Pokud někdo s nedoplatkem na dani ve výši 20 tisíc vložil na začátku roku peníze na spořicí účet se šestiprocentním úrokem, získal za čtyři měsíce na úrocích po zdanění zhruba 340 korun. Jistě, žádný zázrak, ale zároveň ani důvod, proč částku v hodnotě dobrého oběda nechávat eraru.

Už začátkem roku přitom bylo také jasné, že doba štedrých úroků na spořicí účtech končí. Na konci prosince rada ČNB poprvé po roce a půl snížila sazby (o čtvrt bodu) a k tomuto kroku (už po půl bodech) přistoupila i v únoru, březnu a na začátku května. Teď už opravdu není pochyb, že spořicí účty přestaly být klidným přístavem, kde se příjemně zhodnocují volné prostředky.

Zároveň už minula i doba, kdy šlo téměř „bezeškodně“ přesunout peníze na termínovaný vklad a ještě po nějakou dobu – někde půl roku, někde rok – si užívat alespoň jistě pětiprocentní zhodnocení. Teď už jsou nabídky o procentní bod, spíše ale výrazněji níž. Tady se čekání „na poslední chvíli“ opravdu nevyplatilo. Ale nezoufejte – specialista Hospodářských novin na investice David Busta důkladně prozkoumal trh a v hlavním tématu jarního Rentiéra vám poradí, kam se přemístít ze stále méně lákavých spořicí účtů.

S váháním a čekáním má co do činění i další důkladný text, který se týká spoření na penzi. Kromě toho, že celá desetiletí vyhlížíme důchodovou reformu (teď už alespoň návrh změn schválila vláda), se také s každým dnem, o který odkládáme začátek spoření na penzi, připravujeme o část výnosů. Případně si celý proces zbytečně děláme složitější a nákladnější. Matematika je neúprosná – čím později začneme, tím více musíme spořit. A spořením teď rozhodně nemám na mysli „staré“ penzjiko, jehož výnosy dlouhodobě nejsou schopné ani porazit inflaci. Jistě, státní příspěvek pomůže, ale kdo by se spoléhal jen na tento produkt a přitom si chtěl i v penzi zajistit solidní životní standard, tak by při průměrné mzdě musel ukládat víc, než vydělá. Což jaksí dost dobře není možné.

Takže opět, prosím, nečekejte a podívejte se na to, jak se připravujete na důchod. A pokud už máte základní sadu úkolů splněnou, najdete v Rentiéroví řadu dalších užitečných investičních tipů.

Hezké čtení!

Tomáš Lysoněk

Šéfredaktor
Hospodářských novin:
Jaroslav MAŠEK
Art director:
Jan VYHNÁNEK
Junior art director:
Jan STEJSKAL
Vedoucí Speciálu
Hospodářských novin:
Tomáš LYSONĚK
Vedoucí fotografií:
Matej SLÁVIK
Infografiky:
Eliška ČERNÁ
Michal VOCEL
Ilustrace:
Midjourney

Vydává Economia a. s.,
IČO 28191226

Adresa redakce:
Hospodářské noviny,
Pernerova 47, 186 00
Praha 8,
tel.: +420 233 071 111
e-mail: dle vzoru: jme-
no.prijmeni@economia.cz

Inzerce/advertising:
Daniel HORT, key account
developer
tel.: +420 603 488 473
daniel.hort@economia.cz

Tisk:
Triangl, a.s.

MK ČR E 23725
ISSN 2694-698X

Cena: 99 Kč / 4,69 €.

Uzávěrka dat pro texty
a infografiky: 6. 5. 2024

RENTIÉR

BEZSTAROSTNÝCH 5 LET

AŽ 200 000 Kč MĚSÍČNĚ NA 5 LET + 3 000 000 Kč IHNEDE

18+ HRAJ S ROZUMEM

Ministerstvo financí varuje:
Účastí na hazardní hře může vzniknout závislost.

Setři
a vyhraj
i online

TÉMA

PŘIŠEL ČAS PŘESUNOUT PENÍZE

Sazby na spořicíh účtech budou dál klesat, a proto nezbývá než se podívat po alternativách. Připravili jsme proto porovnání, kde si zařixovat solidní úrok.

Text: David Busta

TÉMA

si zjistili, kam peníze dát, a nemuseli se pak dívat, jak jim výnosy na spořicímcích účtích rychle erodují.

Renomované instituce, které vydávají předpovědi, kam se ekonomika v následujících měsících pohne, se sice v řadě odhadů odlišují, nicméně v tom nejdůležitějším jsou zajedno. Klíčová sazba centrální banky bude klesat a s ní se svezou také úrokové sazby spořicímcích účtů. Samotná Česká národní banka (ČNB) v aktuální květnové prognóze očekává, že za rok touto dobou bude hlavní sazba na úrovni kolem 3,4 procenta.

Nyní po posledním snížení sazeb se zjednodušeně řečeno vklady bank u centrální autority úročí sazbou 5,25 procenta. A právě od tohoto úroku se odvíjí maximální výnos, který banky zpravidla klientům nabízí. V součas-

nosti se nicméně spořicí účty staly také nástrojem pro akvizování nových klientů, proto pravidlo nemusí dočasně platit vždy. Úrok lehce přes šest procent tak v době uzávěrky Rentiéra stále nabízel letos vzniklá Partners Banka.

Jistotou je, že žádná banka nebude delší dobu držet vyšší úroky, než je klíčová sazba centrální banky, neboť by je dotovaly a s poklesem sazeb v ekonomice by jim ztráta z těchto dotovaných účtů rychle bobtnala. Co naopak jisté není, je rychlost, s jakou půjdou sazby dolů.

O tempu snižování sazeb rozhodne především další vývoj inflace, který v letošním prvním čtvrtletí analytici nepřestával překvapovat. Růst cen v ekonomice se totiž navzdory očekávání už v únoru dostal na dvouprocentní cíl centrální banky a zůstal na něm i v březnu. Nicméně v nejbližších měsících by měl mírně poskočit směrem nahoru.

Do budoucna je podle guvernéra Aleše Michla třeba postupovat se snižováním sazeb opatrně a vždy vyhodnocovat

Lidé nesnáší pocit, že něco ztrácí. Jakmile si zvyknou na vysoké úroky spořicímcích účtů, nechťejí o ně přijít. Jenže další známou lidskou vlastností je pohodlnost a tendence nechávat věci na poslední chvíli, zejména pokud jde o netriviální rozhodnutí. Že je nejvyšší čas přesunout peníze ze spořicímcích účtů do nástrojů umožňujících fixaci stále ještě vysokých sazeb, tuší asi každý. Nicméně už podstatně méně lidí si dá tu práci, aby

Kde si zafixovat výnosy

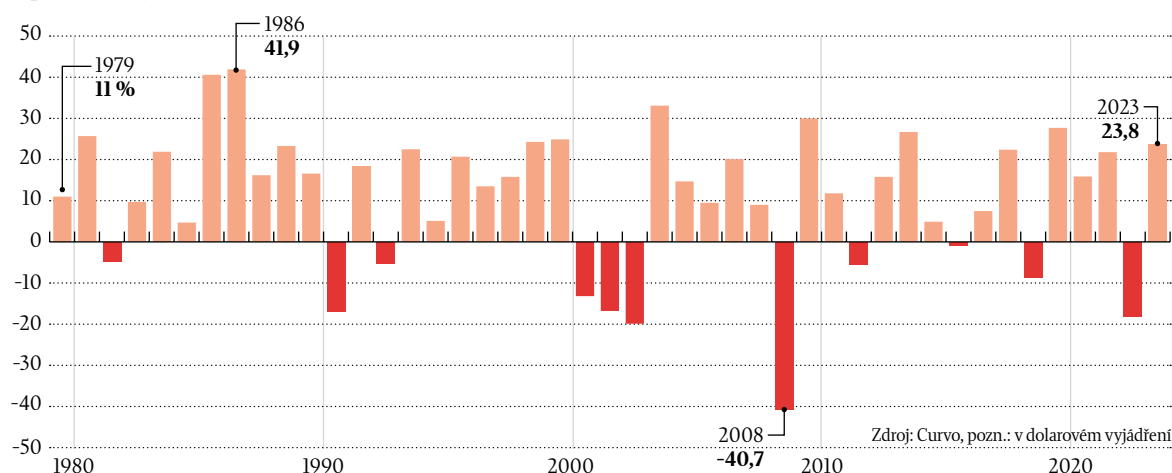
U vybraných instrumentů je vždy uvedeno rozpětí, jaký výnos lze očekávat během jednoho roku. Výnos bude zásadně ovlivněn chováním centrální banky, tedy i u konzervativních nástrojů se skutečný výnos může lišit i výrazněji. U dluhopisových fondů uvažujeme konzervativní fond investující do státních dluhopisů a kvalitních firemních dluhopisů. U akcií se počítá s historickou roční výkonností indexu MSCI World, u nemovitostních fondů vycházíme z žebříčku TOP realitní fondy. Všechny výnosy jsou pouze orientační, tedy skutečný výkon v horizontu roku se může výrazně lišit, vždy velmi záleží, co přesně si daný člověk pořídí.

druh nástroje	kdo jej nabízí	očekávaný roční výnos	dostupnost peněz	poznámka
SPOŘENÍ				
Spořicí účet	Trinity Bank, Partners Banka a další banky	3 až 4 %	okamžitě	Lze nyní získat výnos přes 6 procent, ale v horizontu roku bude rychle klesat
Repofond	Conseq a další	3,5 až 4,5 %	zpravidla do týdne	Úrok se odvíjí od repo sazby ČNB, bude významně klesat
Termínovaný vklad	Banka Creditas, J&T Banka a další	2,5 až 4 %	po uplynutí sjednané lhůty	Garance úroku po předem sjednanou dobu
Stavební spoření	Česká spořitelna, Moneta Money Bank	4,5 až 5,5 %	po šesti letech	Lze zhodnocovat jen reaktivně malou částku
DLUHOPISY				
České státní dluhopisy	Patria, Česká spořitelna atd.	3,5 až 4 %	lze prodat na burze	Jsou osvobozené od daně, lepší kupovat větší objemy kvůli poplatkům
Dluhopisový fond	Česká spořitelna, J&T Banka a další	3 až 6 %	zpravidla do týdne	Výnos se odvíjí od složení fondu a zaměření
Skládané ETF fondy	BlackRock, Invesco	4 až 7 %	lze prodat na burze	Pasivní fondy, které drží dluhopisy do splatnosti
Dluhopisy Apple nebo Microsoft	Investiční platformy, banky, brokeři a další	5 až 5,5 %	lze prodat na burze	Je potřeba si dobře promyslet měnové riziko
ALTERNATIVY				
Nemovitostní fondy	Mint, Creditas, ZDR Investments a další	5 až 8 %	týdny až měsíce	Výkonnost fondů se odvíjí od situace na nemovitostním trhu
Preferenční akcie	Investiční platformy, banky, brokeři a další	5,9 až 6,5 %	lze prodat na burze	Chovají se jako dluhopisy, ale nemají určenou splatnost
Akcie	Investiční platformy, banky, brokeři a další	7 až 10 %	v podstatě kdykoliv	Výkonnost akcií záleží na výběru, složení fondů
Podřízené vklady	Banka Creditas, J&T Banka	5,75% až 7,7 %	po uplynutí fixace	Výnos záleží na délce fixace, která je minimálně na 5 let
P2P/P2B byznys	Investiční platformy	7 až 12 %	zpravidla po uplynutí investice	Výnos je závislý na úrocích v ekonomice

Zdroj: vlastní rešerše

Roční výkonnost indexu MSCI World

(v procentech)

vat aktuální data o vývoji ekonomiky. Konkrétně ceny služeb nadále výrazně rostou. Například ceny v restauracích poskočily jak v únoru, tak v březnu meziročně o více než osm procent. Pokud by se z inflace odečetly potraviny a nealkoholické nápoje, nečinila by v březnu dvě procenta, ale byla by takřka dvojnásobná, tedy na úrovni 3,9 procenta. Kromě nutnosti uhasit poslední ohniska inflace bude mít na rychlost poklesu sazeb vliv také chování ostatních centrálních bank.

Pokud by sazby té české klesaly příliš rychle oproti zahraničním, koruna by oslabovala. Slabá měna pak zdražuje dovážené zboží, a tedy zvyšuje inflaci. V případě Evropské centrální banky je klíčová sazba na úrovni 4,5 procenta a její snížení by mohlo přijít v červnu, byť bankéři udávají, že vše závisí na dalším cenovém vývoji. Ve Spojených státech investoři donedávna také počítali s prvním snížením v červnu, nicméně z posledních údajů o inflaci se zdá, že je odolnější, než se dosud čekalo. Samotnou otázkou pak také je, jaká je konečná sazba, pod níž už centrální banky nebudou ochotny jít. A o tom dosud není ani v jedné instituci rozhodnuto a debata teprve probíhá. Nicméně Michl naznačil, že bankovní rada debatuje zhruba o hodnotě 3,5 procenta.

Jak tedy nastíněnou teorii převést do praxe a kde se dívat po lepších výnosech? Oblíbenou alternativou ke spořicímu účtům jsou repo fondy, které kopírují základní sazbu České národní banky. Lze tak očekávat, že jejich výnos v horizontu jednoho roku dosáhne mezi čtyřmi a pěti procenty. Využit repo fond místo spořicího účtu je efektivnější i kvůli možnosti vyhnout se dani, nicméně takový přesun peněz neřeší na začátku nastolený problém. Nejbližší ultrakonzervativní variantou ke spořicímu účtům jsou termínované vklady.

Na půlročním vkladu nabízela v době uzávěrky nejvyšší zhodnocení Banka Creditas, a to ve výši 4,6 procenta, ještě v březnu to přitom bylo pět procent. Na rok si lze zafixovat sazbu čtyři procenta, stejně jako v případě J&T Banky, která ale požaduje minimální úložku ve výši jednoho milionu korun. Také u této banky za jediný měsíc klesla prudce sazba, a to hned o 0,5 procentního bodu. Při fixaci na dva roky už dr-

tivá většina bank nabízí úrok pouze pod třemi procenty, výjimkou je J&T Banka s úrokem 3,65 procenta. Sešup je proto výrazný.

Pro někoho možná až překvapivě může být zajímavé také stavební spoření, které i přes pokles státní podpory od letošního roku nabízí možnost zafixovat si úrok na šest let i přes pět procent ročně. Významnou část úroku ale tvoří právě státní podpora a bonusy nabízené spořitelny. Optimální mají

Dluhopisové fondy ale zcela nesplňují podmínku fixace. Výnosnost se mění se situací na trhu a rozhodováním správce portfolia.

bývá měsíčně do spoření posílat 1500 až 1700 korun v závislosti na nastavení dané spořitelny. Větší jednorázové vklady výsledný úrok snižují, a proto nejde o plnohodnotnou alternativu k termínovanému vkladu. Nejlepší nabídku na trhu má aktuálně Buřinka od České spořitelny. Při započtení všech poplatků, státních příspěvků a bonusů vychází hrubá úroková sazba při měsíční úložce 1500 korun na 5,66 procenta.

Dluhopisové království

Odvážnější lidé by se ale neměli bát zabrouzdat do investic, konkrétně do světa dluhopisů.

„Naši klienti již reagují na pokles úrokových sazeb, který pravděpodobně bude pokračovat v průběhu celého roku,“ říká hlavní ekonom BH Securities

Štěpán Křeček. Uvádí, že konzervativní část klientů přechází na dlouhodobé dluhopisy, které jim umožňují zafixovat si vysoké úroky na mnoho dalších let. Z dat Asociace pro kapitálový trh ČR (AKAT) vyplývá, že už nyní mají české domácnosti v dluhopisových fondech zhruba 381 miliard korun. Podle předsedy asociace Martina Řezáče je sice výnosový potenciál dluhopisových fondů nižší než v loňském roce, kdy vynesly zhruba osm procent, ale měly by porážet inflaci.

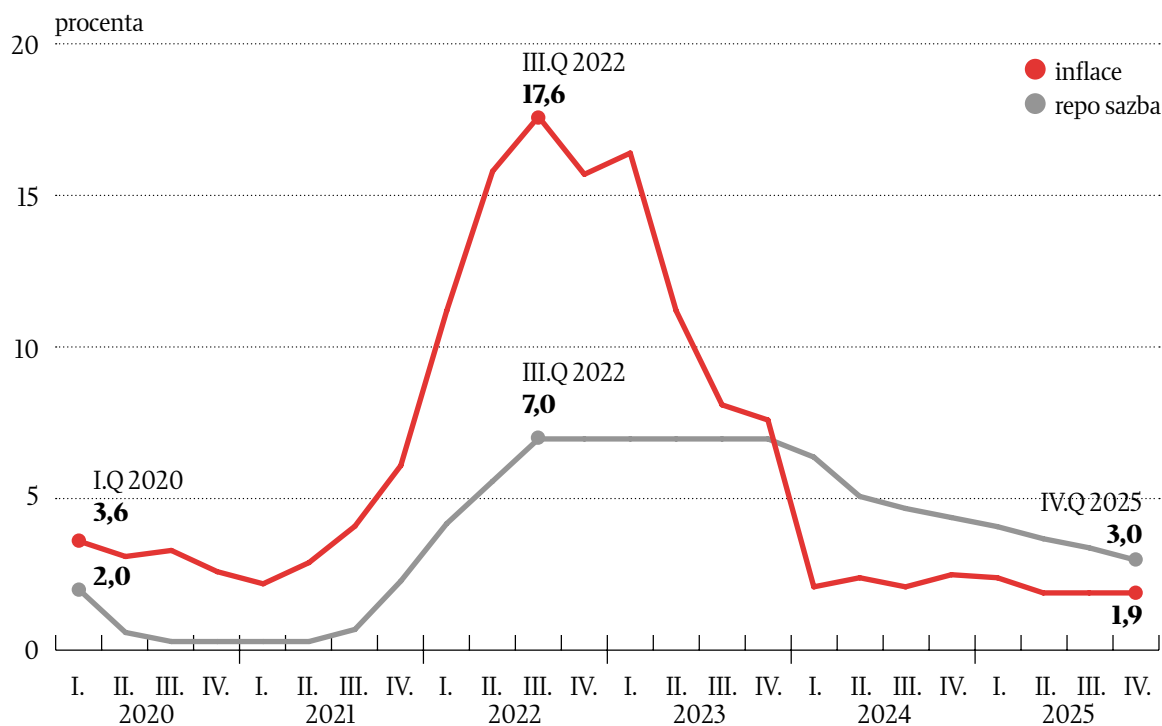
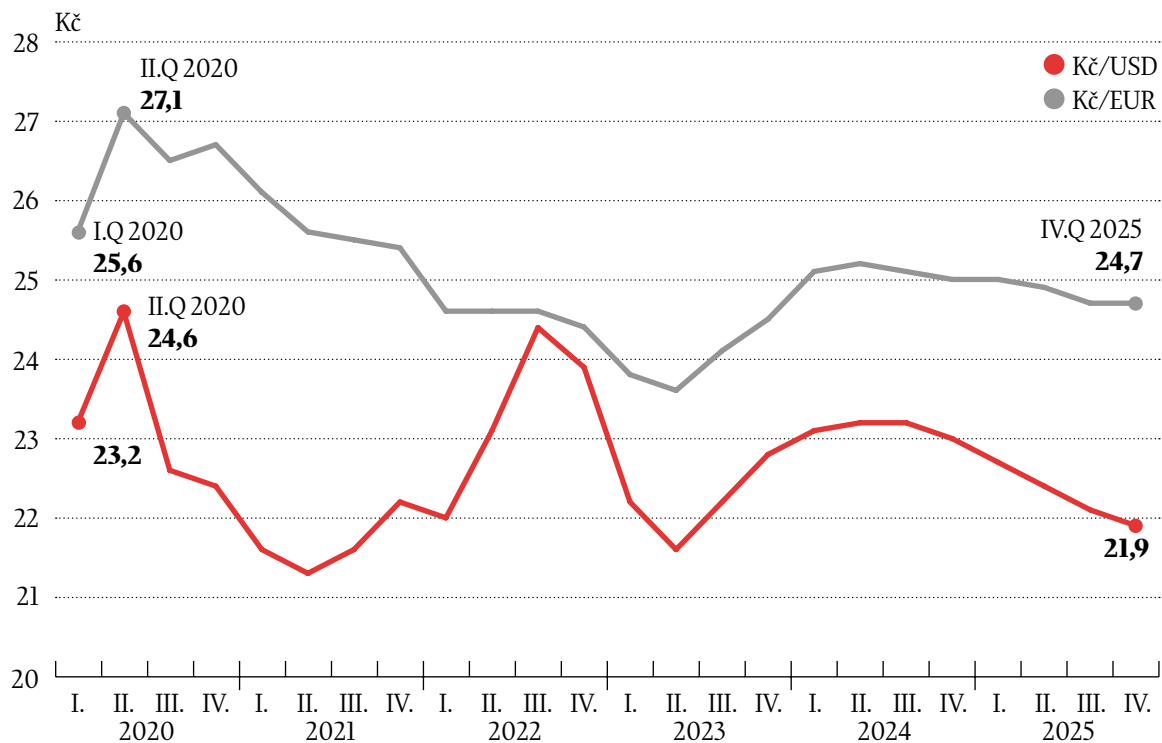
Výnos dluhopisových fondů se liší v závislosti na typu dluhopisů, které je tvoří. Zahrnují konzervativní aktiva v podobě krátkodobých státních dluhopisů, ale mohou obsahovat i podnikové dluhopisy s nízkým ratingem, a tedy relativně vysokým rizikem. Například J&T Banka nabízí flexibilní dluhopisový fond vhodný i pro začínající investory s výnosem za poslední rok 4,2 procenta. Fond je složený převážně ze státních a podnikových dluhopisů s nízkým rizikem. Obdobně je nastavený také Sporobond od Erste Asset Management, nabízený Českou spořitelnou, který za poslední rok hlásí zhodnocení o 6,36 procenta.

Potíž se samotnými dluhopisovými fondy je ale v tom, že zcela nesplňují podmínku fixace, neboť výnosnost se mění se situací na trhu a rozhodováním portfolio manažera. Ke skutečné fixaci výnosu tak dochází pouze v situaci, kdy si jedinec koupí dluhopis a drží ho do splatnosti. Pak mu je jedno, že jeho cena kolísá, neboť má jasně daný úrok, který bude každý rok dostávat a na konci mu bude vyplacena celá jistina. Oblíbený byl třeba nákup českých dluhopisů, u nichž se lze dnes dostat v ročním horizontu k úroku kolem čtyř procent.

Kdo je dobrodružnější povahy, může se vydat i na zahraniční trhy. Americké státní dluhopisy nabízí ve stejném horizontu výnos zhruba 5,1 procenta nebo německé 3,2 procenta. V případě kvalitních firemních dluhopisů si lze sáhnout například u Microsoftu nebo Applu na výnosy kolem 5,3 procenta ročně. Za upozornění ale stojí studie společnosti Vanguard, která na základě historických dat nabádá, aby si investoři v případě investic do zahraničních dluhopisů zajistili měnové riziko, jinak

Klíčové ukazatele vývoje ekonomiky

S poklesem klíčové repo sazby ČNB budou klesat výnosy konzervativních nástrojů, jako jsou spořicí účty. Měnový vývoj je pak důležitý zejména pro investory do zahraničních aktiv. Když nakoupí při silné koruně a ta oslabí, mají se lépe a naopak.

Pozn.: Jde o průměrnou hodnotu za každé čtvrtletí. Od 2. čtvrtletí 2024 se jedná o predikci.

Zdroj: Prognóza ČNB z května 2024

může jejich fixované výnosy smazat výkyv kurzu.

Centrální banka očekává, že by měla koruna vůči dolaru i euru v horizontu jednoho roku posilovat. Předpovědi u měnových párů bývají ale velmi nepřesné. Kromě politiky samotných centrálních bank je totiž ovlivňuje velké množství proměnných, jako jsou politická rizika třeba v případě výsledků amerických prezidentských voleb, vývoje války na Ukrajině nebo konfliktů na Blízkém východě.

Kupovat si jednotlivé dluhopisy ale nemusí být zrovna pohodlné a řada investorů by ráda viděla nástroj v podobě pasivního fondu (ETF), který bude určitou třídou dluhopisů nakupovat. Podobně jako v případě akcií existuje pasivních fondů celá řada. Nicméně je u nich stejná potíž jako v případě už zmíněných aktivně řízených fondů. Jejich hodnota kolísá podle dění na trhu. Řešením jsou investice do skládaných pasivních fondů (ETF), které jsou speciálně sestaveny tak, aby investor nečelil riziku v podobě změn úrokových sazeb.

Jinak řečeno tyto fondy kopírují situaci, kdy by si investor dluhopisy nakupoval a držel je do splatnosti. Tyto fondy nabízí společnosti BlackRock (Build Ladders) nebo Invesco (Bullet-Shares fixed income). Lze si pomocí nich zafixovat výnos nejčastěji od čtyř do sedmi procent ročně, v závislosti na složení fondů. Za zmínku stojí, že se jedná o americké fondy, tedy koupit je lze pouze u některých brokerů, jako jsou Patria Finance, Fio Broker nebo Lynx. A následovat by mělo také upozornění, že kdo investuje do amerických aktiv více než 60 tisíc dolarů, může se na jeho pozůstalost v případě úmrtí vztahovat dědická daň dosahující až 40 procent.

Alternativy pro otrlé

Investoři ochotní odložit si peníze na delší dobu (mysleno alespoň sedm let a více) a podstoupit větší riziko pak mohou přesunout peníze na akciový trh. Podle ankety v investiční facebookové skupině Investice a pasivní příjem plánuje více než polovina dotázaných přesunout peníze ze spořicího účtu právě do akcií. Investice do akcií jsou podle portfolio manažera Amundi Dana Karpíška vhodné zejména pro mladší lidi, kteří mají možnost časem absorbovat

krátkodobé výkyvy na trhu a využít potenciální dlouhodobý růst investic.

S akciovými investicemi je spjata vyšší kolísavost, ale nabízejí i vyšší potenciální výnos. Měřeno indexem MSCI World, který sleduje výkonnost globálních akciových trhů, posílily světové akcie za posledních 46 let průměrně o 9,74 procenta ročně. Za loňský rok dosáhl index výnosu 23,9 procenta. Podle Řezáče by i letos měly akciové trhy dále těžit ze změny měnové politiky a také vlny

Měřeno indexem MSCI, který sleduje výkonnost globálních akciových trhů, posílily světové akcie za posledních 46 let průměrně o 9,74 % ročně.

AI, která se stále nevyčerpala. Rizika vidí hlavně politická v podobě amerických voleb nebo vojenských konfliktů.

Speciální třídou akcií, která slouží právě k zafixování vysokých úrokových sazeb, jsou takzvané preferenční akcie, které se svým chováním podobají dluhopisům. Nemají předem dané termíny splatnosti a vyplácí sjednanou dividendu, dokud se firma nerozhodne akcie stáhnout a vyplatit. Jejich ceny se pak hýbou podobně jako ceny dluhopisů. Preferenční akcie ale nabízí vyšší výnosy, neboť nesou vyšší riziko – jsou sice nadřazené běžným akciím, ale nikoliv dluhopisům. Na trhu je do nich možné

investovat i v rámci ETF od BlackRocku nebo Global X. Počítat lze s výnosem mezi pěti a šesti procenty.

Podle šéfa platformy Portu Radima Krejčího by do rizikovějších investic žádná skupina investorů neměla dávat většinu svých úspor, a to bez ohledu na svůj věk či chuť riskovat. Správnou volbou je diverzifikované portfolio, do kterého patří i vysoce kvalitní nemovitostní fondy. V loňském roce nabídl podle dat AKAT retailové nemovitostní fondy zhodnocení pouze čtyři procenta. Letos by si ale mohli jejich investoři oddechnout, neboť už by ve fondech měl být zaceněný efekt dražšího financování kvůli vyšším sazbám v ekonomice a je reálné očekávat mezi českými fondy výnosy mezi šesti a sedmi procenty ročně.

Nicméně nemovitostní fondy nenabízí skutečnou fixaci výnosů, neboť jsou proměnlivé v závislosti na vývoji cen nemovitostí a placených nájmů. Určitou alternativou, jak se nemovitostního trhu nepřímo dotknout a mít fixovaný výnos, je investice přes takzvané P2B platformy, které zprostředkovávají investice do developerských úvěrů. Nutno podotknout, že jde o mnohem rizikovější investici než v případě nemovitostních fondů. Odpovídají tomu také výnosy, kdy si ještě dnes lze zajistit na rok i více úroky nad 10 procent ročně.

Zvláštní kategorií pak jsou podřízené vklady, které sice zní konzervativně, nicméně klient banky by se neměl slovem „vklad“ nechat zmást. Ve skutečnosti jde o poměrně rizikovou investici, která sice funguje jako termínovaný vklad, ale v nejhorším případě přijde investor úplně o všechny vložené peníze. Tyto vklady jsou plnohodnotnými nepojištěnými investicemi a jejich pořízením se klient v podstatě stává partnerem dané banky.

Podřízený vklad má při vypořádávání nižší prioritu než dluhopisy nebo akcie. Jinak řečeno, klient je první, kdo při krizových situacích bude trpět, a zároveň poslední, kdo dostane své peníze zpět. Přesně takový krizový scénář se odehrál loni při pádu švýcarské banky Credit Suisse, kdy investoři držící obdobu této podřízené investice (bankovní dluh AT1) přišli o všechno. Na trhu tyto vklady nabízí Banka Creditas, která slibuje při vkladu na sedm let roční výnos 7,7 procenta, nebo J&T Banka, která na pět let nabízí úrok 5,75 procenta.

Elektrická řada vozů Kia.

Se státní dotací 200 000 Kč
a Kia EV bonusem až 200 000 Kč.

Movement that inspires

Úrok
2,99 % p. a.

Pořídte si nyní Kia Niro EV, Kia EV9 nebo Kia EV6 s nejnovějšími technologiemi a jedinečnou nabídkou pro firmy a podnikatele. Skladové vozy elektrické řady Kia nyní získáte se státní dotací 200 000 Kč, Kia EV bonusem v hodnotě dalších až 200 000 Kč a nízkou úrokovou sazbou 2,99 % p. a.

Kombinovaná spotřeba a emise CO₂ (WLTP). Kia EV9: 202–228 Wh/km, 0 g/km. Kia EV6: 166–180 Wh/km, 0 g/km. Kia Niro EV: 160 Wh/km, 0 g/km. Kia EV bonus až 200 000 Kč vč. DPH platí na skladové vozy a pouze pro firmy a podnikatele a liší se dle modelu (Niro EV: Kia EV bonus od 200 000 Kč vč. DPH, EV6: Kia EV bonus od 100 000 Kč vč. DPH, EV9 Kia EV bonus 0 Kč vč. DPH). Udělení státní dotace 200 000 Kč podléhá podmínkám vyhlášeným Ministerstvem průmyslu a obchodu ČR v rámci národního plánu obnovy „Záruka Elektromobilita – I. výzva“. Elektrické vozy Kia splňující podmínky dotační výzvy: celá modelová řada Niro EV a EV6 a verze Earth Launch Edition modelu EV9. Reprezentativní příklad financování Niro EV 64,8 kWh Active s financováním Kia Select EV Dotace; pořizovací cena 909 980 Kč vč. DPH, výše úvěru 454 990 Kč, akontace 50 % (454 990 Kč); pevná výpůjční úroková sazba 2,99 % p. a.; měsíční (1.–23.) splátka úvěru 1 182 Kč bez pojištění, měsíční (24.) splátka úvěru 454 990 Kč bez pojištění, měsíční splátka pojištění HAV 1 251 Kč, POV 244 Kč; poplatek za poskytnutí úvěru 6 370 Kč; délka úvěru 24 měsíců. Celková částka k uhrazení (jistina, úrok, hav. pojištění, pov. ručení, poplatek): 979 418 Kč, pojištění sjednáno u pojišťovny UNIQA. Akční úroková sazba Kia Select EV Dotace platí pouze pro firmy a podnikatele v případě schválení státní dotace od Národní rozvojové banky, a.s. Nabídka platí do 31. 5. 2024. Vyobrazení vozů je pouze ilustrativní a může obsahovat doplňkovou výbavu. Pro bližší informace navštivte www.kia.com.

Jak si zajistit důstojný **důchod**

Už za deset let zamíří do penze první ročníky Husákových dětí, a tak se debata o nutnosti reformy penzí rozhořela naplno. Vláda na konci dubna odsouhlasila změny, které zvýší věk odchodu do penze a sníží důchod, se kterým mohou lidé počítat. A na to je potřeba se začít připravovat. Čím dřív, tím líp.

Autor: David Busta, Teodor Kolář

Kdo se chce zajistit na penzi a začne včas, nemusí ho to ve výsledku stát ani moc peněz a nervů. V podstatě stačí si investovat prostřednictvím dlouhodobého investičního produktu (DIP) nebo doplňkového penzijního spojení (DPS) a nic dalšího není potřeba. Obě možnosti se přitom letos dočkaly zajímavých změn, díky kterým jsou lepší, a na trhu se zvyšuje konkurence, což je pro zákazníka v podobě budoucího penzisty vždy dobrá zpráva.

V Česku si na penzi podle dat Asociace penzijních společností spoří 4,2 milionu lidí. Využívají k tomu třetí důchodový pilíř, který stát podporuje příspěvkem či daňovým zvýhodněním, a navíc mohou svým zaměstnancům na penzi posílat peníze i zaměstnavatelé. Ze statistik vyplývá, že průměrně si měsíčně na penzi lidé odkládají 812 korun a zaměstnavatel jim přispívá dalšími 1176 korunami. Kolik bude mít takový průměrný člověk peněz po 30 letech spoření? Zhruba 2,7 milionu korun.

Bude to stačit? Dnešní mladí lidé by měli podle předpokladů ministerstva práce a sociálních věcí v penzi trávit v průměru 21,5 roku, což je také období, po které by měli mít zajištěné dodatečné příjmy ke státnímu důchodu, které jim budou až do smrti plně kompenzovat rozdíl mezi čistou mzdou a právě budoucí nižší penzí. Pokud by bylo cílem průměrně vydělávajícího třicátníka, aby se po odchodu do důchodu nesnížila jeho životní úroveň, pak by měl mít podle výpočtů HN a fintech společnosti Portu připraveno na penzi alespoň 12,2 milionu korun. Čtyřicátníkovi by mělo stačit 8,3 milionu.

Pro dosažení takové částky by si měl třicátník ideálně měsíčně odkládat 9900 korun. Dosáhnout toho lze třeba tak, že jednotlivce si bude do penzij-

ka posílat 4550 korun, zaměstnavatel mu přidá stejnou částku a stát mu dá navíc příspěvek 340 korun a dalších více než 400 korun přichodí ještě na daňovém odpočtu. Zmíněné výpočty mají ale jeden háček. Počítá se s tím, že peníze jsou zhodnocované v takzvaných dynamických (zaměřených na akcie) fondech doplňkového penzijního spojení (DPS), které mají průměrný roční výnos 5,6 procenta.

Potíž je v tom, že většina lidí posílá své peníze do podstatně konzervativnějších variant. V třetím důchodovém pilíři jsou totiž jak klienti konzervativních nebo vyvážených fondů, tak starého penzij-

pak by si v rámci připojištění musel měsíčně odkládat 39 tisíc korun, tedy více, než činí průměrná měsíční čistá mzda, která byla loni necelých 35 tisíc korun. Chystat se na penzi v transformovaných fondech je nesmyslné i pro čtyřicátníka nebo padesátníka, neboť se mu v nich peníze v čase znehodnocují. Hlavním spojencem při spoření na penzi je totiž právě výše úroku a čas.

Jednou z letošních novinek je proto možnost mít paralelně s připojištěním také DPS, kdy si lidé trávající na zachování starého penzika mohou zároveň spořit i v tom novém s vyššími výnosy. Další novinkou je, že penzijní společnosti mají možnost nabízet v rámci doplňkového penzijního spojení i takzvané alternativní fondy, které by moh-

ly vynášet ještě o něco více než zmíněné dynamické.

Lidé by tak mohli investovat prostřednictvím těchto fondů třeba i do start-upů nebo obecně firem.

Pod alternativní fondy lze zařadit i nemovitostní fondy.

Českou investiční obcí nejvíce očekávanou novinkou byl ale dlouhodobý investiční produkt (DIP), který je do značné míry alternativou k penzijnímu spoření. Produkt nabízí možnost s daňovým zvýhodněním investovat si na stáří po vlastní ose, tedy poskládat si nebo si nechat poskládat vlastní investiční portfolio. Vlastní strategie složené z oblíbených pasivních fondů (ETF) mohou být totiž výnosnější. Jak ukazují data, aktivně spravované fondy nejsou zpravidla schopné porážet burzovní indexy. Strategie pasivního fondu většinou stojí právě na kopírování vybraného indexu.

Zatímco výnos dynamických fondů v rámci penzijního spoření byl za po-

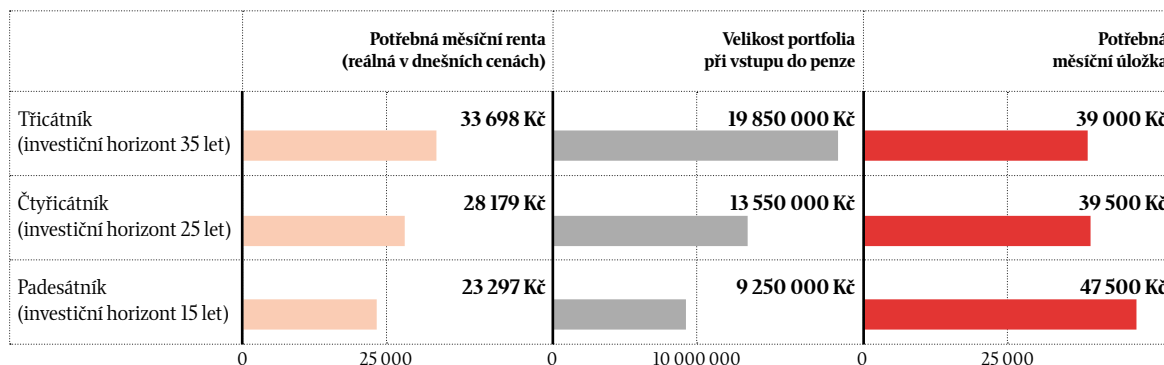
ního připojištění, které už nelze zakládat. V připojištění má přitom své peníze 2,4 milionu lidí, tedy více než ve spoření. A výnos připojištění je kvůli jeho velmi konzervativní strategii pouze 1,1 procenta ročně. Jinak řečeno, pokud by měl třicátník dosáhnout svého cíle,

Kolik peněz odkládat na penzi

Všechny scénáře mají stejné východisko: Jedinec s průměrnou mzdou požaduje, aby v důchodu (tedy po dobu 21,5 roku) pobíral takovou rentu, která mu vykompenzuje propad životní úrovně. Počítá se s inflací ve výši 2 % a s tím, že portfolio se i v penzi zhodnocuje daným tempem.

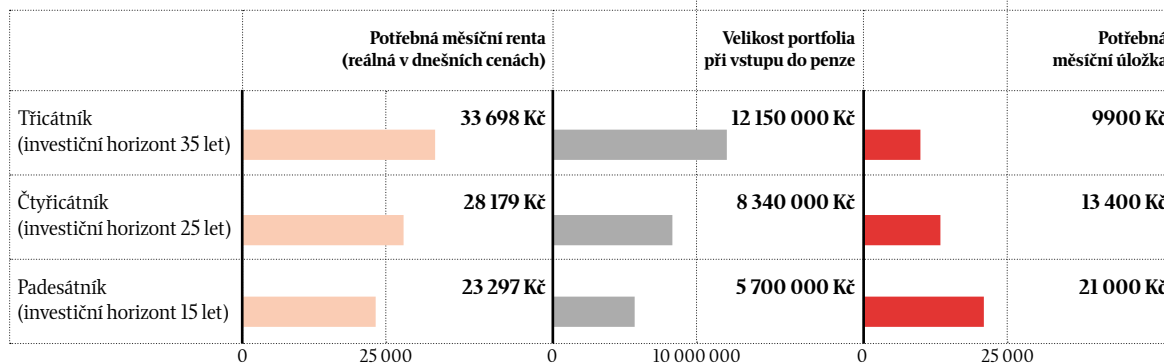
Scénář č. 1: Nízké zhodnocení

První scénář modeluje situaci, kdy se investorovi zhodnocují peníze jen tempem 1,1 % ročně. Kvůli dvouprocentní inflaci se mu tak portfolio reálně znehodnocuje a o to více si musí na penzi odkládat. Scénář především poukazuje na to, jak absurdní je nechávat peníze v transformovaných fondech, tedy starém penzijníku.

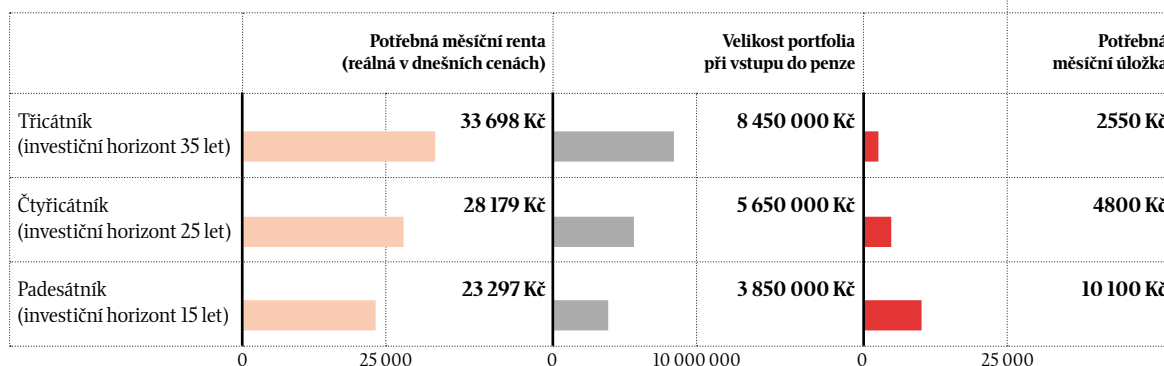
Scénář č. 2: Střední zhodnocení

Druhý scénář modeluje situaci, kdy se investorovi zhodnocují peníze tempem 5,6 % ročně, což odpovídá výnosu dynamických transformovaných fondů.

Scénář č. 3: Vysoké zhodnocení

Třetí scénář modeluje situaci, kdy se investorovi zhodnocují peníze tempem 10 % ročně, což odpovídá ročnímu výnosu indexu S&P 500 včetně dividend za posledních sto let.

Zdroj: výpočty HN a Portu

sledních deset let ročně už zmíněných 5,6 procenta, oblíbený americký akciový index S&P 500 zvládal i s dividendami 12 procent ročně, z pohledu posledních sta let pak 10 procent ročně. Při ročním zhodnocení 10 procent by zmiňovanému třicátníkovi stačilo, aby si odkládal měsíčně zhruba 2550 korun, kdy samotný příspěvek jedince tvoří přibližně 1200 korun, zbytek přidá zaměstnavatel a část plyne z daňového odpočtu. Je tedy novinka v podobě DIP lepší volba?

„Pro nějaké individuální doporučení je potřeba mít více informací,“ říká Marcel Vanduch, investiční analytik Partners, s tím, že nelze říct, že existuje jasně lepší varianta. Obecně by ale využil státního příspěvku v rámci penzijního spoření a následně i možnost založit si paralelně DIP a „využít kvalitnější investiční řešení s daňovým odpočtem“. Nutno dodat, že i u penzijního spoření je po vyčerpání maximálního příspěvku možnost dále též využít daňového odpočtu. Celkem je možné si u produktů na stáří odečíst od základu daně 48 tisíc korun ročně a ušetřit na dani 7200 korun.

U koho si zřídit DIP

Aktuálně lze v seznamu centrální banky nalézt už 25 poskytovatelů DIP, začátkem února jich bylo jen devět. U koho v rámci takzvaného DIP investovat? Co jednotlivé firmy nabízí a na co si má člověk dávat pozor, než se vydá na někdy i desítky let trvající investiční cestu? Zákon jasně reguluje, kdo smí investování v rámci produktu nabízet, proto lze poskytovatele DIP v tomto smyslu považovat za důvěryhodné. V zápisu u centrální banky jsou vedené velké finanční domy ČSOB, Raiffeisenbank, Generali, Česká spořitelna, Uniqa, Moneta, UniCredit Bank a J&T banka, investiční společnosti Partners, Moneco, Investika, Conseq, Prosperita, Atris, Colosseum, Cyrrus, EnCore, Amundi, KK Investment Partners, ZPF Investments a společnost Trigea, dále obchodníci s cennými papíry Patria nebo Efekta a fintechnové platformy Portu a Fondee.

Obecně lze v rámci produktu investovat nejen do podílových fondů, ale také do akcií, pasivních fondů ETF nebo dluhopisů kotovaných na burze.

Nabídka investičních instrumentů je tedy omezena a firmy jsou svázány nabízet pouze tradiční aktiva, tedy nelze nakoupit napřímou třeba kryptoměnu nebo si zařadit do portfolia napákované deriváty (nástroje využívající dluh). Naopak omezen není počet účtů. Investoři tak mohou kombinovat několik poskytovatelů DIP a poskládat si portfolio přesně podle svých představ.

ČSOB nabízí investorům v rámci DIP zejména vlastní akciové, dluhopisové a smíšené fondy. Příkladem může být ČSOB Akciový fond, který investorům za posledních deset let přinesl průměrné zhodnocení 7,7 procenta ročně. Podobně zaměřené fondy nabízí také společnost Moneco, jejíž nejstarší fond

Čím delší investiční horizont a vyšší výkonnost fondu, tím je výhodnější vstupní poplatek před správcovským.

z roku 2018 OK Smart ETF obsahuje portfolio složené z dluhopisů, akciových titulů a alternativních investic. Pomocí fondu složeného z ETF zhodnocuje investorům od roku 2022 prostředky také společnost Prosperita.

Vlastní fondy nabízí investorům společnost Investika. Například fond Efektika je zaměřen na sledování indexu S&P 500. Aktivně spravované fondy nabízí také investiční společnost Atris. Firma Colosseum umožňuje investovat pomocí DIP do fondů inspirovaných strategiemi Ivy League univerzit, mezi které patří známé americké univerzity Yale nebo Harvard. Klasické Ivy portfolio obsahuje realitní fondy, americké a mezinárodní akcie, dluhopisy a komodity.

Klienti firmy Conseq si pak mohou vybírat z podstatně většího množství

fondů, které lze rozdělit podle třídy aktiv, měn, sektorů nebo geografického zaměření. Poměrně širokou nabídku fondů mohou využít také klienti banky Moneta a investiční společnosti KK Investment Partners. Podobné je to i v případě správce aktiv Amundi nebo UniCredit Bank a J&T Banky, u níž mezi hvězdné fondy patří J&T Opportunity, jenž má od roku 2012 roční výnos 7,1 procenta.

Finanční skupina Partners nabízí investorům možnost v rámci DIP investovat nejen do akciových a dluhopisových fondů, ale také do nemovitostí, a to prostřednictvím fondu Trigea, který do skupiny spadá. Fond Triga roste od svého založení v roce 2019 průměrně o 6,3 procenta ročně. Čistě investice do nemovitostí umožňuje také společnost ZPF Investments, jejíž fond roste průměrně o 5 procent každý rok.

Společnost Generali nabízí zájemcům dvanáct fondů s nižším manažerským poplatkem vytvořených přímo pro DIP. Zaměřením se vymyká například Fond farmacie a biotechnologie, jenž roste posledních deset let o 5,7 procenta ročně. Menší výběr akciových fondů a dluhopisů pak mají klienti společnosti Efekta. Čistě na investice do dluhopisů se zaměřuje EnCor Asset Management.

Velmi volné ruce při výběru mají investoři u Raiffeisenbank, která umožňuje stádatelům nakoupit kromě fondů také samostatně akcie, a evropská ETF od společnosti BlackRock. Mladší investoři, ochotnější riskovat, tak mohou do portfolia zařadit například ETF iShares NASDAQ 100. To za posledních pět let vzrostlo každý rok průměrně o 20,2 procenta. Na zajímavý výběr láká investory také Česká spořitelna. Ta umožňuje v rámci DIP nakupovat akcie, ETF a dluhové cenné papíry.

Fintechnové platformy Portu a Fondee se pak soustřeďují zejména na investování pomocí ETF. Obě společnosti nabízejí přednastavené strategie a portfolia podle rizikového profilu investora. V případě Portu si pak lze zvolit také vlastní strategii, v rámci které lze investovat rovněž do akcií. Nabídka společnosti Cyrrus je pak postavena na složení portfolia až z 15 konkrétních ETF.

Širokou nabídku možností, jak zhodnotit prostředky, poskytuje tradiční

DIP versus penzijní spoření

Mezi oběma produkty jsou podstatné rozdíly. DPS je více podporovaný státem, neboť je možné na něj čerpat státní příspěvky, kdy nyní lze získat maximálně 230 korun při úložce 1000 korun měsíčně. Od července bude hranice posunutá na maximálně 340 korun při úložce 1700 korun. U vkladů nad touto hranicí je možné využít daňového odpočtu. V případě DIP si lze sice snižovat daňový základ od první investované koruny, nicméně ve výsledku je úspora na dani nižší než činí státní příspěvek. V případě DIP i DPS je možné vybírat peníze po nejméně 10 letech spoření a dosažení věku 60 let. DPS má několik jasně definovaných režimů výběrů, v případě DIP nejsou. DPS nabízí jen omezené množství fondů, do nichž lze investovat, v rámci DIP jsou možnosti mnohonásobně větší. Nevýhodou DIP je neexistence takzvané obmyšlené osoby, tedy v případě úmrtí jde portfolio do dědického řízení. U DPS je možné určit, komu po smrti budou peníze vypláceny.

broker Patria Finance. Investoři si mohou portfolio na Patrii složit z jednotlivých akcií, dluhopisů nebo amerických a evropských ETF. Výhodou amerických ETF oproti evropské konkurenci je nižší poplatek. Nevýhodou je nutnost dávat si pozor na daňovou povinnost. Od loňského roku se u některých ETF platí při prodeji z celé utržené částky daň 10 procent. V případě úmrtí také hrozí platba dědické daně, která může dosáhnout až 40 procent z majetku.

Základné poplatky

Kromě samotné nabídky je z investičního pohledu zásadní také poplatková struktura a zde už není rozhodování triviální. Vedení samotného účtu je u všech zmíněných poskytovatelů zdarma. Z pohledu poplatků už je ale těžké zobecňovat. Nejjednodušší nastavení poplatků mají platformy Portu nebo Fondée, kde se platí jasně stanovené procento z celého portfolia (správcovský poplatek) bez ohledu na to, co v něm má klient naskládáno.

V případě Portu činí poplatek 0,5 procenta, nicméně za podmínky, že se klient nerozhodne peníze vybrat předčasně. Pokud tak učiní, pak se mu dopočítá poplatek ve výši jednoho procenta. Fondée si také účtuje poplatek 0,5 procenta ročně. U samotných ETF je třeba ještě počítat s jejich samotnou nákladovostí (TER). Platformy jsou ochotné nabízet nižší než standardní poplatek, neboť počítají s tím, že klienti si budou spořit na stáří dlouhodobě. Podobně nabízí poplatek 0,5 procenta a možnost investovat do vybraných ETF také Cyrrus.

Poměrně jasně stanovené poplatky má i Patria. Ta si u automatizovaných pravidelných investic bere vstupní poplatek (tedy strhne se z každé vložené částky) ve výši 0,8 procenta, za evidenci cenných papírů se ročně platí 0,12 procenta z portfolia. Pokud člověk investuje ručně do větší škály produktů, čelí zpravidla fixnímu poplatku a poplatku z objemu.

V případě společnosti Prosperita je poplatek jedno procento z objemu sprá-

Vlajková loď v novém

Čtvrtá generace modelu Škoda Superb míří na vrchol automobilové střední třídy. Vlajková loď mladoboleslavské automobilky v segmentu vozů se spalovacími motory vstupuje na trh jako liftback i kombi se skvělou výbavou, v níž nechybějí nejvyspělejší asistenční systémy a nejmodernější technologie. Díky tomu nabídne vysoký komfort a prvotřídní bezpečnost nejen na služebních cestách.

Nadále sází na mimořádnou prostornost, kterou oceňují flotiloví i retailoví zákazníci. Škoda Superb i ve své nejnovější generaci zaujme bezkonkurenčním prostorem pro cestující a jejich zavazadla. Objem zavazadlového prostoru se oproti předchozí generaci zvětšil o 20, resp. 30 litrů na celkových 645 litrů u liftbacku, resp. 690 litrů u kombi. Po sklopení zadních sedadel může být k dispozici až 1920 litrů. Superb se také může pochlubit jedinečným prostorem pro posádku. Cestující na zadních sedadlech mají nyní ještě více místa nad hlavou i před koleny. Už základní provedení Selection nabízí bohatou výbavu, v níž nechybí 8 airbagů, zadní parkovací kamera, 10palcový virtuální kokpit, třízónový Climatronic, vyhřívání předních sedadel, 15W bezdrátové nabíjení telefonu, textilní koberce vpředu i vzadu a mno-

ho dalších položek včetně škály asistentů. Díky multifunkčním ovladačům Smart Dials s integrovanými displeji má řidič všechny nejdůležitější funkce kdykoliv po ruce. Výbavový stupeň Laurin & Klement nad rámec výbavy Selection přidává například Matrix-LED přední světlomety s ještě lepší svítivostí a automatickým selektivním tlumením jednotlivých segmentů, head-up displej, adaptivní podvozek DCC+ s progresivním řízením, virtuální pedál, bezklíčové zamykání a startování KESSY s alarmem, Top ergonomická přední sedadla s ventilací a masážní funkcí, vyhřívání zadních sedadel, paket pro spaní, navigaci, funkce asistované jízdy 2.0+ a řada dalších položek. Nad rámec standardní výbavy si zákazníci mohou vybrat z mnoha tematicky sestavených paketů a individuálních výbavových prvků.

Doporučené prodejní ceny vozu Škoda Superb* včetně DPH

Motorizace/výbava	Selection	Laurin & Klement
1,5 TSI 110 kW	935 000 Kč	1 135 000 Kč
2,0 TSI 195 kW	1 125 000 Kč	1 325 000 Kč
2,0 TDI 110 kW	995 000 Kč	1 195 000 Kč
2,0 TDI 142 kW	1 125 000 Kč	1 325 000 Kč

* Ceny platí pro liftback. Kombi má cenovku vždy o 40 000 Kč vyšší a dává na výběr ještě plug-in hybridní verzi IV za 1 145 000 Kč (Selection) a 1 345 000 Kč (Laurin & Klement).

Při odběru alespoň 2 vozů během 12 měsíců atraktivní nové zvýhodnění a další výhody fleetového programu.

vovaných peněz. Zajímavou strukturu má Raiffeisenbank, která při nákupu ETF nebo akcií účtuje vstupní poplatky i správcovský ve výši 0,2 procenta. Společnost EnCore nabízí jediný fond s celkovou nákladovostí do 1,2 procenta ročně.

Investoři do realitního fondu společnosti ZFP Investments zaplatí vstupní poplatek 3 procenta z investované částky. Správcovský poplatek činí 1,75 procenta. Stejnou poplatkovou strukturu má také nemovitostní fond Trigea.

U všech ostatních poskytovatelů jsou pak poplatky zpravidla závislé na typu vybraných fondů. Poplatky za správu se

pohybují nejčastěji od 0,3 po tři procenta. Vstupní poplatky vychází nejčastěji mezi nula a třemi procenty. Jak se tedy rozhodnout, která poplatková struktura je nejlepší? Jediná správná odpověď je: spočítat si to konkrétně pro daný případ.

Obecně je ale dobré upozornit na vztah mezi vstupním a správcovským poplatkem. Při roční investici ve výši 30 tisíc a zhodnocování tempem šest procent na 15 let odpovídá správcovský poplatek ve výši 0,5 procenta vstupnímu poplatku 4,13 procenta. Čím delší investiční horizont a vyšší výkonnost fondu, tím je výhodnější platit vstupní poplatek před správcovským.

Dvouprocentní správcovský poplatek na horizontu 25 let je pak už dokonce ekvivalentní vstupnímu poplatku přesahujícímu hodnotu 25,7 procenta.

Během posuzování výhodnosti je také potřeba dát si pozor na skryté poplatky v podobě konverze měn. Ty lze vnímat jako navýšení vstupního poplatku. Komplikace je to samozřejmě ve chvíli, kdy klient investuje jinak než v korunách. Nicméně tento problém lze zpravidla ošetřit tak, že si založí účet v dané cizí měně a devizy si na něj posílá směněné u třetí strany. Nejčastěji jsou k tomu používány služby jako Revolut nebo RoklenFX.

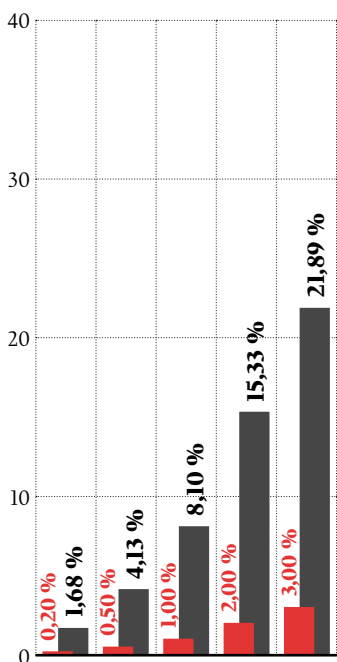
Jak důležitá je výše správcovského poplatku

Nejčastějším poplatkem je správcovský, který si bere určité procento z celého portfolia. Platí, že jeho efekt je tím větší, čím delší je investiční horizont. Zvyšuje se i s růstem výnosu, ale relativně málo. Naopak není závislý na výši měsíčně ukládané částky. Zároveň procentní výše ukrojená z portfolia zhruba odpovídá hodnotě vstupního poplatku, který by musel být nastaven právě na tuto výši, aby byl efekt vstupního poplatku ekvivalentní efektu daného správcovského poplatku. Například správcovský poplatek ve výši 2 procent v horizontu 15 let a při výnosu 6 procent je zhruba ekvivalentní vstupnímu poplatku ve výši 25,7 procenta.

■ správcovský poplatek (ročně) ■ ukroji z portfolia

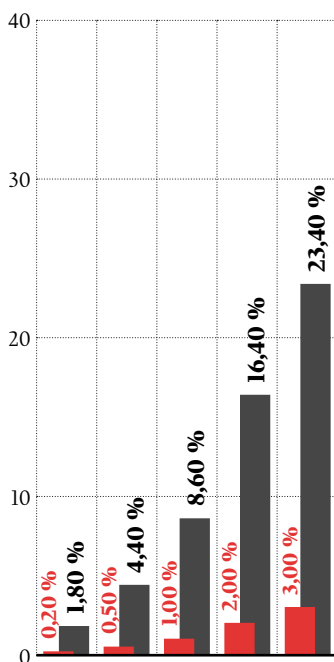
Modelový příklad č. 1:

Investice 2500 korun měsíčně, výnos 6 % ročně, investiční horizont 15 let

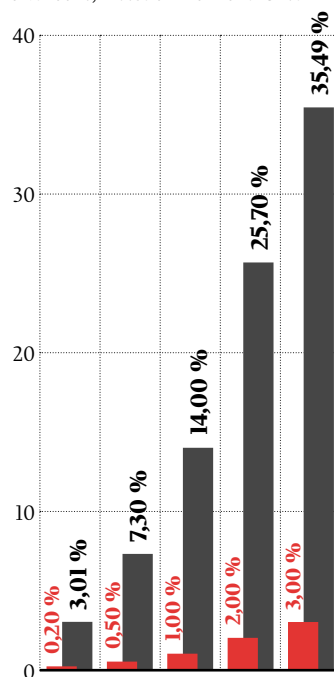
Modelový příklad č. 2:

Investice 2500 korun měsíčně, výnos 10 % ročně, investiční horizont 15 let

Modelový příklad č. 3:

Investice 2500 korun měsíčně, výnos 6 % ročně, investiční horizont 25 let

Zdroj: vlastní výpočty

Fond kvalifikovaných investorů UDI Group umožní investice do nemovitostí v ČR i v cizině

Pavel Šemík

Mezinárodní developer UDI Group nově otevřel fond kvalifikovaných investorů. Umožní investovat do domácích i zahraničních nemovitostí. Je určen pro velké soukromé ale i institucionální investory. Více o fondu i dalších formách financování developerské výstavby v rozhovoru s treasury & funding directorem UDI Group Pavlem Šemíkem.

treasury & funding director UDI Group. Má 25letou praxi ve finančním sektoru. Svou kariéru zahájil v podnikovém bankovníctví. Později přešel k investicím do nemovitostí a treasury. Zaměřoval se především na region střední a východní Evropy.

Co aktuálně staví developerská skupina UDI Group?

UDI Group vznikla sice v ČR, dnes ale staví v šesti zemích dvou kontinentů. Kromě logistického areálu na dálnici D5 a bytového projektu v Praze, aktuálně máme rozestavěný velký bytový projekt s 960 byty v polské Varšavě. V srbském Bělehradu stavíme 500 bytů v projektu Lastavice a ještě letos začneme dalších 340 bytů v projektu Zvezdano Brdo. V tomto roce začneme stavět také v Budapešti a za oceánem. Celkem rozvíjíme 21 projektů, jejichž výnos se bude dle odhadů pohybovat kolem 62 miliard korun.

Skupina je velmi rozkročená do řady zemí. Jak projekty financujete?

Vlastní zdroje kombinujeme s developerskými úvěry, kterými financujeme výstavbu. Na akvizice zase využíváme equitu od významných investorů, kterou získáváme přímo i formou dluhopisů. Nově jsme otevřeli možnost investovat do společnosti také prostřednictvím fondu kvalifikovaných investorů.

Pro koho bude fond určen?

Fond nám pomůže získat nové typy investorů. Například institucionální investory z řad bank a pojišťoven, nebo investičních fondů. Ty totiž spravují prostředky třetích stran, svých vkladatelů, a musí se tedy řídit striktními pravidly. Proto pro své investice vyžadují standardní platformu, která je pod nezávislou správou a pod dohledem regulátora, tedy České národní banky. Nezávislou správou fondu zajišťuje investiční společnost Winstor, depozitářem je ČSOB a auditorem Ernst & Young. Ale samozřejmě že kromě fondů nebo bank do fondu mohou investovat také velcí privátní investoři.

Kolik mohou investovat a jaký je očekávaný výnos?

Nejnižší možný vklad je jeden milion korun. Investorům fond nabídne zhodnocení ať již konzervativnější – formou pevného procentního výnosu až devět procent ročně, s garancí minimálního výnosu 6,5 % ročně, tak prémiové – spojené s podílem na celkovém zisku konkrétního projektu či portfolia, kde se očekává výnosnost kolem 15 % ročně.

Čím je fond UDI Group zajímavý?

Investorům přinese možnost investovat prostřednictvím prověřeného nástroje do zajímavých projektů nejen v Česku, ale také v zahraničí. Do budoucna fond zahrne podfondy zaměřené na financování jednotlivých velkých projektů. V první fázi je otevřen podfond General, který bude investovat do skupiny UDI Group jako cel-

První projekt v Latinské Americe začne UDI Group stavět již za pár měsíců. Design projektu Square 72 v Panama City navrhl přední dánský architekt Morten Schmidt.

ku a podfond Conservative investující do půjček na jednotlivé projekty.

Chystáte i nějaké nové akvizice? I na ně hledáte nové zdroje financí?

Akvizice i výstavbu financuje skupina UDI Group z vlastních zdrojů a kapitálu, který jí poskytují investoři ke zhodnocení a doplňkově i úvěry. Bankovní zdroje slouží hlavně k financování samotné výstavby projektů. Skupina si tak může uvolnit vlastní prostředky vázané v pozemcích a stavbách na zajímavé nové akvizice. Aktuálně zvažujeme možnosti expanze na nové trhy v USA nebo v Německu, ale hledáme i případné zajímavé příležitosti na stávajících trzích.

Jako jeden z mála developerů fungujete také v Americe, co vás vedlo k tak vzdálené expanzi?

Před lety skupina hledala dobře fungující trh v jiné části světa pro případ, kdy by rozvoj výstavby na trzích v Evropě byl nějak negativně ovlivněn. To se záhy stalo, když po covidu a následné válce na Ukrajině Evropu postihla stagnace, růst inflace a vysoké sazby úvěrů. Z dnešního pohledu musím říct, že to rozhodnutí bylo velmi prozíravé.

Jak se v Panamě a Kostarice podniká?

Je to trh, který se velmi rychle rozvíjí. Jsou tam samozřejmě jiné podmínky a musíme spolupracovat s tamními partnery. Rozhodli jsme se odlišit naše stavby od místní produkce designem, který vytváří přední dánský architekt Morten Schmidt. Jeho návrhy sklízí úspěch a byty v prvním projektu se už začaly prodávat. Stavět chceme začít v následujících měsících. Nyní vybíráme dodavatele stavby. Zatím se nám oba trhy Latinské Ameriky jeví jako velmi dobře fungující s rychlým postupem přípravy.

Všichni chtějí zbohatnout rychle

Málokterý český investor má na síti X takový dosah jako Michal Šnabr. Drobní investoři pak ke Šnabrovu zděšení často zcela kopírují jeho investiční nápady. Přitom ale netuší, jak jeho portfolio vypadá a jakou razí strategii. Sám přitom přiznává, že síť X má hlavně kvůli firmě ČEZ, jejímž je minoritním akcionářem.

Text: Jan Brož, David Busta, foto: HN – Lukáš Bíba

V

Všichni dnes chtějí zbohatnout strašně rychle, nechtou pořádně výroční zprávy a pak to tak na trzích vypadá. Investor Michal Šnobl tím komentuje mnohdy zbrklé reakce trhu na řadu zpráv. Také si ale myslí, že jeho doba na burze pomalu končí. Nicméně ještě neodchází. Navzdory nevydařené investici do společnosti Venator se chce do byznysu s titanovou bělobou ponořit znovu a také si počká na zisk, který mu přinesou akcie ČEZ. Odborník na energetiku si též myslí, že vlastní soláry by měl mít každý, zároveň je ale prý naivní domnívat se, že stát nechá solárníky na pokoji. Energetika je totiž páteří celé ekonomiky.

Jak se stane, že se člověk z jižních Čech dostane do světa velkých financí?

Úplnou náhodou a díky dané době. Revoluce mě zastihla ve druhém ročníku Stavební fakulty ČVUT, kde jsem kromě stavařiny studoval i ekonomiku a měli jsme skvělé profesory. Získal jsem tak základ v podnikové ekonomice a naučil jsem se dělat analýzy. Během druhé vlny kuponové privatizace jsem nastoupil do Česko-kalifornské investiční společnosti a se zkušenějšími kolegy jsem objížděl jednotlivé podniky, vytvářel analýzy, na jejichž základě se pak vyhodnocovalo, ve které firmě si koupit za kupony podíly.

Kdy jste začal poprvé obchodovat na burze?

Obchodní duch mi byl dán shůry. Současně chci být vždy zcela nezávislý a mít možnost se svobodně rozhodovat. Nikdy jsem nepracoval v žádné korporaci a ani pracovat nebudu. To znamená, že se člověk nespálí, ale já se nikdy nevzdávám. Už v dětství jsem u silnice vedoucí z mého rodiště Strakonice na Prahu prodával úrodu ze zahrádky nebo později na studiích v Praze pochůzkovým prodejem na Pohořelci bedkry turistům. Možnost obchodovat na burze mě tak přirozeně zlákala okamžitě. Existoval tu nespočet privatizačních fondů, které měly různé podíly v řadě firem, ale chyběly databáze a ve výsledku tak nikdo nevěděl, kdo co drží. A my jsme tyto informace schraňovali a využívali k obchodování. Pak se nám podařilo založit makléřskou firmu Akro Capital, které se i přes některé krušné chvíle podařilo vyrůst do podoby, kdy jsem se rozhodl vystoupit. A prodejem svého podílu jsem získal první kapitál, díky kterému jsem se postavil na nohy.

A tehdy jste začal spolupracovat se skupinou J&T?

Nějakou dobu jsem se věnoval obchodování sám, ale brzy jsem navázal spolupráci se skupinou J&T, tehdy to byl jen obchodník s cennými papíry. Přesvědčil jsem Patrika Tkáče a Ivana Jakoboviče, abychom šli do několika projektů, kdy přelomovým byl nákup akcií ČEZ.

Byl to okamžik, kdy jste se z krátkodobých obchodů úplně přeorientoval na dlouhodobé investice?

Ano, dá se to tak říct. Myšlenka investice do ČEZ byla postavená na efektu vstupu Česka do Evropské unie a zapnutí jaderné elektrárny Temelín. Navíc ČEZ získal i distribuci a bylo jasné, že kdo si chtěl vsadit, že se Česko někam posune, tak to nešlo udělat jinak, než aby na tom ČEZ vydělal. Energetika je předjedec ekonomiky a páteř všeho, co se v dané zemi děje. Vydělali jsme peníze ale na celé řadě dalších projektů.

Jeden z neznámějších je asi vstup do Unipetrolu, kde jste vydělali balík peněz i tím, že jste využili velký propad na trhu. Proč jste také neprodávali?

Do Unipetrolu jsme vstoupili v roce 2010 a následně podíl navýšili až na 20 procent, aby se nestalo, že by nás kvůli tehdejší změně zákona o obchodních korporacích někdo vytěsnil. A pak v roce 2015 došlo k výbuchu v litvínovské chemičce a tehdy nastal prudký propad akcií. Reakce trhu byla úplně iracionální, ignoroval fakt, že Unipetrol je pro takové případy pojištěný. Nešlo přitom jen o náhradu přímých škod, ale i kompenzace za ušlý zisk. Sázka vyšla skvěle a v roce 2018 náš podíl vykoupil většinový vlastník Unipetrolu PKN Orlen.

Jak si vysvětlujete onen prudký propad akcií v roce 2015?

Všechny informace týkající se pojištění jsou veřejné. Má zkušenost je, že většina investorů jde úplně po povrchu, protože se na vše dívají z krátkodobého hlediska a chtějí zbohatnout strašně rychle. Tipuji, že třeba většina investorů ČEZ si nikdy nepřečetla ani výroční zprávu.

Jak se díváte na současný vývoj na akciových trzích ve smyslu masivního příklonu k technologickým akciím?

Myslím, že moje doba na burzách se pomalu blíží ke konci. Tomuto byznysu nerozumím, nejsem ho schopen uchopit. Potřebuji vidět něco jako elektrárnu, potrubí, prostě výrobu. K tomu mám velkou úctu. Mám někdy pocit, že v tomto směru už nic podobného v dnešní době nevybudujeme, a jen z bitcoinu žít nemůžeme. V tom prostě já vidím hodnotu.

Většina kapitálu sice asi míří směrem k technologickému sektoru, ale ani ten bez elektřiny nebo dalších surovin fungovat nebude. Není to naopak příležitost?

Určitě se nestahujeme, chceme třeba investičně navázat na byznys s titanovou bělobou, protože o něm toho kvůli investici do Venatoru nyní víme opravdu hodně. Samotný obor je velmi zajímavý, neboť je v něm koncentrováno jen několik firem, a navíc jde o produkt, bez kterého se průmysl neobejde. Běloba se používá takřka všude.

Michal Šnobl (53)

Je aktivním investorem, jenž se na kapitálových trzích pohybuje od 90. let minulého století. Při svých investicích často spolupracuje se skupinou J&T.

Svůj první větší kapitál získal prodejem podílu v makléřské společnosti Akro Capital. Veřejnosti je známý především jako minoritní akcionář ČEZ a glosátor dění v české energetice.

Dnes už se z kapitálového trhu spíše stahuje a investuje do půdy a nemovitostí v oblasti rekreačních resortů nebo dobytčích farem. Je ale spolujednatel i řady dalších firem, jako je výroba kontejnerových staveb, aktivní správa lesů a rybníků, a vlastníkem tří golfových hřišť. V rekreačním resortu v Lipně nad Vltavou, na ploše téměř 1500 m², vystavuje světově unikátní modely z Lego kostek.

Na sociální síti X patří mezi nejsledovanější a nejvlivnější investory. Je také sběratelem Lega, začínajícím golfistou, neaktivním myslivcem, dříve závodním lyžařem, tenistou a členem Mensy ČR.

Venator je také ukázkou toho, jak stádovitě lidé investují, aniž by se s byznysem seznámili. Čekali jste, že bude mít investice takovou odezvu?

Upřímně byl jsem trochu vyděšený, kolik lidí investici následovalo bez toho, aniž by znali naši investiční strategii. Já jsem v úplně jiné pozici než řada drobných investorů a dívám se na investici jinou optikou. Věděl jsem, že je to velmi rizikové a můžeme vydělat desetinásobek, nebo také vše prodělat, což se stalo. Je ale jiné prodělat vše, když jde jen o malou část vašeho portfolia, nebo když máte v dané investici polovinu majetku. Dnes už nestojím o to, jakékoliv investice kdekoliv prezentovat veřejnosti.

Proč jste vůbec do Venatoru šel, nebylo vždy jedno z vašich pravidel zůstat na domácím trhu, kde máte informace z první ruky?

Šlo o velmi výjimečnou situaci. Po úspěchu s Unipetroleem v roce 2018 jsme narazili s kolegou na slovinskou firmu, která se zabývala výrobou titanové běloby, a celý trh nás zaujal. Firma byla vysoce profitabilní a většinově držena státem, tak jsme začali vyjednávat o jejím odkoupení. A když jsme firmu nacenili, všimli jsme si, že si stejnou výrobní kapacitu můžeme koupit za pětinu ceny investicí do akcií Venatoru, byť to neslo samozřejmě svá rizika.

Odesl jste si nějaké poučení kromě znalostí byznysu s titanovou bělobou?

Uvědomil jsem si, že jsem byl naivní ohledně toho, jak funguje americký kapitálový trh. Když si koupíte pár akcií, tak je to dobré, ale jakmile se dostanete trochu víc za oponu, tedy k právní-

ROZHOVOR

čině, k bankrotům, způsobům ovládnání společností, tak je to Divoký západ. Celé odvětví běloby je energeticky náročné, takže jsem si také ještě hlouběji uvědomil třeba propast mezi Amerikou a Evropou v tom, jak strašnou výhodu Američané mají, že mají levný břidlicový plyn. A pak samozřejmě platí, že bez prožití ztráty se nikdy nikdo nestane skutečným investorem.

Když jste zmínil výhodu americké ekonomiky, má šanci jí Evropa dohnat?

V žádném případě. Naše situace je úplně jiná. Musíme si uvědomit, že prosperita Evropy v posledních 30 letech byla dána investicemi do energetiky v 70. a 80. letech minulého století. Tehdy v Evropě vyrostlo 100 jaderných reaktorů a množství uhelných elektráren. Jenže od té doby se kromě větrníků nebo solárů nepostavilo skoro nic. Nikdo dnes klasické zdroje soukromě stavět nebude, neboť to nese ohromné riziko. Nedá se v současném systému dotací obnovitelných zdrojů, Green Dealu a tak dále vůbec předvídat rentabilitnost. Proto představa, že cena elektřiny bude levná, je úplně nerealistická. Ani při ceně 100 eur za MWh nejsme dneska schopni postavit jakoukoliv elektrárnu kromě silně dotovaných obnovitelných. Politici říkají, že tedy zrušíme emisní povolenky.

A to není dobrý nápad?

Do obnovitelných zdrojů se investuje, protože dotaci dostanete hned na začátku. Z emisních zdrojů se dnes vybírají peníze, ty se

maximum, pak už to technicky není možné. V tomto budou mezi jednotlivými zeměmi velké rozdíly a ty jsou speciálně u obnovitelných zdrojů dány geografickou polohou.

A nemožnou problém vyřešit nové technologie? Náklady na stavbu jaderné elektrárny sice rostou, ale naopak ceny baterií klesají.

Nikdy nedojdeme do okamžiku, aby systém mohl fungovat jen na obnovitelných zdrojích a bateriích jako úložišti energie. Baterie neslouží k dlouhodobému uskladnění a od rentability technologií, kdy energii uložíme třeba do vodíku, jsme hodně daleko.

Jak bychom se měli na takovou budoucnost připravit?

Vlastní energetika je základ, ale zase bych nebyl naivní, že vás stát nechá na pokoji. Solární elektrárnu si můžete postavit na svém domě, ale řada lidí nemůže, protože bydlí třeba v paneláku, kde se na to téma totálně rozhádá SVJ nebo to kvůli povaze stavby postavit nelze. A těmto lidem to bude mít stát určitě potřebu nějak kompenzovat, což zaplatí solárníci.

Vy jste na sociální síti X velmi kritický směrem k vedení ČEZ a především k vládě, kterou nazýváte zloději. Není to už za hranou?

Děni ze strany vlády kolem ČEZ už překročilo především hranice nějakého rozumného chování. Vezměte si děni kolem lexu

Nikdy nedojdeme do okamžiku, aby systém mohl fungovat jen na obnovitelných zdrojích a bateriích jako úložišti energie.

přerozdělují a vrací do obnovitelných zdrojů. Pokud povolenky zrušíme, tak sektor se okamžitě zhroutí. Investice se zastaví a nepojedou ani investice do klasické energetiky, protože rizika jsou obrovská. Dostali jsme se do slepé uličky a po 50 letech se musíme vrátit na úplný začátek. Jsem proto přesvědčený, že nezbývá nic jiného, než aby energetiku převzal v jednotlivých zemích stát. Z bezpečnostních a strategických důvodů se bude muset investovat ze státních rozpočtů.

A tato úvaha je i za vašim současným angažmá v ČEZ?

Přesně tak. Polsko si pod sebe stoprocentně vzalo jadernou energetiku a chce vykoupit uhlenu, Maďari mají stoprocentně státní energetiku, Francouzi dneska také a i v Německu došlo částečně k zestátnění některých společností. A to bude v Evropě pokračovat. Liberalizace a nadšení pro trh ze začátku století je v energetice definitivně pryč.

Mluvíte dominantně o nabídkové straně, ale nemůže dojít k redukci poptávky s tím, že stále více domácností i firem bude mít vlastní soláry nebo větrníky?

Máte pravdu, že ubývá poptávka po velké energetice, což je jeden z důsledků dotací na obnovitelné zdroje. Bez dotací by si nikdo solární elektrárnu nepostavil. Nedávalo by to finančně smysl. Jenže na úrovni státu nejde přejít jen na obnovitelné zdroje. V budoucnu uvidíme, že každá země narazí na nějaká

ČEZ, kdy se vláda pokusila posílit svou pozici na úkor minoritních akcionářů pokoutně, aby mohla rozdělit ČEZ a zestátnit výrobní zdroje. A ještě tvrdila, jak je to ve světě normální. Výsledkem je, že vše skončilo v dubnu shovením pod stůl. Politikům trvalo více než dvanáct měsíců, než pochopili, že vytěsnit menšinové akcionáře z jakékoli akciové společnosti má svá neměnná pravidla, jak v domácí legislativě, tak hlavně v té evropské. A pak je tu daň z mimořádných zisků, kterou platí hlavně minoritní akcionáři ČEZ.

Jakou máte dnes vůbec pozici v ČEZ?

Jde o společnou investici v rámci takového volného sdružení akcionářů, mezi které patřím já jako fyzická osoba, lidé, kteří nechtějí veřejně vystupovat, a pak zde má peníze i J&T Banka skrze fondy. A držíme něco přes jedno procento, což nám dává jisté pravomoce.

Budete nějak bojovat proti mimořádné dani? Rozpočet s ní nadále evidentně počítá.

Budeme tlačít představenstvo ČEZ k žalobě na stát a tak dále. Možných kroků je hodně. Osobně si myslím, že nad daní za rok 2023 by ještě akcionáři přimhouřili oči, protože všichni věděli, na co byly příjmy z ní vynaloženy. Navíc to zapadlo do opatření Evropské unie, která všechny země kromě Česka ukončily rokem 2023. Nicméně je nepochopitelné, že by měla pokračovat

i nadále přesto, že se ministr financí bil do prsou, jak mimořádné daně mají vést jen ke krytí mimořádných výdajů. Na dani za letošek by přitom mohl ČEZ odvést více než za minulý rok.

Jak často v kontextu zmíněného uvažujete o tom, že byste svou investici v ČEZ prostě prodal a měl klid?

V žádném případě o tom neuvažuji, jsem přesvědčený, že stát nakonec bude muset vrátet nejen mimořádnou daň, ale zaplatí i masivní úroky. Rizika pro stát jsou velká a pak v investici do ČEZ vidím pořad budoucnost. Dnes vlastní ceněný regulovaný byznys, tj. distribuci elektřiny a nově i plynu. Investuje do obnovitelných zdrojů, které mu masivně dotuje stát, a i klasická energetika bude ještě dlouhé roky vydělávat pěkné peníze. Budoucnost investice v ČEZ tak vidím ve dvou variantách. Buď si podíl menšinových akcionářů koupí stát a zaplatí fér cenu, nebo dá naopak od ČEZ ruce pryč a pak půjde o krásnou investici.

Co by to přineslo, kdyby nakonec došlo k zestátnění ČEZ?

Stát má nyní v ČEZ podíl 70 procent a potřeboval by se po půdu lexu ČEZ dostat na 90, což se třeba ve Francii stalo v případě EDF tak, že došlo k dobrovolnému odkupu. Nastavila se atraktivní cena a dostali se z 83 procent na 97,5 procenta. Kdo nabídku využil, už nemá právo stát žalovat o doplatek ceny jako u vytěsnění. Chytré, čisté a i rychlé. Vždy slyším od politiků a novinářů, že by to ale v Česku stálo moc peněz. Nikdo si ale neuvědomuje, že by si tím stát koupil podíl, za kterým jsou nemalé zisky, stojí za ním i podíl za majetkem ČEZ. Když to přeženu, menšinoví akcionáři ČEZ dnes vlastní skrze akcie ČEZ dva ze šesti jaderných bloků a další majetek. Já jsem dokonce přesvědčen, že finančně by se tato investice mohla státu vrátit během tří až čtyř let. K tomu by stát získal strategickou pozici, kde by mohl uplatňovat svá kritéria, tj. bezpečnost, soběstačnost Česka ve výrobě elektřiny apod. Kdy se to státu stalo naposledy? Vlastně nechápu, proč to vláda doposud neudělala. Myslím, že jí chybí odvaha a místo konstruktivního a věcného přístupu vláda upřednostňuje nepochopitelné šikanování menšinových akcionářů a poškozování českého kapitálového trhu jako takového.

Zmiňoval jste, že jste zaskočený tím, jak vás následují drobní investoři přesto, že neznají vaše portfolio. Jak tedy vaše portfolio vypadá?

Před pěti lety jsem se rozhodl z kapitálových trhů stahovat, takže dnes už je většina mých investic mimo ně. Podnikám třeba v hotelnictví, kde mi patří řetězec Amenity. Vždy jde o menší hotel a na tom nezávislé domky nebo chaty, aby bylo možné potenciálně majetek vzít a rozprodat ho jako nemovitosti, ne jako hotel, u něž vychází cena z jeho výkonnosti. Třeba kdybych chtěl prodat investici v Lipně, tak ta se mi za 15 let zhodnotila o 300 procent. Další část portfolio tvoří investice do půdy, což je spojené s akvizicemi farem. Cílem je nejít po okamžitém zisku, ale o půdu se příkladně starat, scelovat ji. Aktuálně mé farmy hospodaří asi na 2000 hektarech vlastní půdy. Nejde o rostlinnou výrobu, ale

výhradně masný dobytek. Dnes už je to určitě dohromady hodně přes tisíc kusů dobytka na pastvinách.

Investování do farem je populární hlavně posledních pět šest let. Je to dobrý byznys?

Mezi lety 2016 a 2020 šlo o velký byznys. Cena obilí a zemědělských produktů šla nahoru a každý u toho chtěl být. Nyní si ale podle mě rostlinná výroba prožívá krušné období. Cena zemědělských komodit šla hodně dolů. Navíc farmy zpravidla fungují na pronajaté půdě. Myslím si, že je teď čeká delší období, kdy se investice do nich vyplácet nebudou. Nás se to moc netýká, my se zaměřujeme na živočišnou výrobu a jsme na vlastní půdě.

To není úplně obvyklé. Většina farem hospodaří převážně na pronajatých pozemcích.

Moje farmy jsou z 90, možná i více procent na vlastní půdě. Je za tím 20 let práce. Musíte nakupovat kousek po kousku, starat se, scelovat. Věříme ale, že kdyby někdy mělo dojít k prodeji, tak taková půda bude ceněná mnohem více. O půdu se staráme, aby její hodnota a kvalita v dlouhodobém horizontu byla opravdu výrazně jiná než u půdy, která funguje na principu pronájmu, kdy jde jen o to ji vydolovat a nějakým způsobem pobírat dotace.

Když navštívíme váš resort v Lipně, můžeme dostat zdarma také vstupenku na výstavu Lega. Co všechno na ní uvidíme?

Původně jsme na místě provozovali tenisové kurty, ale zjistili jsme, že nám nevydělají ani na daň z nemovitosti, tak jsme prostor otevřeli pro výstavu Lega a vrací se nám sem lidé každý rok. Původně jsme šli hlavně cestou hradů, zámků a české architektury. Naprostá většina modelů je skládaná, nikoliv lepená, aby se kostičky nezneškodnily. Pro stavbu je nakupujeme na burze, kdy jedna vyjde na dvě až tři koruny. Když máte model z milionu kostek, tak je to poměrně drahá investice. Musíte nakupovat třeba po celém světě, protože to nefunguje tak, že se rozhodnete postavit model Bradavic, napíšete do Lega a oni vám pošlou konkrétní kostiček.

Jak jste se k budování výstavy dostal?

Mě skládání Lega vždy bavilo, byť dnes už na to nemám moc čas. Na Lipně jsme dělávali z Lega animace pro děti a mělo to úspěch. Z toho vzešla úplně první výstava.

Vy máte také soukromou krabicovou sbírku Lega. Dá se říct, co je nejhodnotnější?

Je to komplikované, protože máte třeba nějaký set a Lego se ho rozhodne vydat znovu, nicméně zase platí, že už bude trochu jiný. Výroba kostek se také mění. Obecně jde cena nahoru, ale hodně záleží na tom, zda se daný tematický set stane hitem. Třeba Star Wars jsou populární pořád, naopak Piráti z Karibiku se tolik neuchytili. Když zemřel herec Matthew Perry ze seriálu Přátelé, tak Lego postavička Chandlera prudce vzrostla na ceně.

V případě ČEZ jsem přesvědčený, že stát nakonec bude muset vrátit nejen mimořádnou daň, ale zaplatí i masivní úroky.

Prodej a pronájem mobilních teplovodních či parních kotelen má na českém trhu velký potenciál. Foto: Free heating

Investujte do tepla. V nabídce jsou dluhopisy do mobilních kotelen

Česká společnost Free heating se specializuje na prodej a pronájem mobilních teplovodních a parních kotelen, které využívají továrny i sociální zařízení v nouzových situacích. Zájem o rychlé řešení roste, proto Free heating přichází s nabídkou dluhopisů s ročním výnosem 14 procent.

Získané prostředky využije na nákup dalších zařízení a rozvoj firmy. Prodej a pronájem mobilních teplovodních či parních kotelen má na českém trhu velký potenciál. Kotelny bez nutnosti velkých investic se tuzemské firmy a instituce postupně učí využívat, a přibližují se tak k zahraničnímu standardu.

„V zahraničí fungují mobilní kotelny naprosto běžně, třeba v Německu jsou standardem v místech, kde si nemohou dovolit být bez dodávek tepla a teplé vody, jako jsou průmyslové komplexy nebo zdravotnická zařízení. V Česku běžné zatím nejsou, ale poptávka po nich roste, ať už po pronájmu nebo po koupi,“ říká Miroslav Be-

neš, technický specialista společnosti Free heating.

Investice už od 50 tisíc

Firma Free heating se specializuje na prodej a pronájem mobilních teplovodních a parních kotelen a je také přímým dovozcem hořáků a ohříváčů na použité, recyklované a topné oleje skupiny Kingwei Energy. Na českém trhu působí od roku 2020. Její kotelny pomáhají například v Praze, Olomouci, Nové Pace, Kolíně či Velkých Hamrech a mezi její klienty patří Letiště Praha, Pivovary Lobkowicz nebo Teplárna Liberec. Firma je také jedinou v Česku, která vlastní mobilní kotelnu na teplosnosný olej.

„Poptávka po těchto produktech momentálně převyšuje naši nabídku. Snazíme se tedy mít na skladě dostatečné množství nejen mobilních kotelen k pronájmu, ale také k prodeji. V tomto ohledu jsme přistoupili ke kroku prodeje dluhopisů, kterými zajišťujeme další kapitál k rozvoji podnikání. Nákup mobilních kotelen a jejich servis

je totiž poměrně nákladná záležitost,“ říká Miroslav Beneš.

Prodej dluhopisů je cesta, jak získat kapitál pro další rozvoj firmy. „Momentálně našim dluhopisovými investitorům nabízíme garantovaný výnos 14 procent ročně, což si můžeme dovolit hlavně kvůli nadstandardním ziskům. V letních měsících budou k prodeji také dluhopisy s prospektem, které momentálně necháváme vytvářet,“ uvádí Miroslav Beneš.

Objem emise je 25 milionů korun, minimální investice 50 tisíc korun, za tři roky tak může investor získat navíc 21 000 korun.

„Naše pozornost je zaměřena také k nákupu průmyslového objektu, který by sloužil jako technické zázemí a sklad společnosti. V současné době jsme v místě, které si pronajímáme, ale skladovací prostory nejsou vyhovující. Rádi bychom měli prostor nejen na další mobilní kotelny a komponenty, které jsou k jejich servisu potřeba, ale také na nádrže a TTO či LTO,“ vysvětluje Miroslav Beneš.

Pro dočasné i dlouhodobé vytápění

Proč jsou mobilní kotelny tak výhodné? Jakmile se dostávají k zákazníkovi, jdou do provozu a okamžitě vytápí objekty. Jsou určené pro dočasné i dlouhodobé vytápění a přináší ideální řešení tam, kde není v daný moment zdroj tepelné energie.

„V těchto případech se přistaví mobilní kotelna v lodním kontejneru, připojí se gumovými hadicemi ke stávajícímu systému nebo u parní kotelny trubkami. Mobilní kotelnu můžeme dodat a nainstalovat během jednoho dne i na místě, kde by výstavba nové kotelny trvala měsíce,“ vysvětluje Miroslav Beneš.

„Při dodání kotelny se přizpůsobíme provozu a vše domlouváme na míru se zákazníkem. Pokud je to možné, připojujeme se na stávající řád klienta, pokud to možné není, volíme kotelny na TTO či LTO,“ říká spolumajitel společnosti.

Mobilní kotelny jsou na různá paliva, od lehkých a těžkých topných olejů až po plyn. Jsou vhodné všude tam, kde je potřeba akutně řešit zdroj tepelné energie. Zvláště pak v provozech, kde jakýkoliv výpadek znamená značné komplikace a finanční ztráty.

KRYPTO

Autor: Ondřej Leinert

Divoká jízda bitcoinu

Vývoj ceny za posledních 10 let a výběr důležitých událostí (USD/bitcoin)

2017

Bitcoin se poprvé stává globálním tématem. Velký technologický vývoj v oblasti plateb nebo možností zabezpečení žene cenu nahoru. Růst ze zhruba 1000 USD na 20 000 během roku 2017 je natolik efektivní, že přitahuje nové investory, kteří neřeší technologii, ale jde jim čistě o profit.

2018–2019

Hlavně rok 2018 byl provázený velkou nejistotou na akciových trzích, prodělávaly i zavedené tituly. Tím spíš byl pohromou pro bitcoin, který s vidinou rychlého zbohatnutí přilákal řadu nezkušených investorů, kteří v panice začali se ztrátou prodávat. A cena se koncem roku 2018 propadla až ke 3000 USD.

2020

Po roce pozvolného růstu až nad 12 000 USD přišlo brutální první čtvrtletí 2020, kdy pandemie covidu na chvíli zachvátí i akciové trhy a bitcoin. Ale když nudící se investoři na home officech viděli, že zatímco centrální banky tisknou nové peníze, bitcoinu se hrozba této inflace netýká, začali hromadně nakupovat.

2021

Globální přitažlivost bitcoinu z roku 2017 se opakuje, jen si vše ještě vynásobte třemi. K tomu si přidejte poprvé zvýšený zájem i ze strany institucí, nové bitcoinové influencery, jako je Elon Musk nebo salvadorský prezident nakupující kryptoměnu do státních rezerv – a cena se šplhá skoro k 70 000 USD.

2023

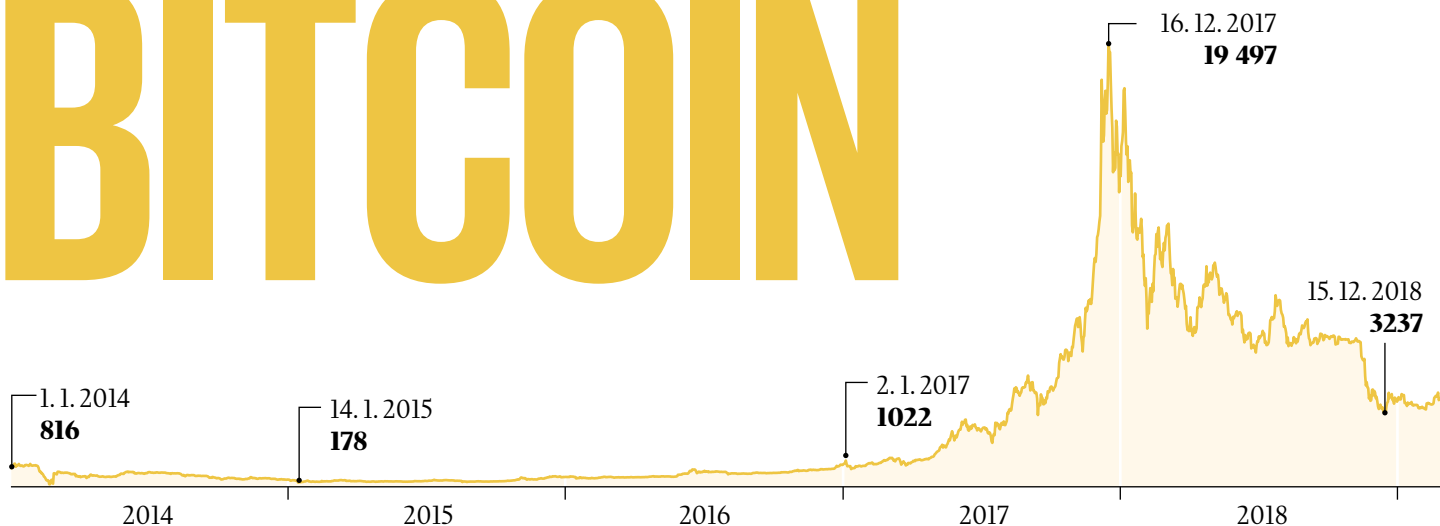
Zvyšování úrokových sazeb, slabší ekonomický růst, následky covidu, zhoršená bezpečnostní situace ve světě – propadají se jak technologické akcie i společnosti typu Apple nebo Microsoft, tak bitcoin. Reputaci kryptoměn ještě zhoršují obří podvody v oboru – krach projektů jako FTX, Celsius nebo Terra Luna.

2024

Bitcoin sice pesimistickou náladu na kryptoměnových trzích odnáší pádem až k 15 000 dolarů, sám o sobě však žádný problém nemá. Proto mu řada investorů zůstává věrná. A když rok 2024 vedle očekávání halvingu zahájí překvapivá zpráva z USA o schválení bitcoinových fondů ETF, je tu nový cenový rekord.

CO PŘIJDE, AŽ PADNE 100 000 \$ ZA

BITCOIN

KRYPTO

KRYPTO

M

Má smysl ten bitcoin kupovat? Vždycky když začnu podobnou otázku ve zvýšené míře dostávat, vzpomenu si na rok 2021, do něhož nejznámější kryptoměna světa vstupovala na tehdy rekordní hodnotě 30 tisíc dolarů. Od ledna do dubna vystoupala skoro k 64 tisícům dolarů, v červenci klesla na 35, ale v listopadu byla už zase na novém rekordu, téměř 68 tisíci dolarech. A diskusí na téma cena bitcoinu bylo tolik, že koncem roku nejčastější otázkou už nebylo, zda ho kupovat, ale zda ho ještě kupovat.

Protože už se zdál být natolik profláklý a zároveň začal ke konci roku zase padat, že by mohlo stát za to koupit si jinou kryptoměnu. Větší pozornost si postupně získávalo druhé největší ethereum. Závěr roku pak patřil aktuálně páté největší solaně, jejíž růst ze dvou dolarů ke skoro 260 získal v českém prostředí na ještě větší přitažlivosti díky pozici domácího investora, společnosti Rockaway Capital.

A když si během zmíněného roku vedle této dvojice stále ještě seriózních, byť cenově brutálně volatilních projektů svoji mediální slávu užil třeba i Rumun Daniel Cioaba, označující se za „krále Romů“, se svým gypsycoinem, který oznamoval cíl dosáhnout parity s americkým dolarem, bylo zřejmé, že velké ochlazení trhu je blízko.

To se také hned v příštím roce stalo. Solana se postupně propadla až k deseti dolarům, bitcoin k 15 tisícům. Letos už ale bitcoin opět překonal cenový rekord, vystoupal skoro k 74 tisícům dolarů, čemuž kromě oživení nálady na akciových trzích přispělo hlavně průlomové rozhodnutí americké Komise pro cenné

papíry, která schválila jeho obchodování v rámci burzovních fondů známých pod zkratkou ETF.

V kryptoměnové komunitě se i díky tomu letos více než kdy jindy mluví o překonání psychologické hranice 100 tisíc dolarů. Takto růst začátkem roku odhadli v magazínu Forbes třeba CEO české burzy Coinmate Roman Valihrach nebo Štěpán Uherík, finanční ředitel skupiny SatoshiLabs, která stojí za druhou nejprodávanější kryptoměnovou peněženkou světa Trezor.

Pokud by k tomu došlo, je dobré se připravit na to, že vedle bitcoinu si prostor opět získají i další digitální měny vyšší, nižší či – vzhledem k tomu, že naprostá většina investorů na nich prodělá – dalo by se říct až záporné kvality.

Naprostá většina z několika desítek tisíc kryptoměn žádnou kvalitu nemá.

Přesto některé dokážou slušně vydělat – a to i v případě, že její autoři vysloveně lidi upozorňují, že si jen dělají legraci. To je příklad aktuálně deváté největší kryptoměny světa dogecoinu.

Mince, za kterou stojí dvojice vývojářů Billy Markus a Jackson Palmer, dosáhla v červenci 2021 podle specializovaného webu Coinmarketcap tržní kapitalizace skoro 80 miliard amerických dolarů, což

KRYPTO

je více, než dosahuje například automobilk Volkswagen.

V současnosti jsou na tom digitální psi hůř, tržní kapitalizace činila na konci dubna kolem 21 miliard dolarů, takže Volkswagen s jeho obřimi fabrikami v mnoha zemích, včetně Česka, je na tom se svými zhruba 66 miliardami eur lépe. Od začátku letošního roku nicméně dogecoin hodnotu zdvojnásobil a mnohé jeho méně známé kopie pak dosáhly ještě vyššího růstu. Už dávno přitom Markus s Palmerem říkají, že jim nešlo o nic jiného než si vystřelit z bitcoinové komunity, která se podle nich brala příliš vážně.

A tak si vzpomněli na obrázek japonského psa rasy shiba-inu, jménem Kabosu, který v roce 2010 zaplavil internet v mnoha svých podobách. Od roztomilých přes legrační k různě škodolibým, každopádně hromadně sdíleným, takzvaným memům. Takový mem často na první pohled netají, že byl vytvořený „na koleni“. Jde jen o to, jak se uchytí na sociálních sítích.

Palmer s Markusem byli koncem roku 2013 první, kteří se díky svým vývojářským znalostem a smyslu pro nadsázku rozhodli vyzkoušet, jak by takový mem zafungoval v kryptoměnové komunitě. Dnes už navíc ani není třeba umět programovat. Stačí postupovat podle návodů na YouTube. Uživatel nazvaný PC Krypto loni ve videu s více než 40 tisíci zhlédnutí ukázal, že to lze zvládnout i za 27 vteřin. Laikovi to sice asi bude trvat déle a nejspíš ani nebude vědět, co za parametry svoji legráccie nastavuje – nicméně kdyby tomu věnoval několik večerů, základy pochopí.

Od konce roku 2022 navíc tvůrci mohou využít nástroje umělé inteligence ChatGPT, která mu vytvoří kompletní marketingovou kampaň, a ve spolupráci s grafickými generátory Midjourney nebo Dall-E3 zajistí i vizuální stránku. V zásadě tak k úspěchu může stačit správně naformulované zadání chatbotovi a štěstí, že zrovna jeho pokus v internetových komunitách zafungoval.

Zkusil to i autor tohoto textu, který si po třech letech v domácnosti s kočkou a sledováním jejich tokenizovaných podob myslí, že není normální, aby skoro všechny byly postavené na roztomilosti, zejména koťátek, ale opomíjely další

barvitosti tohoto zvířete. A tak jednu její tokenizovanou podobu z legrace hodil na burzu.

Kamarádovi vývojáři trvalo její vytvoření pár minut, nechtěl za to ani pivo. Říkal, že když si člověk nevymýšlí, co všechno by daná měna měla umět, a spokojí se s tím, že funguje na jediné síti, je to hračka. Když tedy autor gipsycoinu tvrdil, že ho jen vývoj přišel na 50 tisíc dolarů, je otázkou, jak k této částce došel. Token totiž nic neuměl, fungoval na jediné síti, a byť tehdy ještě neměl k dispozici Midjourney, grafická podoba byla natolik primitivní, že to klidně mohl zvládnout v malování za večer.

České XIXOIO jako memento

Pokud si někdo dnes klepe na čelo, jak je možné, že si někdo podobný token vůbec na burze, která se jmenuje PancakeSwap (ano, v jejím logu jsou palačinky), koupil, tak je dobré zmínit, že na vrcholu kryptohorečky v roce 2021 byly schopny neuvěřitelné peníze protočit i tokeny, které se na žádné z celosvětově používaných burz – ani té palačinkové – neobchodovaly. Příkladem byl projekt XIXOIO, jehož zakladatel Richard Watzke za pomoci známých tváří sesbíral přes půl miliardy korun na své vize o úžasném ekosystému, pod nímž mají vznikat mraky tokenizovaných projektů. Systému vědodil token XIX, jehož cenu jste dohledali pouze na platformě nazvané XIXOUT.

Zástupci XIXOIO to vysvětlovali tím, že kvůli neexistující legislativě, která by ošetřovala tokenizaci firem, museli vytvořit vlastní infrastrukturu, což nějaký čas trvá. Web XIXOIO to sice stále nevzdává, s projektem to ale vypadá prachbídne. V prosinci 2022 ve firmě zasahovala policie, v případě jsou dva obvinění, včetně Watzkého, jedna firma, nejméně 2931 poškozených a škoda vyčíslená přinejmenším na 353 milionů korun.

XIXOIO z pohledu zkušenějšího kryptoměnového investora od začátku působilo tak bizarně, až si člověk říkal, že buď měl Watzke v hlavně něco tak geniálního, že bylo nad jeho síly vyhnout se obvinění, nebo tomu vůbec nerozuměl a celé to byla komedie. Protože kdyby se chtěl pokusit zbohatnout na špinavých praktikách kolem digitálních měn, měl

KRYPTO

(tedy stále jsou o krok dál, než bylo XIX), může se vám stát mnoho nepříjemností. Například, že tokenu, který jste zakoupili s nulovým poplatkem, najednou autor nastavil stoprocentní poplatek za prodej.

U naší tokenizované kočky Žofky jsme samozřejmě všechny podobné možnosti zamítli. Zatím ji však prezentace, že je poctivá, příliš nepomohla. S tržní kapitalizací kolem 3,6 tisíce dolarů má k pár nejspěšnějším, které se pohybují kolem 500 milionů dolarů, daleko. A konkurentů má čím dál víc. Že s kočkami něco na internetu není v pořádku, si totiž zdaleka nemyslíme jen my.

Během měsíce, kdy jsme se o využitím potenciálu tokenizovaných koček s přáteli začali bavit, jejich celková tržní kapitalizace podle webu CoinGecko vzrostla z necelé miliardy dolarů na zhruba 1,7 miliardy dolarů. Pořád se nám to však jeví málo. Jediný žabák Pepe ostatně dosahuje tří miliard a psi tokeny dokonce 44. Pro dokreslení, internetové legrácky se psy tak mají zhruba čtyřikrát vyšší ocenění než ČEZ.

Když člověku navíc během jednoho dne od zprovoznění webu a vydání whitepaperu k jeho tokenizované kočce přijde nabídka z dvou desítek twitterových účtů, že její příběh je úžasný a moc rády ji budou propagovat, říká si, že v tomhle světě je možné všechno. Zrovna v den, kdy sklízela pochvalu agentů, si ji totiž nikdo nekoupil. Vzhledem k tomu, že ti nejlevnější promotéři jí ale předvídají velkou budoucnost už za 40 dolarů, což je zhruba tolik jako 7,5kilový pytel Žofčiny oblíbených kuřecích granulí, asi se vyplatí minimálně to zkusit.

Výběr je to však složitý a za částky v řádu desítek dolarů nemůžete čekat velkou parádu – zpravidla obnáší retweetování jednoho vašeho příspěvku na účtu s nižšími desítkami tisíc followerů. Ti s více než sto tisíci followery, kteří vám tvrdí, že na rozdíl od konkurence mají reálné followery se zájmem o kryptoměny, nikoli mrtvé duše, si klidně řeknou o sto dolarů za jeden sdílený příspěvek a dalších 30 za to, že ho po 24 hodinách nesmažou.

Jakkoli mám ale naši kočku rád a na rozdíl od Watzkeho XIX s jejím tokenem lze obchodovat na decentralizo-

vaných burzách, označení kryptoměna nebo digitální měna beru s velkou nadsázkou. A určitě bych si jinak než v legraci netroufal tvrdit, že by ji někde mohli přijmout za oficiální měnu, anebo mohla v hodnotě překonat největší bitcoin.

I proto v bitcoinové komunitě značně utrpěla pověst dlouho oblíbeného Elona Muska, když před lety začal na svém twitterovém (dnes X) účtu psát o tom, že by Tesla mohla přijmout dogecoin. Nejzarytější příznivci bitcoinu mu nemohli odpustit, že využívá svého vlivu k tomu, aby propagoval něco, čeho by se nedotkli ani pohrabáčem.

Když byl dogecoin ve zmíněném roce 2021 na svém vrcholu a televizní stanice NBC oznámila, že 8. května v její Late Night Show vystoupí Musk se zpěvačkou Miley Cyrusovou, asi pět kamarádů mi napsalo – „Tak co ten dogecoin, koupit to dneska?“. Tou dobou totiž Musk působil, jako by důležitější než celá jeho automobilka Tesla bylo to, kdy cena dogecoinu vystoupá na dolar.

Příspěvky s obrázkem rakety, psa a dolaru publikoval i několikrát týdně a s každým takovým cena poskočila. Před zmíněným pořadem byla skoro na 0,8 dolaru. A tak představa, že před kamerami a novým potenciálním publikem zopakuje svoje psi kusy z Twitteru, nebyla vůbec od věci. Nakonec byl ale Musk v pořadu překvapivě umírněný, o dogecoinu neřekl skoro nic a příspěvky na podobné téma od té doby podstatně omezil. Takže kdo tehdy nakoupil, sice stále může doufat, ale s aktuální cenou zhruba 0,15 dolaru je to představa mnohem méně pravděpodobná, než že bitcoin letos dosáhne zmíněných 100 tisíc dolarů.

Na rozdíl od něj se navíc emitační jeha digitálních mincí nezpomaluje, dlouho se naopak zrychlovala. Jak je to přesně s její rychlostí teď, nevím, je možné, že autoři v kontraktu z legrace něco změní. Pokud tedy investici do kryptoměn zvažujete, buďte při vybírání obzvlášť obezřetní, stát se v tomto světě může opravdu vše. A pokud netoužíte po tom, zda část investice nepojmout jako větší či menší kasino, radši si i v případě patnáct let fungujícího bitcoinu odpovězte na dotaz, zda jste připraveni na to, že cena navzdory optimismu komunity a ETF fondů může kdykoli dramaticky klesnout.

by mnohem snazší možnosti. Běžný model je, že podvodník pro jistotu žijící v zemi, která nerada vydává obviněné, vytvoří anonymně – případně pod fiktivní identitou – token v některém z již existujících ekosystémů. Například v síti druhé nejpoužívanější kryptoměny světa – ethereum.

Token se díky tomu, že spadá pod již fungující ekosystém, automaticky objeví na jeho příslušných burzách. V případě etherea jsou jich desítky, asi nejznámější jsou Uniswap a Sushi. A poté, co se token začne obchodovat, podvodník v určité chvíli vybere zisk, smaže účty na sociálních sítích, propere peníze přes desítky peněženek, a pokud neudělá vyslovenou chybu – jako by bylo třeba směniti je za eura v některé ze zemí Evropské unie a začít je tam rozmařile utrácet –, těžko se domůžete spravedlnosti.

Podvodník přitom nemusí být ani nijak vynalézavý v tom, jaký příběh kolem svého tokenu vytvoří. Běžné je okopírovat název, třeba i celou dokumentaci úspěšného projektu fungujícího například pod zmíněnou síť ethereum, a vydat ho pod jinou síť, kterých jsou dnes už stovky, od větších, kde se točí miliardy dolarů jako BSC, solana nebo avalanche až po zcela obskurní, které někdo vytvořil za jedno odpoledne.

Vynalézavost se nicméně podvodníkovi může hodit při nastavování možnosti, jak potenciální investory okrást. Pokud si nedáte pozor a na některém z webů, jako jsou DexTools či Dexscreener, které sledují pohyb a parametry tokenů obchodovaných na burzách

“Česká výroba jako klíč k úspěchu v podnikání, se zakázkami se nám rozthnul pytel”

Založeno v Česku v roce 2019, naše firma vyrábí řemínky pro chytré hodinky s roční produkcí 14,5 milionu kusů. Jediní v Evropě překonáváme čínskou konkurenci v kvalitě a rychlosti dodání, zatímco technologicky a kapacitně neustále rosteme. Náš e-shop mi-band.cz k dnešnímu dni odbavil více než sto tisíc maloobchodních a velkoobchodních objednávek.

Připojte se k nám a podpořte výrobu v Evropě. Za účelem další expanze jsme vydali podnikové dluhopisy se skvělým úrokem 14% ročně a měsíční výplatou výnosů/úroků na váš účet.

Naše společnost, založená s vizí zlepšit průmyslové standardy, reaguje na nízkou kvalitu a dlouhé dodací lhůty, typické pro čínské výrobce. Z původní malé výroby na zastaralých strojích jsme se vypracovali na výrobní giganta s kapacitou 14,5 milionu kusů ročně a meziočím růstem projektu o 120 %. V současnosti disponujeme dvěma supermoderními stroji z Japonska a plánujeme expanzi na další Evropské trhy..

Díky silným obchodním partnerstvím a exkluzivní licenci od Warner Bros se držíme na špici technologie a naplňujeme rostoucí poptávku evropských firem, které upřednostňují obchodování s evropskými společnostmi. Připojte se k více než 180 investorům, kterým chodí výnosy na účet pravidelně každý měsíc.

**Ondřej Suchý - Majitel
a jednatel společnosti**
Tel.: +420 720 057 085
Email: dluhopisy@mi-band.cz

Zahájení emise: 1.5.2024

Ukončení úpisu: 31.12.2024

Datum splatnosti: 1.5.2029

Výnos: 14 % p.a.

Vyplácení výnosu: Měsíčně

Hodnota dluhopisu: 50 000 Kč

Objem emise: 24 000 000 Kč

Cíl emise: Expanze společnosti
na další trhy

Pro kompletní informace o emisi navštivte naše webové stránky níže:

www.dluhopisy.mi-band.cz

Refinancování nově. Jak na něj

Předčasné splacení hypoték už nebude „bezplatné“, nově vyjde i na desítky tisíc. Přesto se může v některých případech vyplatit.

Text: Adam Mašek

V letošním roce čeká povinnost refixace – tedy obnovení úrokové sazby u hypotéky – odhadem bezmála 80 tisíc lidí. Ti budou řešit, jak si v bankách vyjednat co nejnižší měsíční splátky. Od září přitom začnou platit nová pravidla pro předčasné splacení hypotečního úvěru. Pro klienty to bude mimo jiné znamenat, že za přechod k jiné bance zaplatí namísto aktuálních několika stovek korun i desítky tisíc korun. V některých případech se tak zákazníkům nevyplatí instituci změnit ani v případě, že jim konkurence nabídne nižší úrok.

Ke změně došlo na konci loňského roku, kdy parlament schválil novelu zákona o spotřebitelském úvěru. Ta zavádí nová pravidla, za kterých lze v době trvající fixace předčasně splatit hypoteční úvěr (a tedy i refinancovat neboli si jej převést za výhodnějších podmínek ke konkurenci). Dosud platilo, že klient mohl bance předčasně splatit hypotéku kdykoliv a uhradit přitom pouze poplatek za administrativní náklady – například za práci bankéře na pobočce anebo poštovné – ve výši přibližně tisíc korun.

Tato situace však bankám dlouhodobě vadila. Podle nich jim totiž při předčasném splacení vznikají vyšší než jen administrativní náklady. Přichází mimo jiné o nemalé úroky, které by jinak klient v rámci řádného splacení platil dalších několik let. A banka současně musí splácet i peníze, které si na financování úvěru zčásti půjčila na mezibankovním

trhu za úrok odpovídající délce původně sjednané fixace. Banky odhadovaly, že sektoru kvůli tomu v dobách nízkých úrokových sazeb a rekordního poskytování hypoték vznikaly škody v desítkách milionů korun (zejména v letech 2020 a 2021, kdy se i masivně refinancovalo).

I jejich tlak nakonec vedl k přepsání zákona. „Banky od září začnou při výpočtu nákladů počítat s takzvanou referenční sazbou České národní banky. Ta sbírá data od dubna a zřejmě v průběhu léta začne zveřejňovat za každé čtvrtletí referenční úrokovou sazbu odvíjející se od průměrné sazby poskytnutých hypoték za dané období (pravděpodobně za uplynulé čtvrtletí),“ říká Radek Slavík, hypoteční makléř zprostředkovatelské společnosti Hypodům.

Nová pravidla začnou platit od září. Pro klienty to bude znamenat, že za přechod k jiné bance zaplatí i desítky tisíc korun.

To v praxi znamená, že banky při předčasném splacení vypočítají výši ušlých úroků do konce fixace se sazbou, kterou si klient původně sjednal. A srovnají ji s ušlými úroky do konce původní fixace, tentokrát ale se započtením referenční sazby ČNB. Banka vypočítá ještě jednu hodnotu. Jde o výši poplatku, který je stanoven jako 0,25 procenta ze zbývající jistiny za každý rok do konce původně sjednané fixace (maximálně však jedno procento). Bankéři pak obě vypočtené hodnoty srovnají a klient uhradí tu částku, která má nižší nominální hodnotu. V drtivé většině případů půjde o poplatek stanovený jako procentuální část zbývající jistiny.

Kdy se banku vyplatí změnit

Proměnných, které rozhodnou o tom, kdy se z pohledu nákladů vyplatí refinancovat, je vícero. „Záleží na době do konce fixace, stávající sazbě, nabídce konkurence, referenční sazbě ČNB a retenční nabídce stávající banky,“ říká David Eim, místopředseda představenstva hypotečního zprostředkovatele Gepar Finance.

S tím souhlasí i Slavík, který redakci poskytl praktické výpočty. V prvním případě jde o příklad, kdy klientovi končí fixace před zářím, a nová pravidla se ho tak ještě nedotknou.

Parametry hypotéky jsou nastaveny na pět milionů korun se splatností 30 let a aktuální úrokovou sazbou 5,69 procenta, kterou si klient sjednal na začátku roku. V první polovině roku šly ale úroky dolů, a tak například v létě požádá klient svou banku o snížení sazby. Ta mu nabídne fixaci na pět let s úrokem 4,99 procenta, konkurenční banka nabízí 4,79 procenta.

Pakliže by se klient rozhodl pro konkurenční nabídku, musel by zaplatit zmiňovaných zhruba tisíc korun za administrativní náklady a také čtyři tisíce za výmaz původní zástavy a zápis nové na katastru nemovitostí. I se započtením těchto nákladů by klient díky nižší sazbě ve zbytku stávající fixace zaplatil na úrocích zhruba o 41 tisíc korun méně (ročně jde o úsporu ve výši přibližně 8,2 tisíce).

Kdyby se klient rozhodl úvěr refinancovat až po začátku září, kdy začínají platit nové podmínky, situace se mění.

HYPOTÉKY

U stejného příkladu by totiž uhradil víc, než činí celková úspora na měsíčních splátkách. Poplatek bance za předčasné splacení v součtu s poplatkem katastrálnímu úřadu by činil více než 53 tisíc korun, úspora díky nižší úrokové sazbě jen 41 tisíc. Refinancování by se tak asi o 12 tisíc korun nevyplatilo.

Ovšem v případě, že by konkurenční banka za dodržení všech ostatních parametrů snížila sazbu o dalších 0,1 procentního bodu (nabídka by tedy činila 4,69 procenta), refinancování už by – měřeno čistě z hlediska nákladů – dávalo smysl. Za pět let fixace by totiž na splátkách klient ušetřil 58,5 tisíce korun a i při započtení poplatků za předčasné splacení by byl klient „v plusu“ zhruba 5,5 tisíce korun (necelá stokoruna měsíčně).

„Otázkou je, zda se klientovi vyplatí podstupovat celý proces refinancování a úhradu poplatku kvůli takové úspoře,“ zamýšlí se Slavík. Nevýhodou totiž je, že poplatek je uhrazen jednorázově, zatímco celková úspora je vypočítána kumulativně na konci pětiletého fixačního cyklu. „V tomto modelovém příkladu by tak refinancování dávalo smysl spíše až při větším rozdílu mezi úrokovými sazbami, minimálně 0,3 procentního bodu, ale spíše více. Čím větší je rozdíl, tím vyšší je úspora.“

I tak by se ale podle Slavíka měli klienti obracet primárně na své stávající banky. „Pokud budou jejich retenční oddělení schopna nabízet konkurenceschopné sazby, postrádá refinancování smysl,“ míní Slavík.

Jak si vyjednat nejlepší podmínky

Cena hypoték, tedy výše úrokové sazby, ovšem není jediným podstatným parametrem. Důležité je i to, zdali banka financuje kromě nákupu nemovitosti i její výstavbu, zdali uvolňuje čerpané peníze najednou, či postupně anebo zda nabízí například odhad nemovitosti zdarma. I tak výše měsíční splátky zůstává tou „nejhmatalejší“ proměnnou. A vyjednat si ji co nejnižší – ať už u nových, anebo refinancovaných hypoték – je pro drtivou většinu žadatelů primárním cílem.

Nejúčinnějším způsobem, jak se o to pokusit, je předložit stávající bance nabídku od konkurence. Pakliže člověk neholdá trávit hodiny svého volného

času u počítače porovnáváním jednotlivých nabídek a délek fixací, je vhodné kontaktovat specializovaného poradce. Primárním benefitem je, že jeho služby nic nestojí. Hypoteční makléři jsou placeni provizemi, které jim vyplácí banka, do níž „přinesou“ obchod. Její výše je navíc jednotná a pohybuje se okolo 1,6 procenta ze sjednaného úvěru.

Při výběru poradce platí, že čím déle je na trhu, tím lépe. Někteří makléři v branži působí i více než dvacet let a takoví se dokážou při vyjednávání dostat až k manažerům hypotečních center. Nejsnadněji pak banky slevují u bonitních klientů. Takovými se myslí ti, kteří mají vysoké příjmy, mají v dané bance uloženy vyšší finanční prostředky či investují do jejich podílových fondů. Výhodou je i to, pokud mají klienti v bance sjednány další produkty (další úvěry anebo pojištění), řádně je hradí a nemají exekuce ani žádné jiné nesplácené dluhy.

Ani tato cesta ovšem není bez komplikací. V posledních měsících totiž část bank spoluprací s těmito poradci buď úplně zrušila – Moneta Money Bank –, nebo výrazně zpřísnila podmínky vyplácení provizí – Komerční banka a ČSOB. V případě KB provizi nedostane poradce, který do banky přivede klienta od konkurence ještě v době, kdy mu běžela řádná fixace. ČSOB podmínky nastavila ještě přísněji: pokud klient odejde do tří let od původně sjednané fixace, bude muset poradce, který jej do banky přivedl, vrátit provizi v plné výši. Ta se navíc v ČSOB přibližně od února snížila na polovinu a činí 0,8 procenta z výše úvěru.

Bankéři se tím podle svých slov snaží zabránit větší míře refinancování, na kterém vydělávají pouze ti makléři, kteří se zaměřují na přetahování klientů. „Klientům nemůžeme ani nechceme bránit v tom, aby změny prováděli. Za důležité ale považujeme, aby se obraceli na svou banku a řešili požadavky tam, kde jsou zvyklí. Současně nechceme při poklesu sazeb aktivně útočit na portfolia jiných bank a tím roztáčet spirálu refinancování mimo řádný termín fixace,“ okomentoval problematiku pro HN již dříve Michael Pupala, ředitel Modré pyramidy, patřící do skupiny KB. Banka je po ČSOB a České spořitelně třetím největším poskytovatelem hypoték v zemi.

S makléři pak dále nespolečně Air Bank a Fio banka. Tím se motivace poradce přinést klientovi nejlepší nabídky ze všech bank na trhu výrazně snižuje: těžko bude dohadovat obchod bance, která mu za zprostředkování nedá ani korunu. Klientovi tak v určitých případech nezbude nic jiného než se spolehnout sám na sebe nebo za služby zaplatit zprostředkovateli napřímo.

Od krypta a sázení raději ruce pryč

Kromě výše příjmu či zůstatku na účtu jsou však pro banky u žadatelů o hypotéky důležité i další faktory. Jedním z ukazatelů bonity je například i to, zdali klient sází. „To je pro banky často k. o. kritérium, kvůli kterému úvěr neposkytnou. Jde o situace, kdy je dotyčný neobežetný a sází z konta, na které mu chodí i výplata. Právě tento účet totiž banka posuzuje,“ říká Slavík.

Že by si měli klienti dávat pozor na to, za jakou službu ze svého primárního konta platí, potvrzuje David Eim z Gepar Finance. Problémem je podle něj i investování do kryptoměn, ke kterému má řada bank stále výhrady. V tomto směru je „výhodou“, že některé z nich i investování do kryptoměn, ke kterému má řada bank stále výhrady. V tomto směru je „výhodou“, že některé z nich přímé platby například na kryptoměnové směnárně vůbec nepovolují.

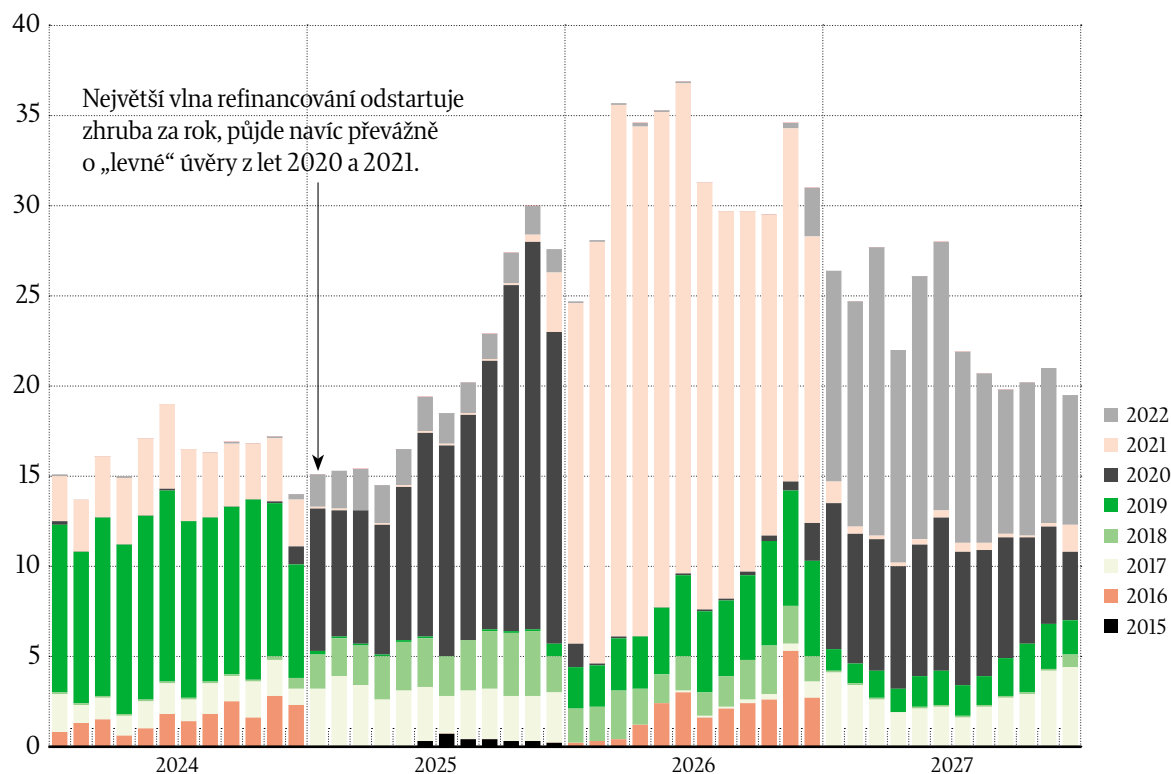
Finanční instituce sledují také to, jakým způsobem žadatel používá svůj mobilní telefon. Část z nich využívá skóringový systém TelcoScore, který už několik let poskytují čeští mobilní operátoři. Funguje jako aplikace, do níž banky zadají požadavek na ohodnocení zájemce o hypotéku (ten samotný musí s využitím dat operátorů souhlasit).

Jako výstup pak banka dostane skóre od jedné do tisíce. Čím je nižší, tím větší je riziko, že se daný člověk během následujících tří měsíců stane neplatičem. Algoritmus systému vyhodnocuje jako signál nespolehlivosti třeba i to, že si pořídil nejnovější iPhone, ale nečerpá mnoho dat. Lidé by také měli být opatrní v tom, co o sobě sdělují na sociálních sítích. Jak HN potvrdili někteří poradci, banky si na platformách klienty čas od času prověří. Červeným praporkem pro ně je, pokud žadatel, o němž existuje nějaký záznam v registrech dlužníků, žije viditelně nad poměry, jezdí na drahé dovolené anebo si kupuje nejnovější chytré telefony.

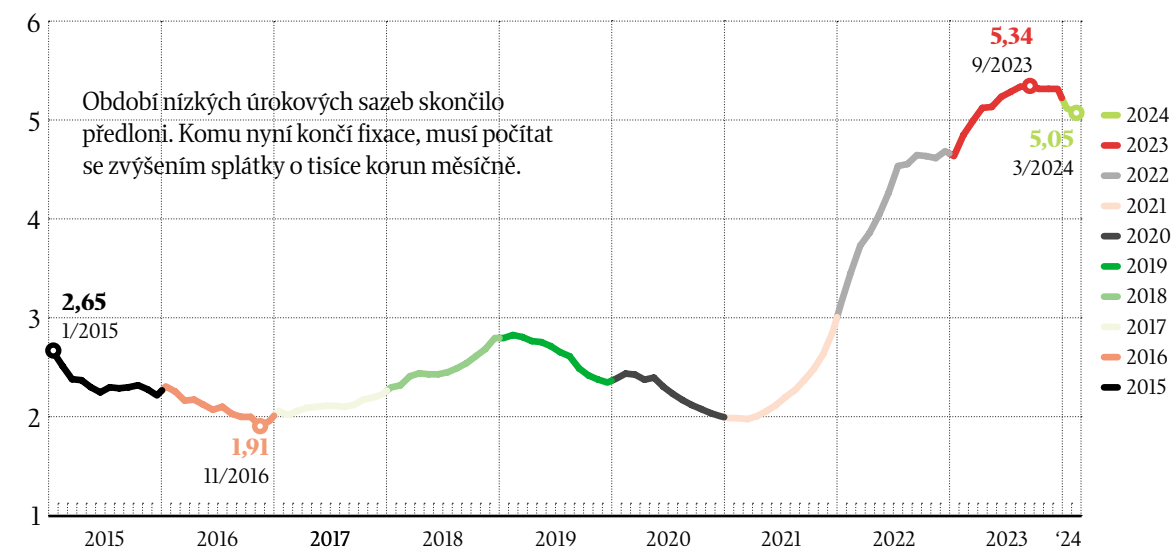
Kdy končí fixace

Sloupce ukazují předpokládaný objem budoucího refinancování v jednotlivých měsících. Barvy znázorňují rok poskytnutí úvěru.

Pozn.: Šetření zahrnuje cca 936 tisíc úvěrů poskytnutých v období od července 2015 do února 2023.

Průměrná úroková sazba u hypoték (v procentech)

Zdroj: ČNB

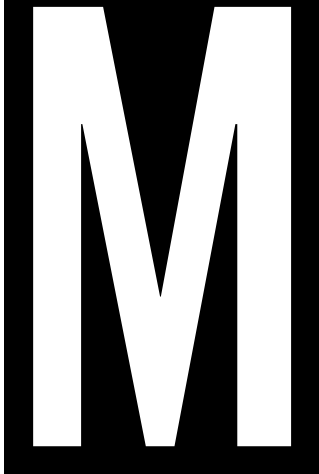
ROZHOVOR

Musíme investovat biliony

Česko přežilo energetickou krizi i dva roky vysoké inflace. Vyhráno ale ještě zdaleka není. Podle ekonoma a poradce prezidenta Davida Marka se naplno ukázalo, že současná stabilita je stagnací. A bez mohutných investic a vize z ní Česko jen tak nevybředne.

Text: David Busta, foto: HN – Lukáš Bība

Máme vyždímaný trh práce, dlouhodobé tempo růstu ekonomiky zpomaluje a bez výraznějších strukturálních zásahů na tom budeme jako Německo, které už se zase stává nemocným mužem Evropy.

Podle poradce prezidenta republiky a hlavního ekonoma společnosti Deloitte Davida Marka nezbývá než v následujících letech investovat biliony korun, aby se česká ekonomika posunula. Vyvíjet tlak na změny se proto chystá i prezident republiky. Sám Marek navrhuje, aby se také změnil proces jmenování bankovní rady, a byl proto méně závislý na libovůli prezidenta.

V loňském roce jste napsal, že Česko se stalo „z učebnicově makroekonomicky stabilní země příkladem pravého opaku“. Když se ohlédnete zpět, pořád si to myslíte?

Pokud se podíváte na souhrnný ekonomický obrázek za rok 2022, tak je opravdu varující. Vysoký schodek veřejných financí i běžného účtu platební bilance, vysoká inflace. Šlo o relativně nebezpečnou kombinaci, které si začínaly všimát i některé investiční banky. Především ale došlo k odhalení, jak křehká naše ekonomika je. Částečně za to mohlo vnější prostředí, částečně ale také my sami a naše rozpočtová, respektive měnová politika. Poučením je, že vzhledem k povaze naší ekonomiky si nemůžeme dovolit dělat vlastní velké chyby.

A kam jsme se od roku 2022 posunuli?

Fiskální politika se obrátila k lepšímu až s příchodem současného kabinetu. Poslední rozpočty už pomáhají k obnovení makroekonomických rovnováh. Měnová politika měla být razantnější, což by pomohlo ke zvýšení její důvěryhodnosti. Pokud se na veřejnosti objevovaly rozkoly mezi doporučením odborného aparátu České národní banky a rozhodnutím bankovní rady, pak to té důvěryhodnosti určitě nepomohlo.

Opravdu se dá říct, že současné rozpočtové deficity přispívají k obnovení stability?

Pokud zohledníme vliv hospodářského cyklu, potom primární saldo (schodek rozpočtu vládních institucí – vláda, města atd. – bez započítání úroků z dluhů – pozn. redakce) veřejných financí loni kleslo na 1,3 procenta HDP, což je nejnižší hodnota od roku 2019. S náběhem konsolidačního balíčku se dále sníží.

Vámi zmiňovaný rozkol v centrální bance bankovní rada interpretuje jako nutný, neboť ekonomické modely v extrémních dobách nefungují dobře...

Úsměvně bylo, když se do modelu zapracovaly požadavky nové bankovní rady a stejně vyšlo, že se má pokračovat ve zvyšování sazeb, ale neudělalo se to. Banky určitě mají být schopné pružně reagovat na nečekané události, ale nelze to dělat tak, že vám mimo samotnou banku nikdo nerozumí.

Když se vrátím k původní otázce, je dnes Česko ve stabilním stavu?

Jsmo ve stabilním stavu stagnující ekonomiky. Dostali jsme se z krize pandemické, rozbitých dodavatelských řetězců, krize energetické i té inflační, ale naplno se odhalily problémy, které začaly být viditelné už před rokem 2020. Jde o vyčerpání současného modelu české ekonomiky. Máme vyždímaný trh práce, dlouhodobé tempo růstu ekonomiky zpomaluje a bez výraznějších strukturálních zásahů na tom budeme jako Německo, které už se zase stává nemocným mužem Evropy.

David Marek (48)

je hlavní ekonom poradenské společnosti Deloitte. Patří k nejcitovanějším českým ekonomům. Dříve působil jako ekonom v České národní bance, České spořitelně a na pozici hlavního ekonoma ve společnosti Patria Finance. Absolvoval doktorské studium při Institutu ekonomických studií na Univerzitě Karlově v Praze. Je ekonomickým poradcem prezidenta Petra Pavla a členem Národní ekonomické rady vlády. Dlouhodobě se věnuje běhání, týdně uběhne více než 50 kilometrů.

Jaké jsou příčiny současného stavu naší ekonomiky?

Neinvestovali jsme. Podívejte se na Polsko, které je díky investicím schopné nabídnout třeba rozsáhlou a kvalitní dopravní infrastrukturu. Zatímco Poláci investovali, my jsme rozpočtové schodky spíše projíždali a nedokázali jsme efektivně využít ani prostředky z Evropské unie. Není jiná možnost než zabrat a k prosperitě se opět proinvestovat.

Kde na tohle všechno ale chcete vzít peníze?

Otázka není, jestli jsou, nebo nejsou, ale jak zdroje správně alokovat, tedy určit si priority. Máme si stanovit, že jimi jsou školství, věda, výzkum, energetika, infrastruktura. Stejně tak musíme zacílit prostředky z evropských fondů.

A co si s hledáním prostředků trochu pomoci a sáhnout do rezerv centrální banky, jak třeba navrhuji někteří ekonomové a politici?

Od devizových rezerv by měli všichni držet ruce pryč, máme je proto, aby nás ochránily v případě náhlých výkyvů na finančních trzích. Určitě si neodmontujete v autě pásy jenom proto, že potřebujete zrovna kus látky.

Naše rezervy jsou ale vůči HDP ve srovnání s ostatními zeměmi obří, kdyby se sáhlo pro pár stovek miliard, tak by to takový problém být nemusel, ne?

Rezervy nejsou nikdy dost velké a mohou se vypařit v řádu několika týdnů. Jen si vzpomeňte, jak rychle ubývaly, když došlo k oznámení změn v bankovní radě před dvěma lety.

A co hledat peníze v penzijních fondech, jak navrhuji zase jiní, kde se většina prostředků reálně vůbec nezhodnocuje?

Prostředky penzijních fondů jsou prostředky nás jako účastníků penzijního spoření, to nejsou peníze vlády. A pokud vláda z mých úspor bude chtít stavět jaderné elektrárny, začnu si spořit na penzi někde jinde. Penzijní fondy obvykle investují do klasických tříd finančních aktiv a jejich portfolio bývá široce diverzifikované.

Neříkejte mi, že když vláda bude garantovat pěkný výnos, tak byste tam peníze nenechal...

Garance je vždy spojená s morálním hazardem. Jakmile dáte někam garanci, okamžitě likvidujete motivaci lidí, neboť vědí, že jejich chyby zaplatí někdo jiný, tj. daňový poplatník. U pen-

zijních fondů, a to konkrétně transformovaných, je naopak nutné požadavek každoročního kladného výnosu odstranit. Kvůli tomu jsou jejich strategie velmi konzervativní a nevyhovující pro lidi spořící si na penzi.

Češi jsou spořivý národ, který hromadí velké úspory. Přeskočili jsme i Němce, jak tyto peníze zapojit a přeměnit na investice?

Zapojit se mohou právě tím, že penzijní fondy nebudou nikde muset garantovat kladný výnos a regulace umožní, aby prostředky tekly do rizikovějších aktiv. Je ale potřeba, aby byly diverzifikované a sledovaly co možná nejširší akciové indexy.

Myslel jsem otázku spíše tak, jak by šlo tyto peníze zapojit, aby pomohly naší ekonomice...

Ony pomáhají české ekonomice už nyní. Penzijní fondy půjčují vládě prostřednictvím investic do státních dluhopisů. Pokud by lépe fungoval akciový trh, mohly by více pomáhat i touto cestou.

Jak moc nás brzdí nerozvinutý kapitálový trh? Pokud by si firmy ve větší míře chodily pro peníze na burzu,

Zatímco Poláci investovali, my jsme rozpočtové schodky spíše projídali a nedokázali jsme efektivně využít ani peníze z EU.

Potřebujeme investice v řádu více než 200 procent HDP. Třeba jen v dopravní infrastruktuře máme deficit kolem pěti bilionů.

tak by to třeba byl způsob, jak zapojit i peníze českých střadatelů.

Jde o naši velkou slabinu. Přílišné zaměření na bankovní úvěrování jednak snižuje konkurenci, které banky čelí, a jednak se omezují cesty, jak si mohou firmy přijít pro kapitál. A ve výsledku je to škoda i pro místní investory, protože investovat na lokálním trhu bývá snazší, neboť mu snadněji porozumíte a neřešíte kurzové riziko.

Je pravda, že zrovna letošní rok bude možná nejhorší za posledních sto let, co se týče počtu nově narozených dětí, ale bude stárnutí opravdu tak velký problém?

Nezbývá mi než věřit demografům. Když se podíváte na demografickou prognózu z roku 2018 a 2023 a porovnáte ji, uvidíte, že se změnila. Příznivě z hlediska našich vyhlídek na délku života. Nepříznivě z pohledu důchodového systému.

Demografové ale mohou těžko postihnout různá opatření, ke kterým může sáhnout vláda. Není řešení našeho problému v podobě přisunu zahraničních pracovníků?

Může jít o dočasné řešení problému, kdy do našeho starého modelu ekonomiky pošlete novou levnou pracovní sílu. Jediné, co se ale stane, je, že náš problém se strukturou ekonomiky a její nízkou přidanou hodnotou jenom odsuneme.

Jak bychom tedy měli změnit strukturu české ekonomiky, abychom se dostali zpátky na trajektorii vyššího růstu?

Potřebujeme masivní investice v řádu více než 200 procent našeho HDP. Namátkou ve školství nám chybí 100 miliard ročně, energetika, včetně přenosové a distribuční sítě, bude potřebovat investici tři až čtyři biliony korun, v dopravní infrastruktuře máme deficit kolem pěti bilionů. Nejzásadnější jsou přitom změny ve školství, vědě, výzkumu. Je potřeba přenastavit daňový systém.

A kterým směrem byste ho přenastavil?

Potřebujeme snížit daně právníkům osobám, ať už formou sazby daně z příjmů právníků osob nebo zrychlením odpisů či zvýšením daňového odpočtu na vědu a výzkum.

Vámi zmiňované výše investic na mě působí jako něco absolutně nemyslitelného, opravdu si myslíte, že jsme schopni takových masivních investic?

Svět na nás nepočká. Pokud chceme stíhat, investice potřebujeme. Když si zvolíme schopné politiky, tak v součtu veřejné rozpočty, evropské fondy a soukromý kapitál takové investice v rozložení let vygenerovat dokážou.

Jádro české ekonomiky je automobilový průmysl, v jakém je dnes stavu?

Pořád ještě těží z výpadků v minulých letech a dohání je. Je to vidět na objednávkách. Nicméně s přechodem na elektromo-

bilitu může dojít ke zlomu, ale je to řešitelné. Když přestaneme vyrábět převodovky, můžeme dělat třeba baterie.

Často se omílá, že Česko musí přestat být montovnou. Je to tak důležité? Vždyť i ta montovna bude potřebná...

Náš problém je nízká přidaná hodnota u produktů. Potřebujeme nalákat části výrobních řetězců, kde jsou vysoké marže. Musíme se snažit udržet si předprodukční a postprodukční část výroby. Tedy výzkum, vývoj a následně služby jako marketing nebo řízení.

Bude Česko profitovat z trendu deglobalizace?

Sice můžeme přilákat nějakou část výrobních řetězců, co se bude stahovat třeba z Asie do Evropy, ale jako malá otevřená ekonomika bychom na deglobalizaci trafil.

Pomohla by nám stavba vysokorychlostních tratí?

Pomohla by nám spíše s nerovnoměrným ekonomickým vývojem v jednotlivých krajích. Třeba Karlovarský kraj sice sousedí s Německem, ale reálně je odříznutý, protože nemá dostavenou dálnici ani vysokorychlostní trať.

Na začátku schůzky jste mi říkal, že jste byl dnes na Hradě, má prezident v plánu využít své autority a zasadit se o vámi zmíněné?

Prezident sice nedělá aktivně hospodářskou politiku, ale jsou tu témata, která přesahují parlamentní volební období, která by chtěl vyzdvihnout. Proto se začal zabývat řešením penzí, stejně tak to bude s tématem potřeby zajistit dlouhodobý růst české ekonomiky. Pokud zrealizujeme zmíněné investice, výsledky se dostaví za 20 až 30 let. Když změníte vzdělávací systém, tak změnu uvidíte, až jím první lidé projdou. Jsme ve spojení s lidmi, kteří smýšlejí podobně, a chtěli bychom s jejich pomocí diskusi rozhýbat.

Pod těmi lidmi si mám představit politiky, nebo lidi z byznysu?

Ano. Je potřeba poslouchat, co firmy potřebují, ekonomové doporučují a jak si to politici představují, a sladit vše v jednu společnou vizi.

Cílem je tedy přijít s nějakou vizí pro českou ekonomiku?

V Česku jsme špatní jak ve vytváření vizí, tak v jejich vykonávání. A nyní vizí opravdu potřebujeme. Sice můžeme postupovat po jednotlivých částech, ale nebude to efektivní, jako když budou všechny dílky skládačky zapadat do sebe.

Když se bavím se šéfy firem, tak mi přijde, že sice říkají, že se jejich byznysu daří, ale přesto mají „blbou náladu“ a jsou docela pesimisticky naladěni. Vidíte to také?

Pozoruji našťvanost kvůli absenci nějakého dlouhodobého pozitivního příběhu vývoje české ekonomiky. Něco ve smyslu, že

ROZHOVOR

se můžeme stát druhým Dánskem, Irskem, Jižní Koreou. Chybí vize a motivace, což by se měla snažit vytvářet vláda.

Vzhledem k nízké popularitě nejen současné, ale de facto jakékoliv vlády v minulosti si nejsem jistý, jestli zrovna vize představená vládou má vůbec nějakou šanci na úspěch. Český národ přece historicky pro vize vzhlíží spíš k Hradu...

Prezident jistě může být nápomocen, ale provedení bude nakonec vždy na vládě. Ona musí změnit zákony a vytvořit podmínky, které nás posunou a budou motivovat k podnikání, vzdělávání se nebo investování do moderních technologií.

V diskusi o důchodech už je prezident aktivní. Když se podíváte, jak je v současnosti systém nastavený, dá se s ním ještě něco reálně udělat, když první z „Husákových dětí“ začnou do penze odcházet už zhruba za deset let?

My už můžeme v podstatě hýbat jen s parametry v prvním pilíři, a to s věkem odchodu do důchodu, výší penze vůči mzdě a výší důchodového pojištění. Se sazbou pojištění se hýbat moc nedá, neboť už dnes je vysoká a tvoří významný nemzdový náklad práce. Tudíž musí růst věk odchodu do důchodu a klesat náhradový poměr. Současně vládě se s tím už hýbnout podařilo, takže nejvyšší deficit rozpočtu někdy v roce 2060 bude 2,9 procenta HDP.

Občas se v některých médiích objeví zkratkovité komentáře, že na penze v budoucnu prostě nebudou peníze, ať se na to lidé připraví. Tudíž podle vás není potřeba se bát?

Není zodpovědné strašit tím, že nebudou žádné důchody nebo velmi nízké. Určitě nebudou tak štedré jako dnes, kdy dosahují 50 procent průměrné mzdy, ale pořád bude možné s nimi důstojně fungovat pro naprostou většinu populace. Počítám, že v nejhorsích letech se náhradový poměr dostane mezi 35 a 40 procent. A pokud bude chtít někdo více, tak má prostor se připravovat tvorbou úspor.

Na to ale určitá část populace nemusí mít dostatek peněz...

Jde především o otázku priorit. Za posledních 30 let naše společnost neskutečně zbohatla. Pokud si porovnáme životní úroveň generace mých rodičů v roce 1989 a dnešní životní standard, tak jsme úplně někde jinde. Často jde jen o rozhodnutí, jestli jste ochotni obětovat jednu dovolenou v roce za vyšší životní úroveň v penzi.

A není to zbohatnutí v české společnosti jen velmi nerovnoměrné?

Je pravda, že zbohatnutí je nerovnoměrné, ale nemyslím si, že bychom představovali nějaký extrém oproti jiným zemím, že by bohatla jen malá část společnosti.

HN063484

SURREAL

APARTMÁNY V RAKOUSKU

Ceny již od 4,5 mil. Kč

Hledáte bezpečnou investici v nejisté době?

Pořídte si apartmán k turistickému pronájmu s výhledem na Alpy i na výrazné zhodnocení. Nechte kompletní správu a pronájem na místních expertech a užívejte si dovolenou ve vlastním.

- **stálý růst hodnoty nemovitosti** (průměrně 8 % p.a.)
- **každoroční výnos z pronájmu** (4 - 9 % p.a.)
- **možnost soukromého využití** (až 8 týdnů ročně)
- **právně stabilní prostředí**

WWW.SUR-REAL.CZ

+420 604 632 475 | info@sur-real.cz

ROZHOVOR

Jaké dopady na společnost měla vysoká inflace v loňském a předloňském roce?

Připravila nás o třetinu úspor a životní úroveň se vrátila o šest let zpět.

Dá se říci, že vysoká inflace je za námi a cenová stabilita byla obnovena?

Můžeme říct, že jsme inflační bouří přestáli a teď podle mě doznívají hlavně setrvačné faktory. Typicky jde o růst nájmů, který má zpoždění, protože se zvyšuje na základě pohledu do minulosti, jak se vyvíjely ceny. A růst nájmů zase poskytovatelé služeb, typicky restaurací, převádí do svých cen. Ukázalo se také, že Češi nepožadovali nijak závratný růst mezd a firmy byly ve zvyšování cen poměrně zdrženlivé. Výsledkem je, že inflační očekávání zůstala na svém místě, což je velmi důležité.

Když jsem se díval na statistiky vývoje mezd a produktivity práce, tak mi přijde, že dlouhodobě u nás mzdy rostou rychleji než produktivita, bude to tak i dál?

Poměr produktivity práce a mezd je nyní podobný jako na přelomu let 2017 a 2018. Během pandemie logicky produktivita práce klesla, ale nestalo se tak u mezd. A inflační perioda odchylku od rovnováhy zkorigovala. Nicméně dlouhodobě očekávám, že mzdy porostou rychleji než produktivita, což je důsledek vysátého trhu práce a struktury ekonomiky. Samozřejmě s tím bude pokračovat eroze české konkurenceschopnosti.

Kam se budou podle vás vyvíjet sazby?

Měl by nás čekat poměrně rychlý sešup v letošním roce. Pokud se tak nestane, bude to v důsledku centrální bankou zdůrazňované obezřetnosti. Na druhou stranu by si měl každý uvědomit, jak moc vysoké sazby dusí ekonomiku. Jsou velkým nákladem, penězi, které by mohly směřovat jinam a být produktivní. Když držíte sazby příliš nízkou vůči inflaci, tak prodlužujete období vysoké inflace. Nemělo by se ale zapomenout, že to platí také naopak. Když držíte sazby vysoko při nízké inflaci, vytváříte ohromné náklady pro ekonomiku.

Než začal prezident řešit důchody, rozvířil veřejnou diskusi myšlenkou přijmout euro. To jste mu poradil vy?

Nevím, kde se nápad vzal. Osobně jsem v otázce eura velmi opatrný.

A myslíte si, že by Česko mělo přijmout euro?

Podle mě je hlavně debata velmi nesymetrická, protože je snadno pochopitelné, jaké euro nese výhody, ale obtížně představitelné jsou naopak náklady. Zbavujete se vlastní měnové politiky a přejímáte cizí problémy. Když porovnáme reakci ČNB a ECB na inflační vlnu, tak naše reakce byla rozhodně pružnější, rychlejší a razantnější a obecně lepší. Další otázkou je, zda jsme ochotni sdílet problémy, které eurozóna má. Za dobu jejího trvání nedošlo ke konvergenci jednotlivých zemí, spíše naopak se sobě ještě vzdálily.

To jste ale popsal chování předchozí bankovní rady, novou přece naopak kritizujete...

Ano, současná bankovní rada udělala největší kus práce pro přijetí eura. Daleko větší než všechny předchozí vlády.

Současná bankovní rada udělala největší kus práce pro přijetí eura. Daleko větší než všechny předchozí vlády.

Počkejte, jde ale přece o to, že nedokážeme říct, jaká bankovní rada zrovna bude. Není váš argument s lepším rozhodováním postavený jen na náhodě?

Naším úkolem je takové riziko eliminovat a zamyslet se opět nad procesem jmenování bankovní rady, což je dnes výlučně právo prezidenta.

A toho by šlo docílit jakým způsobem?

Dvěma zásadními prvky. Jednak kontrasignace Senátem jako v případě jmenování soudců Ústavního soudu a pak také změnou délky mandátu, a to místo dvou šestiletých na jeden osmi- nebo devítiletý. Takový systém by byl podstatně lepší než současný.

Neumím si moc představit, že by se jakýkoliv prezident takové pravomoci vzdal. Vždyť byste ho tím politicky dost oslabil...

Tady vidíte, že i jako poradce prezidenta jsem dostatečně nezávislý, že můžu navrhnout kroky, kterého by ho v důsledku oslabil.

Ještě se vrátím k vašemu druhému argumentu proti vstupu do eurozóny. Opravdu se dá říct, že problémy eurozóny nejsou v podstatě problémy Česka?

V případě otřesů v eurozóně to jistě pocítíme, i když budeme stát mimo ni. S dobrou hospodářskou politikou, vysokými devizovými rezervami ale pořád můžeme dopadnout v takových situacích lépe, než kdybychom v měnové unii byli. A pak také nezapomeňte, že eurozóna se od svého vzniku proměnila. Tehdy neexistovala žádná bankovní unie, žádné závazky a zaručení se za dluh cizích zemí.

Aktuálně se mezi centrálními bankéři a ekonomy diskutuje, kde se nachází takzvaná neutrální úroková míra. Přibývá hlasů, že se posunula na vyšší úroveň, což by mělo důsledky i pro měnovou politiku, neboť by pak správně měli bankéři nastavovat vyšší sazby, než dosud bylo zvykem. Jaký je váš pohled na dané téma?

Diskuse vnímám a myslím si přesný opak. Neutrální sazba by měla být dnes nižší, protože ji stlačuje pomalejší ekonomický růst a stárnoucí populace.

Hlavním argumentem, proč by měla být vyšší, je, že roste poptávka po investicích kvůli AI nebo zelené politice, což jsou právě třeba úspory oné stárnoucí populace, a to nutně vede k tomu, že by měla sazba růst, nebo ne?

Nejde ale o rozpor. Pokud budete investovat, což se projeví v rychlejším tempu růstu, tak budete zvyšovat i neutrální úrokovou míru. Ale bez těchto investic je dnes nejspíš za jinak stejných podmínek nižší, než byla v minulosti.

Pak si říkám, proč lidé v americkém Fedu odhad neutrální sazby zvyšují...

Je obrovský rozdíl mezi americkou a evropskou, potažmo českou ekonomikou. U nich je tempo růstu dlouhodobě stabilní, investuje se. A upřímně si myslím, že diskuse je spíše o tom, jak v relaci k dané neutrální úrokové míře byla nastavená měnová politika. Zдали nedocházelo k jejímu systematickému podstřeňování, což vedlo k přehřívání ekonomiky.

Takže kdyby došli i v České národní bance k názoru, že je neutrální sazba vyšší než v minulosti, co by to znamenalo pro ekonomiku?

Systematické brzdění hospodářství. Bylo by to jako jízda se zataženou brzdou.

Když už jste zmiňoval návrhy změn kolem ČNB, nebylo by ku prospěchu, aby měla stejně jako Fed dvojitý mandát? Tedy nehlídala jen inflaci, ale podporovala také ekonomický růst? Být českým centrálním bankéřem, tak bych měl asi nutkání radši sazby nechat vyšší, protože ekonomický růst mě až tolik nezajímá...

Máme skutečně striktní cílování inflace v tom nejčistším slova smyslu. I do modelu centrální banky se zohledňuje odchylka inflace, a ne odchylka od potenciálního výstupu ekonomiky. Máte pravdu, že takové nastavení pak může vést k tomu, že banka se chce pojistit, aby dosahovala inflačního cíle, a je přisnější, než by bylo nezbytné.

Největší setkání českého byznysu

reVize Česka 2024

za účasti **prezidenta ČR Petra Pavla**

20. května | Vindyšova továrna, Praha 16

Registrace: hn.cz/revize

GENERÁLNÍ PARTNER

HLAVNÍ PARTNER

behind
inventions

McKinsey
& Company

PARTNEŘI

LUXUS V PŘÍRODĚ S LUXUSNÍ NÁVRATNOSTÍ

Obliba glampingu v Česku roste. A jeho přednosti objevili také investoři. Těm se vložené prostředky mohou vrátit už během několika let. Jen se nesmí nechat odradit složitými legislativními procesy.

Text: Nicole Gawlasová, Foto: Hidden Retreat, Stromovna, Glampino

Některé glampiny (z anglických výrazů glamorous a camping) mohou mít podobu chatky či posedu v korunách stromů, může jít o domeček na vodě nebo osamocené ostrově, mezi nabídkami je i pobyt v medem provoněném prostoru poblíž včelínů anebo luxusní jurta. Není divu, že obliba glampingu v posledních letech stoupá. Glamping je přitažlivý také pro investory. Těm se totiž vynaložené prostředky mohou vrátit do několika let.

„Lidé vyhledávají místa, kde si mohou odpočinout od stresu a starostí,“ vysvětluje Klára Honzíková ze zprostředkovatelského portálu Amazing Places. Zájem o prémiové ubytování v přírodě zvyšují právě i tyto portály svým marketingem. Glamping prodávají jako možnost vystoupit ze své komfortní zóny a užít si kousek „divočiny“. Některá místa se totiž nacházejí v pustině, a to bez přístupu k elektřině či vodě. Jediným osvětlením jsou svíčky a vařit lze pouze na ohni. Podle Honzíkové je tak na glampingu přitažlivý i prvek romantiky.

Glampingová místa zažila největší rozkvět v době covidové pandemie. Ho-

tely byly zavřené a turisté neměli kam jezdit na prázdniny nebo jednoduše nechtěli trávit dovolenou v rizikovém prostředí s dalšími hosty. Proto vyhledávali odlehlá místa, kde nemuseli mít obavy z nákazy a mohli si odpočinout od stresujících zpráv v televizním vysílání o počtech nakažených a zemřelých.

Ani po odeznění pandemie ale zájem o glamping neopadá. „Jsou místa, kam se už třeba o letních prázdninách nedostanete nebo mají víkendy obsazené až do podzimu,“ říká Honzíková. Zájemce neodrazují ani vyšší ceny za noc, které sice začínají kolem 1500 korun, ale mohou se vyšplhat i na 7500. Při rezervaci ubytování přes zprostředkovatelské portály jako Booking či Amazing Places je v ceně zahrnutá i marže těchto serverů ve výši 12 až 25 procent z ceny.

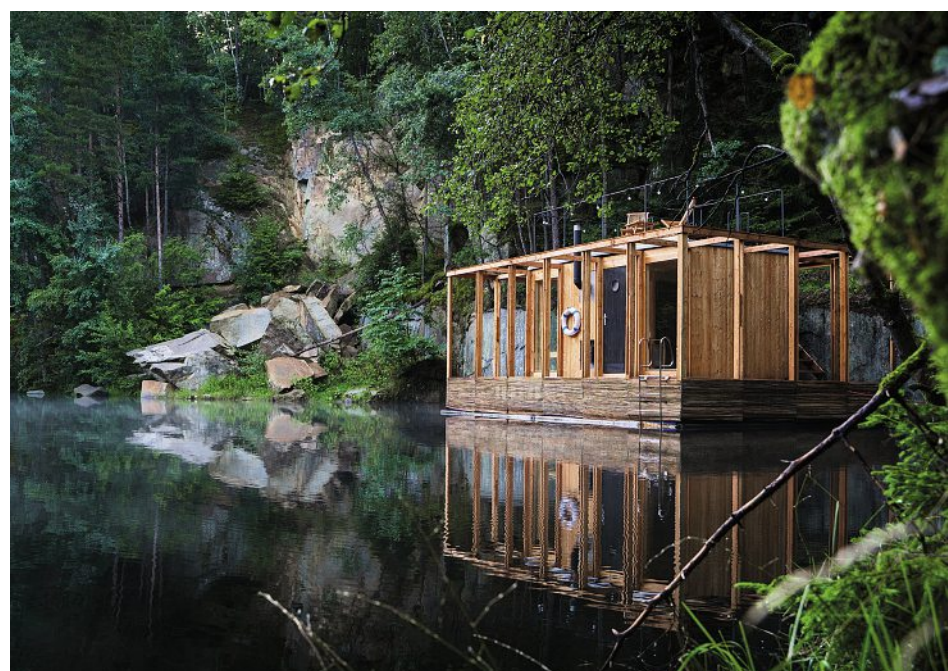
A jaká glampingová místa jsou v Česku nejoblíbenější? To podle Honzíkové neurčuje ani tak lokalita, jako spíše atributy jednotlivých ubytovacích míst. Přitažlivé jsou zejména atypické koncepty jako domky na hladině rybníku či v korunách stromů nebo doplňkové služby jako vířivky či sauny s výhledem

do lesů. „Právě wellness je podle nás naprosto nezbytná součást glampingů provozovaných celoročně,“ zdůrazňuje Monika Bruknerová z firmy TwoFingers poskytující tento typ pobytů.

Pozemek a stavba

Velký zájem o ubytování a slušné tržby za noc vzbuzují dojem, že glamping je podnikáním, do kterého se vyplatí investovat. Jako každý byznys má však své náklady a strasti. Ty se objevují na samotném začátku při shánění vhodného pozemku, který do velké míry určuje následnou úspěšnost glampingu. Ceny se odvíjí od mnoha faktorů, jako jsou lokalita, rozloha či inženýrské sítě. „Sehnat parcelu, na které můžete glamping postavit, je ale opravdu náročné,“ uvádí David Jehlička ze společnosti Colony Glamping. Ne každý pozemek v územním plánu totiž umožňuje stavbu.

Pokud pozemek není veden jako stavební parcela nebo není určen pro rekreaci, je nutné žádat o změnu v územním plánu. „To je však proces na několik měsíců,“ říká advokát Pavel Černý z poradenské společnosti Frank Bold. Dodá-

GLAMPING

GLAMPING

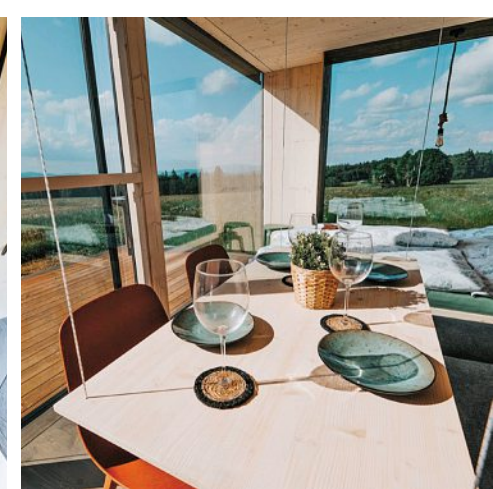
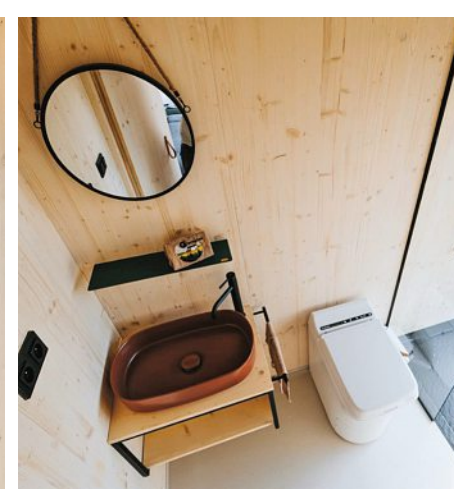
vá, že náročnost řízení se liší v závislosti na jednotlivých úřadech. Některé z nich nemusí chtít změnu v územním plánu vůbec dovolit. Náklady na změnu typu parcely se mohou podle Černého pohybovat v řádu statisíců. „V Brdech nás změna územního plánu vyšla na 500 tisíc korun a v Pošumaví na 150 tisíc,“ uvádí Jehlička. V případech, kdy ke změně v územním plánu dochází kvůli vlastní potřebě majitele pozemku, chce úřad tyto výlohy obvykle zaplatit. A právě plánované podnikání se za vlastní potřebu často považuje.

Náklady na změnu územního plánu mohou zahrnovat více položek. Podle stavebního zákona to mohou být výlohy na zpracování změny územního plánu, vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území či vyhotovení úplného znění územního plánu po jeho změně. Někdy je součástí i zpracování změn regulačních plánů a vytvoření jejich nové verze.

Jeden z provozovatelů glampingu uvádí, že někteří podnikatelé si s typem pozemku starosti nedělají. Stavějí ubytování na různých typech pozemků a bez stavebního povolení. Budovat takzvané na černo je ale riskantní. Jak upozorňují odborníci z Rowan Legal, novela stavebního zákona totiž oproti stávající úpravě zpřísňuje podmínky pro dodatečné povolení „černých staveb“.

S příchodem nového stavebního zákona nebude ale v určitých případech povolení třeba. Jednak u stavby s plochou do 40 metrů čtverečních a pěti metrů výšky umístěné na parcele, na níž už stojí rodinný dům. Tento případ není pro glamping na samotě ale příliš vhodný. Druhý případ bude představovat stavba do 55 metrů čtverečních na pozemku, který je dle územního plánu určen pro rekreaci. Splněna musí být i podmínka, že od hranice pozemku je zachovaný odstup dvou metrů a polovina prostoru není zastavěná. Teoreticky by mělo jít bez stavebního povolení vybudovat i glampingový areál. „Pokud by stavby v součtu splňovaly dané podmínky, povolení není potřeba,“ říká Černý. Zároveň však upozorňuje, že záleží na výkladu zákona konkrétními úřady.

Bez povolení je možné připojit také inženýrské sítě, tedy elektřinu, vodu a odpady, jestliže splňují zákonné limity, jako je například maximální délka

GLAMPING

přípojky. Některé glampingy nenabízí třeba elektřinu. Podle magazínu Dumdoma.cz ale není těžké je zabezpečit formou klasického připojení k sítím nebo pomocí takzvaných off-grid systémů, které jsou nezávislé na okolních sítích. Tyto možnosti lze kombinovat a jako příklad magazín uvádí získávání elektřiny z vlastní solární elektrárny a vody z místního vodovodu. Odpady je možné vyřešit rovněž vícero způsoby, a to od suchých toalet až po kořenové čističky.

Pro získání vhodného pozemku a případně i stavebního povolení přichází řada na výběr ubytování. Jeho pořizovací cena se liší podle typu a vybavení. Společnost Bayaya nabízí posed od 400 tisíc až do 1,8 milionu korun bez daně. Dražší posed dosahuje větších rozměrů a nabízí i prostornou terasu. Ceny obvykle zahrnují vybavení, dopravu a ukotvení. Malý domek je možné podle webové stránky Dumdoma.cz sehnat kolem 1,5 milionu. Mobilní domy s kapacitou pro čtyři osoby stojí od 1,5 do 3 milionů. V uvedeném rozmezí poříдили svůj glamping i provozovatelé dotazovaní HN. „Například kabina s venkovní vířivkou nás vyšla na 2,5 milionu,“ přibližuje Jehlička. Na stejnou částku přišel i domeček Hidden Retreat, který se nachází uprostřed kamenolomu. Jeho majitel Michal Čepek uvádí, že pozemek v podobě zatopeného lomu v lese stál víc než samotný domek, a to 6 milionů korun.

Financování a návratnost

Pořízení glampingu je možné financovat různými způsoby. „My máme projekt financován třemi soukromými investory, včetně mě,“ uvádí Bruknerová. V případě, že podnikatel nemá vlastní zdroje, může si na svůj byznys půjčit. Využit lze hypoteční úvěr, jestliže má stavba pevné základy, nebo americkou hypotéku či spotřebitelský úvěr, u kterého není třeba dávat do zástavy žádnou movitou ani nemovitou věc.

Kromě vstupních nákladů je třeba počítat i s provozními náklady. Ty se odvíjejí od toho, jestli jde o jedno glampingové místo, či celý areál, zda je pozemek vlastní, nebo se za něj platí nájem, roli hraje také obsazenost. Od dotázaných podnikatelů HN zjistily, že roční náklady posedu zahrnující elektřinu, údržbu a úklid se pohybují kolem 60 tisíc ko-

run. Náklady pro celý glampingový areál dosahují částky zhruba 400 tisíc korun.

Návratnost investice se podle dotázaných podnikatelů obvykle pohybuje v rozmezí od dvou do pěti let. Mohou se však najít příklady s kratší i delší dobou návratnosti. Tu určují investiční náklady a zisk. Proměnné se pro jednotlivá glampingová místa liší. „Míra výdělečnosti může být různá. Klíčová je totiž obsazenost,“ uvádí server Bayaya. Ten upozorňuje, že v prvních letech podnikání je třeba počítat s nižší mírou obsazenosti. Časem však podle dotázaných začne naplnění kapacity dosahovat žádoucích hodnot. Oslovení podnikatelé uvedli, že po pár letech podnikání začala jejich míra obsazenosti dosahovat 80 a více procent. „Naše obsazenost se pohybuje v blízkosti 100 procent,“ říká Čepek.

Server Bayaya modeluje příklady návratnosti investice na základě zkušeností klientů. Pro první roky počítá s obsazeností 35 procent a do svých výpočtů nezahrnuje ceny pozemků. Modelová doba návratnosti pro jeden posed vychází na 2,7 roku a pro celý glampingový areál na 4,5 roku. Detailnější pohled na byznys za glampingem nabízí následující příklady konkrétních podnikatelů.

Glampino na Lipensku

„Naše cesta začala snem o životě v souladu s přírodou a touhou sdílet tuto vášň s ostatními,“ říká Jan Štěpán z Glampino.cz na Lipensku. Domečky se nacházejí v klidném prostředí na pastvinách a hosté mohouokusit produkty z vlastní ekofarmy. Glampino nabízí ubytování v takzvané off-grid variantě domečků, které neposkytují připojení k elektřině, vodě ani kanalizaci.

K dispozici jsou různé typy domků, které se liší vybavením a svým umístěním. Lokace ovlivňuje atraktivitu výhledu a míru soukromí. Každý nabízí možnost ubytovat čtyři osoby. Náklad na zřízení jednoho ubytovacího místa včetně jeho vybavení a doplňkového zařízení, jako je sauna, horký sud, projektor či dalekohled na pozorování hvězd, vyčísluje Štěpán na dva miliony korun.

Výše tržeb dosahuje u nejoblíbenějších domečků v hlavní sezoně 170 tisíc měsíčně. Provozní náklady dosahují dva tisíce korun na pobyt. Jak uvádí Ště-

pán, náklady jim zvyšuje dražší logistika, protože Glampino mají postaveno na odlehlých, a tedy hůře dostupných místech.

A jak vypadá doba návratnosti prozačinné investice včetně nákladů na dosa- vadní opravy? Podle Štěpána se liší v závislosti na konkrétním typu domečku. Pro většinu z nich ale dosahuje 2,5 až 3,5 roku. Výjimku tvoří jeden typ glampingu, u nějž doba návratnosti činí necelých pět roků.

Stromovny na Sázavsku

Majitelé glampingu Stromovny u obce Stříbrná na Sázavsku hledali únik od každodenních starostí. V Číně se inspirovali domečkem v korunách stromů a také si takový postavili. Stromovny nabízejí hostům velkou postel a koupelnu včetně toalety. V domečku na stromě je možné připojit se k elektřině. Teplou ale zajišťují krbová kamna, která zároveň dotvářejí romantickou atmosféru. K dispozici je také vybavená knihovna, plynový gril a vířivka.

Za zřízení domečku dali majitelé tři miliony korun. „Glamping se dá samozřejmě postavit i za mnohem méně, ale nároky návštěvníků na vybavení rostou,“ říká jeden z majitelů Ludvík Medřický.

Jaká je výše tržeb, majitelé neprozradili. Jedna noc v jejich domečku stojí 5400 korun a dvě noci 10 300. Při pohledu do rezervačního systému jsou Stromovny téměř plně obsazené. Měsíční tržba se tak může pohybovat kolem 150 tisíc korun. Náklady na jednu noc dosahují podle informace od Medřického 50 procent z utržené ceny. Majitelé počítají, že se jim investice vrátí během pětiletého období.

Srdeční podnikání

HN rovněž zjišťovaly, zda by se provozovatelé glampingu do tohoto typu podnikání pustili znovu. Mnozí z nich totiž za ním nevidí jen finanční aspekt. „Více než lhůta návratnosti je pro nás důležitější to, že je za námi vidět kus velké práce a hosté jsou nadšení,“ líčí například Bruknerová. Provozovatelé by se nenechali odradit ani legislativními procesy. „Jsme důkazem toho, že když něčemu věříte a chcete to, je jedno, kolik překážek na cestě potkáte,“ uzavírá spolujednatelka glampingu Stromovny.

Rok s virtuální baterií: Hodně toho šlo udělat lépe, ale návratnost není všechno

Výroba předčila očekávání, všechnu uloženou elektřinu jsme ale nestihli spotřebovat, a tak jsme „přispěli“ ČEZ, popisuje reportér HN.

Text: Otakar Schön

Kolik peněz reálně ušetří fotovoltaická elektrárna? Odpověď na tuto otázku by chtěl znát každý, kdo přemýšlí o pořízení fotovoltaiky. Po roce a půl provozu elektrárny už máme docela přesnou představu, která je hodně daleko od našich původních, naivních odhadů. Vidina nulového účtu od ČEZ je zásadní chyba při plánování návratnosti, tedy pokud nemáte v úmyslu odpojit se úplně od distribuční sítě, což není zrovna dobrý nápad. Stejně tak není dobrý nápad využívat virtuální baterii a nechat v ní ČEZ dvě megawatthodiny energie, kterou jste nestačili spotřebovat. Naše „redakční“ fotovoltaická elektrárna je v provozu už rok a půl a zatím vyrobila 9,5 MWh elektrické energie. Kvůli omezenému prostoru na střeše jsme se museli smířit s instalací panelů s celkovým výkonem 7,03 kWp místo původně plánovaných 10 kWp, které povolovaly podmínky dotačního programu Nová zelená úsporám. Panely a střídač GoodWe GW10K-ET doplňují baterie Pylontech H2 s kapacitou 10,65 kWh, přes které zatím proteklo 2,8 MWh.

Celý příběh výběru dodavatele, uzavírání smluv, změny dodavatele, instalace a roku a půl používání jsme pokryli v seriálu Zápisky (budoucího a začínajícího) solárníka v HN a nakonec i v knize Zápisky začínajícího solárníka.

Po prvním roce používání jsme využili možnost nechat si elektrárnu zkontrolovat profesionálním dronem s termokamerou, která odhalila jeden vadný panel. Dodavatel naší elektrárny během jednoho týdne od odhalení problému vadný kus vyměnil, spolu s nápravou dalších nedostatků, které objevila servisní prohlídka přímo společností Columbus Energy.

ÚSPORA ENERGIE

I s vadným panelem ale elektrárna za jeden kalendářní rok vyrobila 7,3 MWh energie; o megawatthodinu více, než kolik ukazovala simulace na základě dlouhodobých dat o slunečním záření a topografie naší střechy. Provoz letos na jaře pak ukazuje, že s devatenácti správně fungujícími panely nejspíše vyrobíme ještě více elektřiny než v prvním roce provozu. Záleží to samozřejmě na slunci a počasí, ale je to pozitivní výhled.

První faktura s virtuální baterii

Debata o tom, zda se majitelům fotovoltaických elektráren více vyplatí prodej přebytečné energie na spotu, nebo služba virtuální baterie, budou trvat nejspíše do doby, kdy prodejci elektřiny přestanou virtuální baterii nabízet.

Objektivní výhodou virtuální baterie je hlavně její jednoduchost. Uživatel nespotebvanou elektřinu z vlastní elektrárny odešle do distribuční sítě, a když pak elektřinu ze sítě naopak spotřebovává, platí pouze za distribuci a další regulované části ceny elektrické energie.

Zda je ekonomicky výhodnější spot, nebo virtuální baterie, se zjišťuje těžko. Je to velmi individuální a závisí na množství přebytečné energie i na tom, kdy přesně majitel FVE přebytečnou energii prodává a kdy ji naopak nakupuje. Během jednoho dne může být rozdíl v ceně i několik tisíc korun a bez aktivního řízení prodeje a nákupu elektřiny je spot pro většinu majitelů FVE nevýhodný.

Virtuální baterie se naopak vyplatí většině zákazníků, kteří do ní uloží alespoň dvě megawatthodiny a mají vyrovnanou celoroční výrobu a spotřebu. ČEZ, který je dominantním poskytovatelem virtuální baterie v České republice, ji zajišťuje pro více než 30 tisíc provozovatelů domácích fotovoltaických elektráren.

Naše faktura od ČEZ po prvním roce využívání služby virtuální baterie dělá docela hezkých 10 180 korun. Proti naší historicky největší roční útratě u ČEZ z doby před fotovoltaikou jsme ušetřili více než 18 tisíc korun. To není špatný výsledek, zvláště když 3000 korun z platby ČEZ dělá stálý poplatek za využívání virtuální baterie a dalších 2400 korun tvoří poplatek za jistič.

Realisticky vzato je ovšem naše úspora ještě výrazně vyšší. Pokud bychom počítali zastropované ceny elektřiny v loňském roce (6 korun za kWh), činila by úspora při stejné spotřebě bez vlastní elektrárny 40 343 korun. I při výpočtu z pro nás platného ceníku před využitím virtuální baterie byla úspora solidních 29 143 korun.

To ale není všechno. Díky indukčnímu sporáku jsme ušetřili přibližně další 2000 korun jen na vaření a dalších 5000 díky opatrnému přitápění s použitím klimatizace. Tam jsme ale byli zbytečně opatrní a hrdě se můžeme označovat za sponzory nejbohatší firmy v Česku.

Za účetní rok 2023/2024, který pro nás začíná 1. května a končí 30. dubna, jsme do virtuální baterie poslali 3,8 MWh elektřiny, ve stejném období jsme si ze sítě vzali pouze 1,75 MWh elektřiny. Školácká chyba. Výpočty sice vypadaly optimisticky, ale během dvou posledních let jsme se naučili elektřinou šetřit a plánované způsoby, jak vytěžit elektrárnu na maximum, jsme nedotáhli.

Elektřina do vody

První radou zkušených solárníků nováčkům je spotřebovat maximum vyrobené elektřiny hned na místě, a to jejím využitím k ohřevu vody. Na tomto principu ostatně stojí celý program Nová zelená úsporám Light. Pořízení bojleru s topným tělesem jsme plánovali už před rokem. Podobně jako při koupi fotovoltaiky nám ale trvalo dlouho, než jsme se od úmyslu dostali k činům. Ještě déle pak trvalo dostat do domu instalatéra a elektrikáře.

ÚSPORA ENERGIE

Na podzim jsme to už nestihli, i když jsme zvládli bojler s patronou koupit. Původní instalatér nereagoval, pak byla zima a teprve v polovině dubna jsme vyměnili celý plynový kotel i s bojlerem. Celoroční spotřeba energie na ohřev vody pro naši rodinu se pohybuje kolem 3 MWh. Nevíme to úplně přesně, protože spotřebu teplé vody neměříme.

Je velmi pravděpodobné, že 2 MWh energie, kterou jsme poslali do virtuální baterie a nevyužili, zvládneme spotřebovat právě na ohřev vody. Vypnutí plynového kotle od začátku dubna do začátku října znamená přibližně dalších 5000 korun úspor ročně. 4000 ušetříme díky snížené spotřebě plynu, dalších 1000 korun pak přinese to, že kotel nebude spotřebovávat elektřinu na vlastní provoz. Není to tak výhodné jako spotřebovat elektřinu na vytápění klimatizací/tepelným čerpadlem, ale je to lepší než nechat peníze ČEZ. Zároveň to znamená, že si na sebe nový bojler, který jsme stejně potřebovali, vydělá za dva a půl roku.

Chytré ovládání

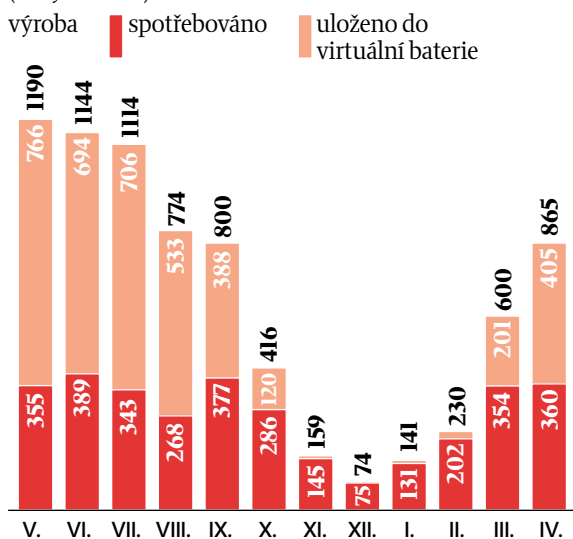
Aby náš plán fungoval, bude to chtít další investice. Bojler sice máme a kupovali bychom ho i bez elektrárny – po 15 letech byl na konci životnosti –, ale v technické místnosti, kde je i elektrárna, nám paradoxně chybí volná zásuvka.

Optimální řešení přitom nespočívá v pouhém přidání zásuvky nebo použití rozdvojky, ale v instalaci inteligentního relé, tedy chytré zásuvky pro velké kluky. Zapínat a vypínat elektrické nahřívání bojleru je...

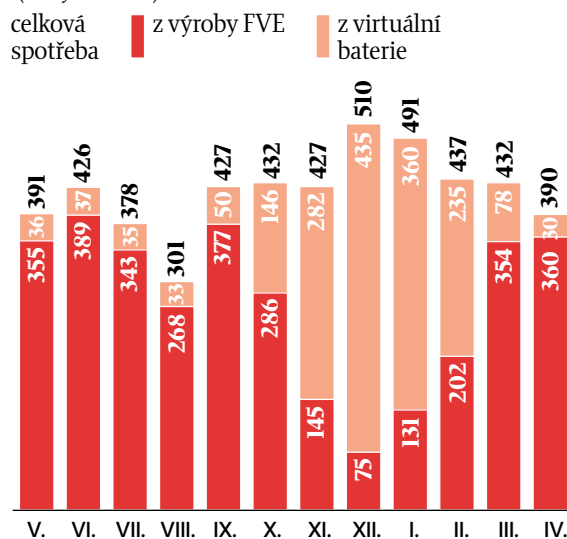
Jak se dařilo „redakční“ elektrárně

(údaje v kWh)

Jak solárník pokryl spotřebu

(údaje v kWh)

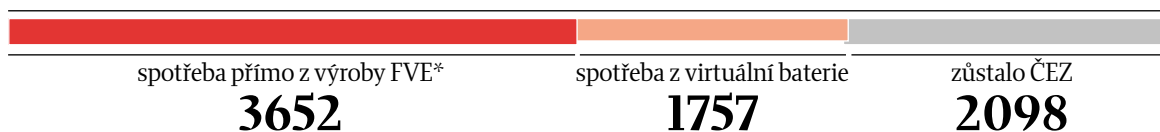
Součet spotřeby a uložení do virtuální baterie neodpovídá zcela přesně výrobě kvůli rozdílům mezi měřením měniče a měřením distribuční společnosti, svoji roli hrají i ztráty baterie.

Celková roční bilance

(údaje v kWh)

celková výroba

7507

ÚSPORA ENERGIE

nepraktické, nepohodlné. Když ale použijeme chytrou zásuvku, můžeme nahřívání užitkové vody automatizovat, stejně jako další funkce celé domácnosti.

Ideální situace z pohledu celé distribuční sítě je nechat brzy ráno elektřinu proudit do virtuální baterie, tedy do distribuční sítě. Až kolem poledne, kdy je elektřiny z fotovoltaiky nejvíce, chceme nabíjet baterie a po jejich dobití dohřívát vodu. Tento princip, označovaný jako peak shaving, pomáhá vyrovnat výkyvy v dodávkách a spotřebě elektrické energie v průběhu dne. Jedna domácí fotovoltaika nic nezmění, ale když tento princip přebere více majitelů FVE, pomůže to distribuční síti.

Pro solárníky, kteří místo virtuální baterie prodávají její přebytky za spotové ceny, je podobný systém řízení elektrárny v podstatě nutnost. Zatímco v osm hodin ráno se 27. dubna prodávala (a nakupovala) elektřina za 78 eur, od dvanácti do šestnácti hodin byla cena na spotu nulová a v jiných dnech se spoustou slunce a větru se může dostat i do záporných čísel – za dodávku do sítě pak solárníci mohou platit „pokutu“. I to je výhoda virtuální baterie – bez ohledu na to, kdy energii uživatel dodává do sítě, má pořád tutéž hodnotu – stejnou, jaká je obchodní cena silové elektřiny v ceníku ČEZ nebo E.ON.

Systémy řízení spotřeby a efektivního využití energie nabízí někteří dodavatelé fotovoltaických elektráren jako součást svých systémů, případně nabízí externí řešení, jako je Wattrouter Eco nebo GBO-Aku. Další variantou jsou komplexní systémy chytré domácnosti, jako je komerční Loxone nebo open source systém Home Assistant.

Právě na Home Assistant spoléháme už více než rok my. První rok sloužil z pohledu elektrárny hlavně jako monitorovací systém, který dokáže přehledně vizualizovat data včetně stavu virtuální baterie, respektive rozdílu mezi množstvím elektřiny odeslané do sítě a ze sítě odebrané.

Jeho skutečná síla je ale v možnosti automatizovat nejrůznější funkce – jako je automatické zapnutí chytré zásuvky / inteligentního relé, kam je zapojený bojler, právě ve chvíli, kdy je plně nabitá baterie a elektrárna produkuje více elektřiny, než domácnost aktuálně potřebuje. Problém s Home Assistantem je ale v tom, že vyžaduje nadprůměrnou technickou zdatnost, i když ta může spočívat jen ve schopnosti postupovat podle návodů na internetu.

Zatímco systém Loxone dodavatel nastaví podle přání zákazníka a dále nabízí placenou podporu, Home Assistant má pouze komunitní podporu, tedy ochotné zkušenější uživatele v diskusních fórech a na sociálních sítích. Nepochybnou výhodou jsou ale nízké náklady. „Možek“ systému se dá pořídit za 2500 korun a jeho prostřednictvím lze ovládat tisíce různých zařízení stovek značek, jako jsou Shelly, Tuya, Philips Hue nebo Ikea Tradfri.

HOSPODÁŘSKÉ NOVINY

edice **HN**

NOVÁ KNIHA Z EDICE HN

Dostat se od prvního nápadu k funkční solární elektrárně není zrovna jednoduché – a většinou ani rychlé.

Redaktor Hospodářských novin Otakar Schön popisuje v 16 kapitolách, jak si vybudovat a rozjet elektrárnu, která dává ekonomický smysl.

hn.cz/solarnik

329 Kč

OD PRVNÍHO NÁPADU AŽ K RAZANTNÍM ÚSPORÁM ZA ELEKTŘINU

KARIÉRA

M

Mám se učit programovat, nebo jít na truhláře? Nepřijdu kvůli umělé inteligenci o práci? Proč jsem se víc nezajímá o počítače? Co by měly studovat moje děti? Podobné otázky si klade asi většina rodičů, studentů nebo zaměstnanců. Zjistili jsme, o jaké profesi bude v příštích letech zájem a jak se novým dovednostem téměř zdarma naučit třeba s využitím peněz od Úřadu práce.

Ze studie Světového ekonomického fóra Future of Jobs Report vyplývá, že největšími tvůrci nových pracovních míst budou technologický rozvoj a zelená politika. Poptávka má stoupnout

dou mít enormní zájem o zaměstnance, kteří umí vyvíjet software, pracovat s umělou inteligencí, dělat datové analýzy, řešit kybernetickou bezpečnost," potvrzuje závěry studie Kevorkyan. Dále dodává, že problém s uplatněním rozhodně nebudou mít ani lidé specializovaní na robotizaci a uchazeči o práci ve zdravotnictví.

Na portále Startupjobs tvoří práce pro vývojáře více než třetinu nabídek. „To, co pomalu začínáme sledovat, je rozmach praktické aplikace umělé inteligence," říká zakladatel portálu Filip Mikschik, podle kterého se rozvíjí úplně nový obor s lidmi, kteří školí umělou inteligenci. Postupem času se posunou do role implementátorů, kteří budou firmám pomáhat umělou inteligencí efektivně využívat. „To mi přijde jako velmi zajímavý obor a je stále prostor být u jeho začátků," říká Mikschik a přidává rady pro lidi, kteří plánují do IT odvětví přejít.

„Internet je zdrojem mnoha skvělých vzdělávacích kurzů, videí na YouTube a podobně, určitě by lidé měli začít hledat," říká Mikschik. Doporučuje také, aby si budovali vlastní projekty. Ty nemusí být nutně funkčním byznysem, ale mohou sloužit jako ukázka dovedností

Co se naučit pro ***budoucnost***

Text: Teodor Kolář

hlavně po datových analytících, vývojářích a specialistech na cloud a umělou inteligenci. V kontextu zelené politiky by se nová pracovní místa měla objevit ve společnostech zabývajících se zpracováním materiálů a v energetice. Odhady Mezinárodní energetické agentury hovoří až o třiceti milionech nových pracovních míst do roku 2030.

Podle Anny Kevorkyan, šéfky portálu Jenpráce.cz, jsou pro zaměstnavatele už řadu let atraktivní lidé pohybující se v IT. A očekává, že poptávka po nich v budoucnu nadále poroste. „Firmy bu-

pro potenciálního zaměstnavatele. „Stále za mě platí, že nejlepší způsob, jak se něco naučit, je pustit se do toho a zkusit," dodává.

K přizpůsobení se novým trendům a zvýšení digitálních dovedností se snaží přispět také ministerstvo práce a sociálních věcí, které loni v dubnu spustilo platformu Jsemvkurzu.cz. Cílem projektu je kurzy zpřístupnit. Momentálně je na rekvalifikace vyčleněno 5 miliard korun z Národního plánu obnovy, dostat by se tak mělo až na 100 tisíc zájemců. V druhém kvartálu chce Úřad práce na-

KARIÉRA

bídnout proplácené školení také firmám pro jejich zaměstnance.

Na portálu ministerstva práce a sociálních věcí jsou momentálně k dispozici rekvalifikační programy a kurzy digitálního vzdělávání. Na peníze pak má nárok každý, kdo je evidován na Úřadu práce jako uchazeč nebo zájemce o zaměstnání. Mezi uchazeče patří lidé, kteří jsou momentálně nezaměstnaní. Jako zájemci se evidují lidé, kteří pracují, podnikají nebo jsou na mateřské či rodičovské dovolené. Po absolvování kurzu je ale možné se z evidencí automaticky vyřadit. Posuzování nároků na dotaci je individuální. Roli hraje profesní historie uchazeče, vzdělání, zdravotní způsobilost, uplatnitelnost na trhu práce nebo také motivace a potenciál dalšího rozvoje.

V případě rekvalifikačních programů lze získat příspěvek až 100 procent ceny kurzu do výše 50 tisíc korun během tří let. „Na výběr jsou stovky různých rekvalifikačních, ať jde o řemesla, řidičské průkazy nebo rekvalifikace v oblasti služeb a také dnes tak potřebné digitální vzdělání,“ říká mluvčí Úřadu práce Martin Bušo.

Druhou možností, jak se něco nového naučit, jsou kurzy digitálního vzdělávání. Jedná se o necertifikované IT kurzy (nemusí mít akreditaci ministerstva školství), na které dostanou uchazeči příspěvek až 50 tisíc korun na tři roky.

Nicméně na nákladech na kurz se podílí 18 procenty z jeho ceny, jak požadují podmínky pro evropské dotace. I díky tomu úřad většinu žádostí schvaluje. Cenové rozpětí kurzů je pak poměrně široké, ty nejlevnější lze pořídit už za přibližně 7 tisíc korun, nejdražší vyjdou na více než sto tisíc.

Kurzy ale nejsou pouze pro lidi, kteří touží po pozici IT specialisty. V nabídce by měly být i takové, v nichž by se lidé naučili základní věci, jako je komunikace s bankami nebo se státem online. „Necílíme jen na profesní digitální dovednosti. Život ve společnosti se digitalizuje a chceme, aby se lidé nestali digitálně vyloučenými,“ říká Anna Frymlová z Generálního ředitelství ÚP, která má evropské projekty na starosti.

Další cestou, jak se v IT vzdělat, jsou ucelené online kurzy, které mohou být i zcela zdarma. Příkladem je platforma Coursera, která schraňuje otevřené univerzitní kurzy ze škol z celého světa. Registrace do nich je zdarma a je možné si projít všechna videa a literaturu náležející ke kurzu. Platforma má i svou prémiovou verzi, kterou je nutné si zaplatit, pokud chce člověk získat také certifikát. Placené členství vyjde na 59 dolarů měsíčně.

Zájemci o programování mohou využít také služeb firmy SoloLearn, která nabízí přes dvacet kurzů. Lekce jsou určené začátečnickům v programování a provedou zájemce základy programovacích jazyků, jako je Java nebo C++. Kromě kurzů má SoloLearn také funkci Code Playground (Programovací hřiště), kde si může každý vyzkoušet vytvořené kódy v praxi.

Zmíněná studie Future of Jobs Report se sice zaměřuje hlavně na kancelářské profese, nicméně podle odborníků se budou mít dobře i šikovní řemeslníci. Při přechodu na zelené technologie je bude muset někdo umět nainstalovat. Díky popularitě fotovoltaických panelů a tepelných čerpadel je například velký

zájem o elektrikáře nebo instalatéry, kteří patří na učilištích i mezi veřejnosti k těm nejžádanějším oborům.

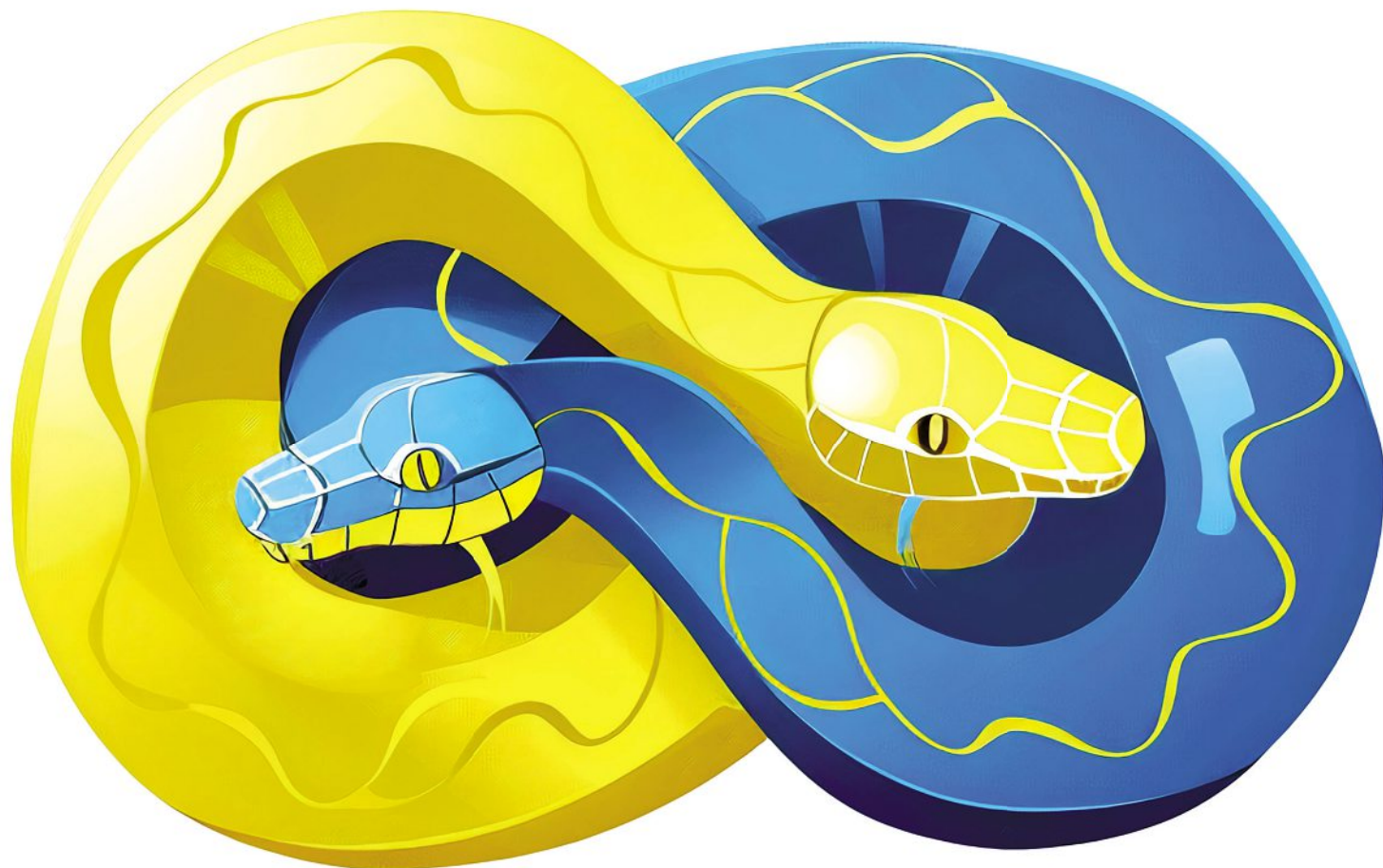
Na učiliště se ale v současné době nehlásí pouze žáci ze základních škol. Mezi studenty se objevují vysokoškoláci, kteří si chtějí založit řemeslnou živnost, absolventi gymnázií, domácí kutilové a také lidé právě z IT, kteří často mívají syndrom vyhoření.

Podle nového průzkumu neziskové organizace Nevypusť duši momentálně zažívá nebo někdy zažívalo pracovní stres 73 procent Čechů do takové míry, že ovlivnil kvalitu jejich života. Nejčastěji byli kvůli němu podráždění, odmítali sociální kontakt, ale projevil se u nich také fyzicky v podobě nespavosti nebo bolesti na hrudi či hlavy. Z toho každý pátý v dotazníku uvedl, že má tyto pocity často.

Nicméně tuzemské firmy se o psychické náročnosti práce se zaměstnanci z velké části nebaví, natož aby investovaly do konkrétní péče či prevence. Duševní stav přitom nemá vliv pouze na výkon jednotlivce, ale také na výkon a vnější image firmy.

Jaké kurzy také nabízí úřad práce

Java pro začátečníky

(23 990 Kč, min. spoluúčast: 4319 Kč; 30+ hodin výuky)

Programovací jazyk Java se řadí mezi ty nejpoužívanější na světě. Účastníci se během online kurzu naučí nejen základy, ale také pokročilejší funkce potřebné pro vytváření složitějších aplikací.

Tvorba webových stránek

(14 593 Kč, min. spoluúčast: 2627 Kč; 36 hodin výuky)

Praktický kurz určený pro lidi bez předchozích zkušeností s tvorbou webových stránek. Posluchači se seznámí se základními pravidly při návrhu stránek a naučí se používat redakční systém Wordpress.

Python pro datovou analýzu

(11 858 Kč, min. spoluúčast: 2591 Kč; 18 hodin výuky)

Kurz je vhodný pro mírně pokročilé uživatele jazyku Python, který usnadňuje manipulaci s daty a umož-

ňuje jejich analýzu a vizualizaci. Samotný obor datové analýzy patří k těm s nejvyšším potenciálem do příštích let.

Montér FVE a dobíjecích stanic

(24 900 Kč, min. spoluúčast: 0 Kč, 24 hodin výuky)

Kurz pro ty, kdo již mají zkušenosti s instalacemi fotovoltaik, nebo pro zkušené elektromechaniky. Cílem kurzu je přiblížit fungování fotovoltaik a jejich správnou konfiguraci, navrhování a monitoring.

Truhlář

(37 550 Kč, min. spoluúčast: 0 Kč, 300 – teorie 28 + 272 praxe – hodin výuky)

Během teoretické a praktické výuky se účastníci kurzu naučí vše potřebné pro vykonávání truhlářského řemesla. Nabyté znalosti nicméně musí potvrdit v závěrečné zkoušce, která má rozsah 50 hodin.

JAK ZÍSKAT VYŠŠÍ MZDU NEBO LEVNĚJŠÍ BYT

Naučit se vyjednávat je jedna z nejnýnosnějších investic, jaké může člověk udělat. Je levná, má rychlé výsledky a neproděláte na ní.

Text: David Busta, Foto: Profimedia, Getty Images, Asociace vyjednávačů

Nedávné období vysoké inflace připravilo Čechy o třetinu úspor a vrátilo jejich životní úroveň o šest let zpátky. Důvodem je prudký pokles reálných mezd, což v kombinaci s vysokými sazbami vedlo třeba také k poklesu cen nemovitostí. Nyní se situace obrací, mzdy začínají růst i po očištění o inflaci a s tím podle expertů porostou také ceny bytů. Jinak řečeno, začíná závod o to, kdo umí nejlépe vyjednávat a dokáže rychle zatlačit na svého nadřízeného kvůli zvýšení mzdy nebo na cenu nemovitosti u realitního makléře.

Psychologické triky vyvinuté a vyzkoušené vyjednávači FBI na teroristech dnes využívá elita mezi obchodníky, makléři nebo personalisty. Zároveň ten, kdo je nezná, se vystavuje riziku, že se stane snadnou kořistí, třeba své banky nebo operátora. Světovou autoritou v oboru vyjednávání je bývalý elitní vyjednávač FBI Christopher Voss. O své zkušenosti se dělí v knize Nikdy nedělejte kompromis. U nás ji vydalo nakladatelství Jan Melvil. Více do českého kontextu

techniky vyjednávání zasazuje Radim Pařík v knize Umění vyjednat cokoliv.

Jedna z hlavních chyb, kterou lidé při vyjednávání nebo diskusi podle Vosse dělají, je, že hned od začátku prezentují své stanovisko a vymýšlejí argumenty, jak jej podpořit. Na začátku je ale potřeba naopak naslouchat výhradně druhému a zjišťovat od něj relevantní informace. Není navíc kam spěchat, neboť v takovém případě bude mít druhý pocit, že mu není nasloucháno. Důležitá je i intonace hlasu. Dobré je mluvit hlubokým, tichým a uklidňujícím hlasem, pokud je cílem vzbudit důvěru. Jinak je vhodný pozitivní hlas a úsměv. A to dokonce i při telefonování, úsměv ovlivňuje tón mluvy v telefonu.

Elitní manažeři zcela přirozeně používají při jednáních jazyk těla. Mistrem s této oblasti je bývalý profesionální vyšetřovatel americké FBI Joe Navarro, jenž loni v říjnu zavítal na konferenci vyjednávačů Klíč komunikace také do Prahy. Navarro ilustroval několik základních znaků, které jsou nejnvýraznější a může si jich všimnout i netrénovaný laik. Dovo-

ručuje všimnout si rtů, neboť pokud dojde k jejich zatažení, je to univerzální znak, který lidé vysílají, pokud se jim něco nelíbí.

Podobně negativní signály nesou také vyšpulené rty zatažené na stranu. Přesně to dělá bývalý americký prezident Donald Trump. Pokud někdo udělá podobný pohyb se rty během vyjednávání nebo diskuse, je již většinou zřejmé, že se nedá přesvědčit. Negativním znakem je také zvednutý koutek. Znakem diskomfortu je pak pohyb čelistí ze strany na stranu. Ústa do tvaru obráceného U naopak značí rezignovanou a tichou akceptaci. Lidé sahající si na krk zase pravděpodobně pociťují úzkost, neboť si tím podvědomě chrání zranitelné místo.

Díky signálům a informacím, které lidské tělo vysílá, vyjednávač zjistí, jak se člověk v daný moment cítí, zda komfortně, nebo ne. To následně pomáhá dále určit tón konverzace. Jedním ze skvěle fungujících způsobů takřka ve všech situacích, jak si naklonit druhého člověka, je zrcadlit ho, tedy opakovat jeho řeč těla. Když si jsou lidé blízcí

**Pozor na řeč
těla** – Joe
Navarro, bývalý
vyšetřovatel
FBI, například
doporučuje všimát
si při vyjednávání
rtů.

VYJEDNÁVÁNÍ

a důvěřují si, vzniká mezi nimi zrcadlení přirozeně. Například zamilované páry kráčí po ulici synchronizovaně, dvě kamarádky sedící na lavičce mají obě danou nohu přes nohu.

Taková neverbální komunikace je vnějším odrazem mozkové aktivity, která se spouští, když se člověk cítí komfortně. Dobré pro vyjednávání je, že to funguje i naopak. Když je lidský mozek vystaven umělému zrcadlení, pak právě toto chování na něj působí pozitivně. Podle Paříka lze neverbální zrcadlení natrénovat, nicméně pro přirozené ovládnutí jednotlivých technik jsou potřeba dlouhé tréninky trvající i stovky hodin. Nejlepší kurzy má podle českého vyjednávatele právě Navarro a doporučuje mimimálně jeho knihy.

Nicméně zrcadlit druhého lze i jinak, verbálně. Dobrá zpráva je, že je to mno-

hem jednodušší a taktéž velmi efektivní. Podle psychologa Richarda Wisemana například číšníci používající zrcadlení dostanou v průměru o sedmdesát procent vyšší spropitné než číšníci používající pozitivní posilování. Pozitivní posilování spočívá v tom, že číšník hostovi třeba pochválí výběr vína. Když číšník hosta zrcadlí, znamená to, že po něm opakuje slova. Podle metodiky FBI by mělo docházet k zopakování posledních tří slov.

Podle Vosse sice může metoda vypadat jako papouškování, kterého si každý musí hned všimnout, ale opak je pravdou. Ve své knize přiznává, že i jeho jako elitního vyjednávatele občas někdo dokáže zrcadlit tak, že si to uvědomí až s dlouhým odstupem nebo vůbec. Podle Paříka při vyjednávání zrcadlení znamená položení otázky, aktivní naslouchání,

psaní si poznámek. Jakmile druhý domluví, počítá se v duchu do čtyř nebo až do sedmi, a pokud během této doby nic neřekne, opakují se jeho poslední slova ve formě otázky.

Další důležitou technikou vedle zrcadlení je naučit se pracovat s averzí ke ztrátě. Jako první ji pojmenoval letos zesnulý ekonom Daniel Kahneman. Zjistil, že pro lidi je možnost ztráty dvakrát silnějším motivátorem než možnost stejně velkého zisku. Ztráta stokoruny bolí dvojnásobně víc, než jaké potěšení přinese nalezení stokoruny. Proto je potřeba pronést větu, která vyjádří, o co vše by šéf přišel, pokud by vám nezvýšil mzdu a museli byste zvážít jinou nabídku, nebo o jakého potenciálního partnera by přišel realitní makléř.

Například u mzdy je dobré vše zabalit zároveň do věty pojmenovávající emo-

Co si přečíst –
Christopher Voss (vlevo) je autorem publikace Nikdy nedělej kompromis, do českého kontextu dává techniky vyjednávání Radim Pařík (vpravo) v knize Umění vyjednat cokoliv.

VYJEDNÁVÁNÍ

Ackermanův vyjednávací model

Mezi celistvé strategie využívající zmíněné techniky patří Ackermanův model. Podle něj by vyjednávaní o nájmu mohlo vypadat následovně.

Nejdříve je důležité stanovit si cílovou cenu. Pokud je váš nájem 13 000 korun a vy víte, že třeba kvůli odlivu turistů (objektivní podmínka) byste za tuhle cenu mohli bydlet v centru města, řeknete si například, že chcete platit 11 500 korun.

První nabídku stanovte na 65 procentech z cílové ceny, což je zhruba 7500 korun. S tím, že vás majitel bude považovat za blázná, se počítá. Je to velmi málo, ale to je účel, jde o extrémní kotvu. Zároveň ale musíte působit, že to myslíte vážně. Následně si spočítejte tři postupná zvýšení na 85, 95 a nakonec 100 procent vašeho cíle.

Stejně jako v případě mzdy je potřeba vyjádřit empatii se situací majitele. Používejte

i zmiňovanou averzi ke ztrátě, kdy majitele musí bolet, že by měl přijít o bezproblémového platicího nájemníka. Majitel takřka s jistotou navrhne nějakou nižší částku, než požadoval původně. První majitelovy nabídky zdvořile odmítněte nejlépe větami: Vaše nabídka je opravdu velmi velkorysá, ale tolik peněz v dnešní situaci nemám, jak si to mám dovolit? Takto to opakujte. Majitel zřejmě bude cenu sám snižovat, vyjednávat sám se sebou.

Pokud ne, postupně zvyšujte vaše nabídky. Když už je před vámi poslední a ještě jste se nedohodli, tak nikdy nenabízejte celé číslo, ale nezaokrouhlenou částku, tudíž poslední vaše nabídka bude 11 493 korun. Podvědomě to značí, že vás majitel vyždimal na doraz. Na konec ještě přihodte něco nefinančního, o co majitel nebude mít pravděpodobně zájem. Třeba venčení psa. Tím jen ukážete, že jste opravdu na hranici.

ci: „Současná situace je pro vás složitá a odchod loajálního zaměstnance by byla komplikace. Víím, že si asi říkáte, že na to ode mě není vhodná doba. Jenže navzdory krizi rostou ceny všeho.“ Podle Vosse je důležité pak u samotného mzdového požadavku nikdy neuvádět konkrétní částku, vždy by mělo jít o interval. Číslo v intervalu by měla být lichá, nezaokrouhlená a dolní mez intervalu má vyjadřovat částku, kterou uchazeč chce. V takové situaci dojde jednak k ukotvení a nižší částka bude vypadat přijatelně a jednak liché nezaokrouhlené číslo působí jako precizně spočítané. Samotný interval má pak zmírňovat agresivitu nabídky.

Zaměstnavatel pravděpodobně vyrukuje s protinabídkou, která bude pod dolní mezí intervalu. Místo odmítnutí by měl uchazeč pokračovat v rozhovoru a posilovat empatii. Může se bavit dál o nepeněžních benefitech a požádat například o nějaký, který firma evidentně nebude schopna nabídnout. Pokud nabízí pět týdnů dovolené, tak lze žádat o šest týdnů. Zaměstnavatel pak větší nabídkou vyšší mzdu.

Kromě schopnosti zrcadlit nebo pracovat s averzi ke ztrátě je důležité ovládnout také práci s už zmíněnou kotvou – tedy nejčastěji nasazení částky, o které se bude vyjednávat. Podle Paříka se kotva skládá ze tří částí, první je racionální zdůvodnění, další iracionální požadavek a nakonec vyjádření radosti, sympatie nebo těšení se. Racionální zdůvodnění se má opírat o nějakou autoritu, třeba jak rostly mzdy, inflace, ceny nemovitostí, a následovat má iracionální požadavek, tedy třeba na výrazné zvýšení mzdy. Aby byla kotva úplná, musí obsahovat pozitivní emoci ve smyslu, že se člověk těší opět na férovou dohodu a spolupráci.

Podle Paříka nikdy žádné vyjednávání neskončilo na tom, že někdo chtěl moc. Každé vyjednávání totiž zkolabuje maximálně na tom, jakým způsobem si o částku člověk řekne. Vyhozením kotvy se protistrana začne soustředit na nebezpečí, které vidí. Bude se mu snažit zabránit a minimalizovat riziko. A co dělat, když je druhý ve vypuštění kotvy rychlejší? Poděkovat mu za nabídku, částku nezopakovat, už nikdy se k ní nevrátit a začít mluvit o jiných věcech, neboť detaily lze probrat později. Následně vznikne příležitost vyhodit vlastní kotvu.

13 % ROČNĚ. NA CO SÁZÍ BUDOUCÍ RENTIÉR

Před sedmi lety se fyzik Lukáš Nádvořník rozhodl, že chce dosáhnout finanční nezávislosti. Jak sestavil portfolio? Co v něm má? Jak ho posouvá? A jaký výnos dokáže ročně generovat?

Text: Lukáš Nádvořník

Snad největší záľudnost investování spočívá v tom, že peníze nabývají smysl až ve chvíli, kdy se v něco promění. V nové možnosti, v lepší životní úroveň, ve vysněné aktivitu nebo jen jednoduše v radost nás a našich blízkých. Do té doby jsou to jen čísla vznášející se na investičním účtu jako řídké, prostupné mraky vysoko ve virtuálním světě idejí. A právě tento paradox dlouhodobého investování, tedy že čas sice peníze množí, ale za vysokou cenu odkládání jejich smyslu daleko do nejisté budoucnosti, mě v mých investičních začátcích tížil asi nejvíc. Před těmi mnoha lety mě tedy ani tak netrápilo, jestli jsou trhy zrovna drahé nebo jaká je nejlepší investiční příležitost, ale spíš otázka proč – proč vůbec investovat?

Just get FIREd

Odpověď na tuhle základní otázku kompletně rozhodla o podobě mého ještě

neexistujícího portfolio, dala mu tvář a uvedla ho v život. Uvědomil jsem si totiž, že od svých investovaných peněz chci, aby pro mě začaly dělat něco podstatného co nejdřív a zároveň udržitelně. Aby mi získaly volný čas a určitou svobodu od nutnosti pravidelného příjmu ze zaměstnání – jednoduše aby přetvořily můj vztah k práci. Takové principy už dávno před mými úvahami úspěšně rozvíjelo hnutí v oblasti osobních financí, známé pod zkratkou FIRE, tedy Financial Independence, Retire Early.

Z velkého množství literatury, které kolem tohoto fenoménu stačilo za ty dekády vzniknout, mimo jiné vyplynulo, že k tomu, aby takové FIRE investiční portfolio bylo schopné po celý život generovat smysluplný a inflačně odolný příjem, je nutné, aby mělo v celku výnos okolo pěti procent ročně nad inflaci a mělo menší kolísavost, než je ta akciová. Pak je možné z něj vybírat inflačně očištěnou roční rentu ve výši tří až čtyř

procent z počáteční hodnoty FIRE portfolio. V té chvíli byla pro mě největší bitva vybojována, dál už jen stačilo to portfolio zrealizovat.

Méně hloupých nápadů

Druhou otázkou při jeho tvorbě bylo jak – jak vlastně investovat? Ve financích stejně jako jinde v životě platí, že věci se dají dělat buď jednoduše, nebo složitě. Většinou se stejným výsledkem. Jenže dělat investování složitě znamená vkládat do něj spousty času – času, který mi má investování naopak přinášet, ne konzumovat. Další možností je tou složitostí pověřit někoho jiného a za jeho čas platit poplatky navíc. Toto dilema se v investování ujalo pod známým heslem „aktivní versus pasivní“ přístup.

Já si pro své portfolio toto dilema vyřešil hledáním ve statistikách, zda aktivně spravované podílové fondy dosahují historicky vyššího výnosu než ty pasivní, sledující určitý tržní index. Protože mě schopnost aktivních strategií systematicky překonávat tyto indexové investice nepřesvědčila, rozhodl jsem se zkonstruovat portfolio z velké části pomocí pasivních burzovně obchodovaných fondů, tzv. ETF. Ty mi nabízí podobné investiční charakteristiky za příbližně desetkrát menší poplatky.

A Occamovu břitvu jsem použil i na sebe: zuby nehty jsem se snažil nenechat se zlákat časováním trhu a připravil si pasivní strategii průběžných nákupů za přebytku mého měsíčního příjmu, kterému Američané říkají dollar-cost averaging. Naopak mám-li z nějakého důvodu k dispozici větší množství hotovosti, investuji ji najed-

nou a co nejdříve. Méně taktizování také znamená méně starostí a méně šancí nějakým svým hloupým nápadem (a že jich je) svoje investiční snažení znehodnotit. Tehdy se ze mě stal pasivní, ale snad ne líný investor.

Skládání portfolia podle břitvy

Ta častá otázka kam – Kam investovat? – přišla na přetřes až nakonec. Při skládání portfolia z jednotlivých tříd aktiv jsem vycházel z Markowitzovy moderní teorie portfolia, která investora učí, jak chování portfolia efektivně řídit. Využívá toho, že každá třída aktiv má nějaké dlouhodobé charakteristiky: očekávaný výnos, očekávanou kolísavost (volatilitu) a očekávanou podobnost (korelaci) s ostatními aktivy. Kombinací pár jednoduchých vzorečků můžeme portfolio nasměrovat tam, kde ho chceme mít, třeba do optima pro FIRE záměry.

Nutno říct, že já tyto výpočty nebral doslova – na to jsou odhady zmíněných charakteristik příliš vágní, ale inspirovat

jsem se jimi mohl. A opět pomocí Occamovy břitvy: co možná nejjednodušší skladba, která povede k cíli. Portfolio jsem tedy složil ze 70 procent z dynamických aktiv a z 30 procent z konzervativnějších investic. Dynamická aktiva jsou v mém podání akcie, konzervativní jsou dluhopisy.

Akcie mám složené většinou pomocí několika fondů ETF. Nechybí fond na známý index S&P 500, ale také na americké hodnotové akcie, evropský prostor, moderní technologie nebo asijské akcie. Asi ze dvou třetin jsou dynamické investice exponovány do USA, z pětiny na EU, z pěti procent na Asii a asi z 10 procent na český trh. Právě u českých akcií dochází v portfoliu k největším pohybům, a to ke snižování expozice z původních asi 33 procent, které bude pravděpodobně pokračovat i nadále. Důvodem je politická nestabilita našeho kapitálového trhu.

Konzervativní část je v současnosti složena primárně z českých dluhopisů,

a to z 94 procent ze státních dluhopisů ČR, zbylých šest procent je v kvalitních českých korporátních dluhopisech. Dvě třetiny státních dluhopisů jsou ty protiinflační, které plánuji držet až do splatnosti, třetina pak ve standardních emisích o dlouhé splatnosti s efektivním výnosem okolo 4,5 procenta ročně. Důvod pro tak intenzivní zastoupení českých dluhopisů je zvýšení expozice portfolia do české koruny (celkem asi 35 procent) kvůli snížení měnového rizika při zachování minimálního rizika konzervativní části.

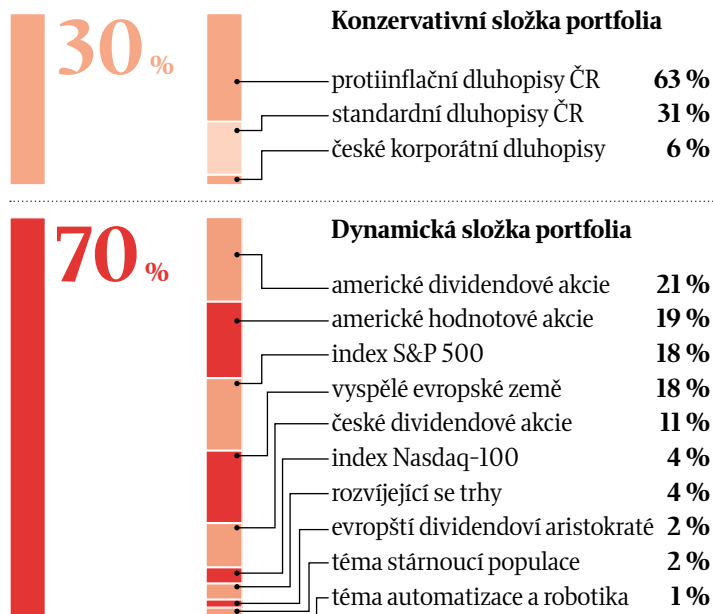
Jak si portfolio vede a povede?

Teorie je hezká a svůdná věc, ale nakonec rozhoduje praxe. To platí stejně ve fyzice jako ve financích. Dokázalo toto portfolio za sedm let existence od počátku jeho transparentního dokumentování dosáhnout toho, pro co bylo konstruováno? Od ledna 2017 do dubna 2024 je jeho roční výnos 12,9 procenta (vnitřní míra výnosnosti), což dělá se zohledněním růstu cen o neskutečných 47 procent výnosnost 7,1 procenta ročně nad inflaci. Hravě tím poráží požadavek na pět procent p.a. nad inflační mez. To vše při kolísavosti devět procent (průměrná roční volatilita za posledních pět let), která je výrazně menší než stejně měřená kolísavost akciových indexů na úrovni 20 procent. I toto jsem si před začátkem investování předsevzal. Lze tedy shrnout, že FIRE portfolio dělá, co má, a že i při své jednoduchosti není žádné ořezávátko.

Zbývá tak otázka poslední: jaká bude budoucnost portfolia? Mohl bych teď honosně psát o jeho plánovaném rebalancování, vyšší diverzifikaci nebo zahrnutí dalších užitečných tříd aktiv, ale to by nebyla upřímná odpověď. Protože ta skutečná budoucnost nespočívá v jeho vylepšování nebo dalším budování. Spočívá naopak ve výběrech z něj. V nemilosrdných každoročních výběrech oněch 3,5 procenta jeho dnešní hodnoty, za které si budu kupovat čas. Jenom tak totiž dám kapitálu ukrytému v něm nějaký smysl. A bez smyslu se investovat nedá.

Rozložení portfolia

Portfolio se skládá z konzervativní a dynamické části. V dynamické části jsou v portfoliu jak jednotlivá uskupení zemí, tak tematické investice.

JAK VYTIPOVAT BYT NA INVESTICI

Libor Váka se svým klientům snaží ukázat, jak se stát díky investicím do nemovitostí rentiérem. Svě znalosti sdílí na vyprodaných workshopech, na jeden jsme se proto vydali zjistit, co jim říká.

Text: David Busta, Foto: Hynek Glos

Lidé vlastníci v Česku investiční nemovitosti nebo obecně rentiéři se většinou snaží být v ústraní a nestojí moc o mediální pozornost. A pokud ano, něco tím sledují. Podobně to má Libor Váka, jenž uvádí, že vlastní více než stovku bytů. Před pár lety se ale vrhl na poradenství a svým klientům ukazuje, jak se vydat na stejnou cestu jako on. Vákovy workshopy bývají vyprodané. Účastníci nechávají vysoké hodnocení a ve facebookových skupinách makléři řeší, jestli se účast vyplatí.

Rozhodli jsme se proto na jeden takový workshop vydat a zjistit, co Váka účastníkům říká, kdo jsou lidé, kteří workshop navštívili, a proč přišli. Deset minut před oficiálním začátkem akce byly coworkingové prostory v holešovické Visionary narvané. Do uliček mezi sedadly člověk sotva složil nohy. Věkem převažovali lidé mezi 25 a 35 lety. Na otázku, proč přišli, účastníci zpravidla odpovídali, že je zaujalo, že se Váka vypracoval sám, a očekávají praktické rady. Někteří jsou jen zvědaví, a to jak v pozitivním, tak negativním smyslu.

„Uvidím, co se dozvim. Viděl jsem s ním rozhovor a zaujal mě,“ říká Martin, jenž nestojí o to, aby jeho celé jméno bylo vystavené v médiích. Když Váka vstoupil na pódium, začal vyprávěním, jak v roce 2013 začal nakupovat byty, byť ho od toho všichni zrazovali. Z tváří obecně bylo vidět, že jeho příběh víceméně znají, a tak se poradce pustil rychle do praktické části, kterou rozdělil na tři díly. Nejdříve ve více než tříhodinové přednášce mluvil o tom, jak vytipovat lokalitu k investování, pak jak kupovat pod cenou a nakonec jak se financovat.

Kdo čekal nějaké sofistikované postupy nebo algoritmy vyhledávající nemovitosti na inzertních serverech, byl možná zklamaný, když investor vytáhl fix, otevřel si stránky s inzeráty nemovitostí ve vybraných lokalitách a na papír si začal vypisovat klíčové údaje. Následně zjišťoval, jaká je v oblastech demografická situace. Cílem zkrátka bylo odhadnout nabídku a poptávku po bydlení. Někteří lidé si píší skoro vše, co říká. Jiní jen poslouchají, někteří se tváří, že Váka sděluje něco, co je přece samozřejmé.

Když se Váka dopočítal v jednom příkladě k takzvanému výnosovému procentu ve výši pěti procent, uvedl, že podle něj kupovat nemovitost s pětiprocentním výnosem matematicky nefunguje. Pokud jde investor do takového bytu, pak nutně spekuluje na růst ceny, jinak by skončil při dnešních sazbách přinejlepším na nule. Váka upozorňuje, že je důležité si podrobně projít všechny náklady spojené s investicí. Patří tam kromě úroků na hypotečním úvěru také pojištění, nezbytné náklady na opravy, čas či proježděný benzin.

Když už si člověk vybere lokalitu a dávájí mu v ní čísla smysl, přichází podle Váky čas na skutečné hledání konkrétních bytů. Paradoxně jde ale o velmi pasivní proces. Cílem je pracovat s velkým objemem, na většinu nabídek říct ne a vyvarovat se emocí. Proto dodržuje pravidlo 100 : 10 : 1, o kterém se účastník může dozvědět už na jeho osobních stránkách. Jinak řečeno, ze stovky inzerátů provede deset prohlídek a následně jeden byt koupí. Pokud to samozřejmě dává smysl.

Proces výběru je opět poměrně staromódní, kdy si konkrétní nabídky

REALITY

tiskne a ukládá, aby mohl v čase sledovat, které zůstanou. Otázkou, která by asi každého měla napadnout, je, zdali to nejde dělat rychleji. Přece jen realitní servery se mohou dívat do minulosti. Nebo pro šikovnějšího analytika není tak těžké zkusit web scrapping. Podle Váky jsou většinou všichni zaskočení, že po půl roce zůstane aktivních třeba 20 až 30 původních inzerátů.

Překvapení prý vzbuzuje, že dané nemovitosti zpravidla nemají žádnou společnou charakteristiku a jde o byty všeho druhu. A teprve s nimi dává podle Váky smysl pracovat. Pečlivě je projde, spočítá výnosové procento. Když vše vychází, volá makléři a zjišťuje, jestli lze. Když makléř nebo majitel o době zveřejněního inzerátu nemluví pravdu, je to prý ideální člověk pro vyjednávání.

Jak nemovitosti financovat

Podle zkušenosti psaní poznámek bylo vidět, že většina návštěvníků workshopu čekala na třetí část. Financovat nemovitost lze podle Váky dvěma způsoby. Klasicky přes banku nebo soukromými penězi, což mimo jiné Váka v rámci poradenství svým klientům nabízí. Workshopy tak pro něj slouží jako dobrý způsob, jak si hledat nové zákazníky. Říká, že je ale tvrdší než banky a pečlivě si se svým týmem vybírá, s kým bude spolupracovat.

Na otázku, zdali pro něj samotného mají placené workshopy ve výsledku přidanou hodnotu a nevytváří si v podstatě konkurenci, Váka odpovídá, že málokdo má k dispozici tolik peněz, aby mu mohl reálně konkurovat. Sám investor se dnes zaměřuje na velké projekty v podobě celých činžovních nebo panelových domů. Hovořit o konkurenci se podle něj nedá ani mezi samotnými klienty, protože na trhu je dnes přes 10 tisíc nabídek a každý investor má svou individuální strategii a lokalitu.

Pro většinu lidí je klíčové financování skrze hypoteční úvěry. Typický problém každého investora bývá, jak nakoupit více nemovitostí a přitom se nedostat do bodu přeúvěrování, kdy mu už žádná banka nepůjčí nebo mu růst úrokových sazeb zlomí vaz. Váka tvrdí, že je potřeba stavět na dvou pilířích. Prvním je mít opravdu pečlivě

zpracované daňové přiznání. Silně nedoporučuje různé daňové optimalizace. Investor sice může na daních ušetřit, ale pak těžce narazí u banky, kterou mimo jiné zajímá, jak vysoké má náklady.

Druhým pilířem je zajistit, že banka bude primárně řešit danou nemovitost, a ne bonitu klienta. Banky využívají k hodnocení nemovitosti dvě metody, a to porovnávací a výnosovou. V prvním případě se banka dívá na trh, do katastrů a zjišťuje si, jakou hodnotu nemovitost může mít. U výnosové pak přechází na základě odhadů znalce k výpočtu výnosového procenta. Banku zajímá, kolik může nemovitost generovat peněz a jak je započítat jako budoucí příjem klienta. Následně investor dává rady, do kterých konkrétních bank zajít, co mít k dispozici, co po nich chtít a na co si dát pozor.

Právě tato část přednášky byla jistě pro většinu přítomných nejpřínosnější. Váka kromě workshopu nabízí také intenzivnější program v podobě tipařské akademie, kde učí lidi hlouběji, jak vyhledávat podhodnocené nemovitosti nebo si vyjednat slevu. Pokud se investorovi nemovitost líbí, koupí ji přímo Váka nebo jeho klienti a tipaři vyplatí provizi. Že jsou tipaři obecně na českém nemovitostním trhu aktivní, potvrzují i příspěvky na sociálních sítích, kde někteří lidé sdílí e-maily nebo zprávy od tipařů.

Investování do nemovitostí je v konzervativním Česku oblíbené. Sám Váka se díky nim dostal do pozice rentiéra, když mu pomohl prudký růst cen od roku 2013. V následující dekádě očekává, že se ceny zdvojnásobí. Přitom i Váka a jeho komunita budou mít na zdražování nemovitostí určitý podíl. „Někdy mě lidé nařknou, že když vlastním tolik bytů, znamená to, že si je nemůže dovolit někdo jiný, protože je zdražuji. Kapka pravdy na tom asi bude. Jen je potřeba si uvědomit, že já taky začínal ve svém životě na nule. Podstoupil jsem velké riziko, když jsem vstoupil do oboru, o kterém jsem nic nevěděl, a vyšlo to,“ řekl Váka v rozhovoru pro HN. Zároveň dodává, že jeho investiční činnost a aktivita klientů v rámci developmentu pomáhá posilovat proces reurbanizace a oživení chátrajících center měst v regionech.

REALITY

Je Lego nad zlato?

Text: Nicole Gawlasová

Kouzlu Lega propadají i dospělí. Někteří si kupují sety stavebnic z nostalgie a vzpomínají na dětství, jiní však do Lega investují s tím, že jim plastové kostičky zhodnotí úspory. Správná krabice Lega koupená v obchodě nebo na online tržišti může přinést hodně slušný výnos. A na rozdíl od jiných alternativních investic, jako třeba umění, nemá ani tak vysoké pořizovací náklady.

Jak si ale stavebnice vede z dlouhodobého hlediska v porovnání s různými aktivy na kapitálovém trhu? A na co si dát pozor? Zeptali jsme se expertů, kteří se investicemi do Lega zabývají.

Podle dat internetové stránky Brickconomy.com dosáhlo Lego od roku 1978 průměrného ročního výnosu 5,6 procenta. Je Lego nad zlato? Drahý kov za totožné období investorům vynášel pět procent. Lego svým průměrným výnosem sice zlato překonalo, ale na světové akcie se nedotáhlo. Globální akciový index MSCI World v daném období posílil o 9,74 procenta.

Za průměrným výnosem Lega se skrývají extrémy. „Při šťastném výběru správné krabice můžete dosáhnout výnosů ve výši stovek procent,“ říká menšinový akcionář firmy ČEZ a také investor do Lega Michal Šnobl. Na otázku, jak vybrat „správnou krabici“, nemá zaručenou odpověď. Někdy totiž s cenami Lega zamíchají předem nečekané

události, které navíc nemusí ovlivnit celé sety, ale jen jednotlivé kostičky či figurky.

Jako příklad Šnobl uvádí minifigurku podle jedné z hlavních postav seriálu Přátelé, a to konkrétně Chandlera. Zhodnocení setů vytvořených na motivy televizního sitkomu nebylo nijak významné. Po nedávné smrti herce Matthewa Perryho, který ztvárnil Chandlera, však prudce vzrostl zájem o tuto figurku. Podle dat z webu Brickconomy.com se cena postavičky zvýšila o 232 procent.

A právě s výkyvy zájmu musí investoři ukládající peníze do Lega počítat. Podle autora knihy Lego jako investice Radka Janáče došlo k významné změně v roce 2000. Společnost Lego se tehdy rozhodla využívat licence, které byly navázané na filmové opusy jako například Harry Potter nebo Hvězdné války či na díla studia Disney. Jak poznamenává Šnobl, právě sety s filmovou tematikou patří k dlouhodobě a stabilně úspěšným kusům.

Historicky nejdražší postavičkou byl bojovník Boba Fett z Hvězdných válek. Podle dat stránky Gitnux se figurka prodala v přepočtu za zhruba 350 tisíc korun. Byla však ze čtrnáctikarátového zlata a v oběhu by měly být jen dva kusy.

Tematika Hvězdných válek je úspěšná i mezi plastovými sety. Originální model vesmírného plavidla Millennium Falcon

ze speciální sběratelské edice má podle zmíněného webu hodnotu v přepočtu kolem 100 tisíc korun. V porovnání s doporučenou prodejní cenou v roce 2007 jde o nárůst ve výši téměř 2000 procent.

Další vlna zájmu se zvedla v covidovém období, uvádí Michal Saviory, šéf společnosti Saviory Bricks, která se zabývá prodejem jednotlivých dílků a figurek Lega. „Firma tomu šla dost naproti a začala vyrábět mnohem více stavebnic pro dospělé – takových, které člověk může mít v pracovně. A ve spojení s tím lidé začali více objevovat možnosti investování do Lega,“ vysvětluje Saviory. Zvýšený zájem v období pandemie potvrzují i zisky společnosti Lego, které tehdy ročně rostly o 20 až 30 procent.

„Ne každá investice do Lega se ale projeví jako zajímavá,“ upozorňuje Šnobl. Saviory pak doporučuje nezkušeným investorům vkládat do Lega méně než pět procent úspor. Obecně podle dotázaných platí, že úspěch by mohly přinést investice do licencovaných setů vytvořených na motivy filmů či seriálů a nákupy limitovaných edic, které se přestanou brzy prodávat.

„Okamžik ukončení prodeje investoři vždy vyhlíží. Tehdy začíná růst hodnota stavebnic,“ říká Miloš Křeček, největší český sběratel a majitel Lego muzeí (například v Praze či Poděbradech). Sety, které již nejsou v prodeji, je

pak možné obchodovat na sekundárním trhu. Pro tento účel existují různá online tržiště, jako třeba Bricklink.com nebo BrickScout.com.

Na to, jakou zvolit strategii, se názory liší. Saviory volí spíše model nákupů a prodejů. „V dlouhodobém držení nevidím smysl. Hlavně proto, že většina setů se stejně zdraží během prvních tří let,“ říká.

Naopak Šnobl radí sety držet a čekat, zda přinesou zhodnocení. Jak dodává, při dlouhodobém držení je ale zapotřebí myslet na správné uchování krabic. Při poničení může hodnota spadnout až o pětinu. S investicemi do Lega se tak pojí i starosti. „A proto bez lásky ke značce takové specifické investice moc dělat nelze,“ konstatuje Saviory.

Společnost Lego nedávno oznámila kompletní hospodářské výsledky za předchozí rok. Ačkoliv její provozní zisk klesl, výnosy se zvýšily o dvě procenta na 9,66 miliardy dolarů (zhruba

225 miliard korun). Dvě procenta se mohou zdát jako nízké číslo, šéf podniku Niels Christiansen je ale s výsledkem spokojený. „I přesto, že v roce 2023 došlá trh s hračkami jako celek nejhorších výsledků za posledních 15 let, podařilo se nám překonat tržní výkon, zvýšit podíl na trhu a dokázat, že máme stále přitažlivou značku,“ konstatoval Christiansen. Prodeje společnosti vzrostly o čtyři procenta a táhli je především spotřebitelé v USA, střední a východní Evropě. Nejméně výkonným regionem byla Čína.

JAK POMOCT DĚTEM K BOHATÉ BUDOUCNOSTI

Text: Nicole Gawlasová

Více než polovina českých domácností se doma s dětmi baví o penězích. Třetina podle investičního průzkumu Asociace pro kapitálový trh ČR (AKAT) očekává, že se finanční gramotnost naučí ve škole. Ačkoliv se školní vzdělávání o penězích zlepšuje, je mnohdy zastaralé a chybí příklady z praxe. Rodiče by proto měli vzít iniciativu do svých rukou. Pokud své ratolesti naučí pohybovat se ve světě investic, předají jim jednu z nejcennějších znalostí, shodují se odborníci. Jak ale děti naučit chápat hodnotu peněz a investovat? A jak na to, aby jim téma financí přišlo „sexy“? Dali jsme s experty dohromady základní rady.

Zaveďte kapesné

Vhodný způsob, jak naučit děti hospodařit s penězi, je kapesné. „Je to jednoduchý nástroj pro pochopení jejich hodnoty,“ říká ředitel investiční platformy Portu Radim Krejčí. Kapesné je ale třeba doplnit o povídání, jak se svěřenými penězi naložit. „Vysvětlit dětem, proč se nevyplatí hned vše utratit a proč je dobré si i něco odložit,“ dodává Krejčí. Děti rodičovské rady vyslyšet nemusí. To ale podle banky HSBC nevádí. „Je třeba nechat děti dělat vlastní chyby a dát jim možnost učit se z nich,“ uvádí na svém webu.

Forma kapesného by se měla lišit podle věku dětí. Pro ty menší se podle rad investiční platformy Fondée hodí klasické prasátko. Fyzická podoba peněz dětem lépe umožní chápat jejich hodnotu a pomůže jim procvičit si počty. Starším dě-

tem je pak možné založit bankovní účet. Podle průzkumu České bankovní asociace rodiče nejčastěji zakládají dětem první bankovní účet ve věku 10 až 12 let.

Naučte je nejen spořit, ale i investovat

Kapesným to ale nekončí. Díky kapesnému se děti naučí, jak hospodařit s penězi. Jejich znalosti je ale třeba časem povýšit na úroveň spoření a investic. Podle expertů z Fondée má spoření naučit děti dosahovat krátkodobých cílů. V začátcích by rodiče měli svým ratolestem pomoci se stanovením cílové uspořené částky a výpočtem, kolik si musí měsíčně odložit. Rodiče mohou dětem přispět také „rodičovským úrokem“, kterým děti odmění, když se jim bude ve spoření dařit, aby je motivovali.

Jakmile děti ovládnou koncept spoření, je čas podívat se s nimi na investování. Fondée doporučuje vysvětlit potomkům, že jim pravidelné investice mohou zajistit lepší budoucnost. Že jim investiční portfolia přinesou pasivní příjem, zajistí vlastní bydlení nebo pohodlné stáří.

Rodiče mohou mít obavy, že budou muset své děti do investičních debat nutit. Vrchní ředitelka představenstva banky ČSOB Michaela Bauer ale říká, že dnešní generaci dětí tyto debaty baví. „Na současných dětech vidíme, že nám roste generace investorů. Děti si už nechtějí jen odkládat do prasátka, ale chtějí různé účty a zajímají se o to, jak si vytvářet rezervy, které jim umožní dělat v budoucnu to, co chtějí,“ popisuje zku-

šenosti z výuky finanční gramotnosti, kterou ČSOB zajišťuje na školách. Nejčastěji se podle Bauer chtějí děti bavit na téma kryptoměn.

Michaela Bauer říká, že se lektoři snaží dětem vysvětlovat nejen výhody investic, ale i rizika. O to samé by se měli pokoušet i rodiče. Ti by měli nechat své ratolesti vyzkoušet si investování v praxi, a to buď pomocí dětských investičních účtů, či jejich demo verzí. Americká finanční společnost NerdWallet doporučuje nechat děti investovat do akcií firem, které mají rády – Disney, Netflix, Nike či Apple. „Děti nemusí jen utrácet peníze za výrobky či služby dané značky, ale uvědomí si, že na jejich úspěchu mohou jako investoři vydělat,“ uvádí společnost. Děti zároveň zjistí, kde firmy získávají peníze a jak se mění jejich hodnota.

Finanční pojmy vysvětlujte jednoduše

Debaty o penězích je nutné upravit věku dítěte. „Když chceme s dětmi mluvit o investování, je důležité využít koncepty, které jsou pro ně srozumitelné,“ říká Krejčí z Portu. Pokud by to rodiče „přestřelili“ s odborností, mohly by děti o téma ztratit zájem. Krejčí uvádí, že u mladších dětí je vhodné začít s rozpoznáváním bankovek a mincí či s počítáním peněz ve formě hry na zákazníka a obchodníka. U starších dětí je pak podle odborníků z HSBC vhodné přecházet k tématům, jako kde se peníze berou, jak mít více peněz, jak fungují úroky, co je to inflace či akcie a jak akciový trh fun-

guje. Krejčí doplňuje, že zapomínat by se nemělo ani na téma dluhů.

Musí to být zábava

Přednášky na téma financí nemusí každého bavit. Je proto zapotřebí uchopit téma tak, aby bylo pro děti přitažlivé. „Praktické a hravé příklady jsou podle mě často účinnější než pouhá teorie,“ říká Krejčí. Možné je využít vzdělávací hry. V nabídce jsou klasiky jako Monopoly nebo hry speciálně vytvořené pro účely finančního vzdělávání. Jednu takovou vymyslela i ČSOB pro své klienty. „Pán peněz je hra pro hráče od osmi let. V jejím průběhu hráči investují, uzavírají pojištění, sjednávají půjčky a v neposlední řadě se naučí zabezpečit si své heslo,“ popisuje Michaela Bauer, která hru testovala na svých dcerách. „Bylo zajímavé pozorovat, jak je hra pohltila natolik, že během ní nevzaly ani mobil do ruky.“

Pokud jsou děti spíše fanoušci videí, mohou jim rodiče pustit vzdělávací pořady. Na jednom z nich se podílela i investiční legenda Warren Buffett. Ten vytvořil animovaný seriál Warren Buffett's Secret Millionaires Club. V 26 dílech učí děti orientovat se ve světě akcií, financí a podnikání. „V pořadu jsou principy, které jsem naučil i své děti,“ řekl o seriálu Buffett před necelými pěti lety pro CNBC.

Začněte co nejdříve

A kdy je vhodný čas začít učit děti investovat? „Nikdy není příliš brzy,“ odpovídá Buffett. „Hodnota peněz, rozdíl mezi potřebami a tužbami jsou koncepty, které děti zvládnou i ve velmi brzkém věku,“ uvádí pro CNBC. Domnívá se, že rodiče mnohdy zbytečně vyčkávají, než budou děti starší. Studie přitom ukazují, že děti jsou schopné začít se učit o penězích již od školky. Britská Cambridge University ve svém výzkumu dospěla k závěru, že finanční základy jsou děti schopny pojmout ve věku tří až čtyř let.

Z hlediska investování si děti „užívají“ výhodu, že mají před sebou dostatek času. Složené úročení má při dostatečně dlouhém horizontu velké kouzlo. Jeho síla spočívá v tom, že získané výnosy

se reinvestují a přinášejí další výdělky. Popularizátor investování Dave Ramsey v jedné své knize vysvětluje vliv časového horizontu na příkladu dvou mladých. Jeden z nich začíná investovat ve věku 19 let a druhý ve věku 27. Za předpokladu, že oba investují měsíčně 167 dolarů a roční zhodnocení je 12 procent, bude mít první zmíněný v 65 letech nastřádáno téměř 2,3 milionu, zatímco druhý 1,5 milionu dolarů. Investiční horizont kratší o osm let vedl k rozdílu v sumě téměř o 50 procent.

Budte dobrým vzorem

Děti často napodobují chování svých rodičů. Výjimkou není ani oblast financí, a proto by se rodiče měli nejprve zamyslet nad tím, zda dětem předávají správné návyky, shodují se experti. „Nejlepší je

jit dětem vlastním příkladem, podprahově je k určitým tématům dovést a učit, jak hledat balanc mezi současnou a budoucí spotřebou, jak si umět užívat tady a teď a zároveň myslet na budoucnost,“ říká Michaela Bauer z ČSOB. „Není třeba jen čekat na otázky, dobré je být aktivní a jako rodič popisovat různé situace, které se týkají peněz,“ dodává.

Jako příklady uvádí, že se snaží dětem vysvětlovat, proč se rodina stále nestravuje v restauracích, ale že když si doma uvaří, tak ušetří, nebo že stejné bonbony je možné koupit levněji v supermarketu než na benzinové pumpě. Experti z Fondée doplňují, že rodiče by měli své potomky začleňovat do debat na téma rodinného rozpočtu. Díky tomu děti zjišťují, že všechno něco stojí, a učí se, že nějaké finance je třeba i odložit.

NEJVĚTŠÍ INVESTORSKÉ CHYBY

Text: Nicole Gawlasová

Chybami se člověk učí. Při investování však mohou přijít draho, a proto je lepší se jim vyhnout. Investičních omylů se dopouštějí především začátečníci, často nepřiměřeně riskují a očekávají rychlé zbohatnutí. Chyby se ale nevyhýbají ani ostříleným investorům. V mnoha případech jde totiž rozum stranou a převládají přirozené instinkty. Vybrali jsme nejčastější omyly a s odborníky se podívali na to, jak se jim vyhnout.

Odsouvání začátku investování

Jednou z nejzásadnějších chyb je podle ředitelky investiční platformy Portu Radima Krejčího neustálé odkládání začátku investování. Nejčastějšími důvody bývají obavy, že tématu nerozumím a mohu přijít o všechny své úspory, shodují se odborníci. „Pro takové případy jsou ale k dispozici poradci,“ říká portfolio manažerka společnosti Amundi Markéta Jelínková.

Dalším důvodem je mnohdy vyčkávání na vyšší výdělků. Experti se ale shodují, že není nutné investovat velké sumy, stačí i pár stovek za měsíc. Například platforma Portu umožňuje investovat od 500 korun měsíčně. Banky nabízejí fondové investování od ještě nižších částek. „U Monety je možné investovat již od 300 korun, a to jak jednorázově, tak pravidelně,“ říká Lucie Leixnerová, specialista komunikace v Moneta Money Bank.

Na otázku, kdy začít s investováním, tak dotázaní odborníci odpovídají

ve shodě: „Čím dříve, tím lépe“. Podle investičního stratéga společnosti Conseq Michala Stupavského přináší brzký vstup na trhy výhody složeného úročení. „V průběhu času se úročí nejen investovaná částka, ale také vydělané výnosy,“ vysvětluje princip Stupavský.

Jakou roli hraje při investování čas, ukazuje příklad webové stránky zaměřující se na investiční témata Visual Capitalist. Dva investoři posílají na trh každý měsíc 200 dolarů, a to při průměrném ročním zhodnocení ve výši sedm procent. Oba investují pravidelně, s cílem zajistit se na důchod, do kterého půjdou ve věku 65 let. První začal na trhy posílat peníze v 25 letech, zatímco druhý v 35. Jaký vliv bude mít rozdíl deseti let? Investor, který si začal odkládat dříve, bude mít na důchod 520 tisíc, zatímco druhý bude mít k dispozici 245 tisíc, tedy méně než polovinu.

Chybějící investiční plán

Odborníci z České spořitelny uvádějí, že lidé se často pouštějí do investování s jediným cílem, kterým je rychlé zbohatnutí, aniž by si určili investiční plán. „Stanovení správné investiční strategie je přitom klíčové k dosažení cíle,“ říká Jelínková. Pomáhá vyvarovat se chyb, jako je koncentrace na krátké období a snaha využít aktuální tržní trendy.

Jak nastavit investiční strategii? Dotázaní experti se shodují, že prvním krokem je ujasnění si výchozí pozice. Podle Krejčího si investor určí částku, kterou si může dlouhodobě odkládat. Následuje

vymezení investičního cíle. „Ten může mít různé podoby. Může to být příprava na důchod, koupě nemovitosti nebo vzdělání dětí,“ říká Krejčí.

V neposlední řadě je nutné nastavit míru rizika, kterou je investor ochoten nést. Ta souvisí s délkou investičního horizontu. „Čím více času investor má, tím větší podíl portfolia by měl mít zainvestovaný v rizikovějších aktivech,“ uvádí Stupavský. Chybou podle něj je, když investoři s dlouhodobým horizontem mají v portfoliu příliš velký podíl méně rizikových aktiv, jako jsou dluhopisy. Takovou strategii se totiž ochuzují o potenciální zhodnocení.

Investiční strategie by se měla v čase vyvíjet, upozorňuje Jelínková. Říká, že strategii je třeba pravidelně revidovat a přizpůsobovat změnám, které se odehrávají na trhu, ale i v osobním životě investorů.

Nedostatečná rezerva

Někteří investoři vkládají na trhy všechny své úspory a nenechávají si žádné finanční prostředky v rezervě. Zainvestované peníze však nemusí být vždy ihned k dispozici a trhy navíc kolísají. To znamená, že hodnota investice může být i záporná. Z těchto důvodů odborníci doporučují nevkládat do investic vše, ale nechat si peníze pro neočekávané příhody.

Ideální výše finanční rezervy se odvíjí od individuálních okolností. „Těmi

jsou životní náklady, příjem a stabilita pracovního místa," říká Krejčí a radí nechávat si zálohu ve výši tří až šesti měsíčních nákladů. Podnikatelům s nejistými příjmy ale doporučuje zvážit i vyšší sumu. Šestinásobek měsíčních nákladů doporučuje Jelínková. Rezerva by podle ní měla mít podobu hotovosti či peněz na bankovním účtu, aby byla v případě nečekaných výdajů snadno dostupná.

Příliš krátké období

Investoři ne vždy dodrží zaměření na dlouhodobý cíl a nechají se rozptýlit aktuálním děním na trzích. Koncentrace na krátké období je pak příměje opustit svou investiční strategii.

V takovém případě se ale ochu-

zují o dlouhodobé zhodnocení, upozorňují odborníci. Právě v dlouhém období je možné těžit z výhod složeného úročení, a navíc dlouhodobé investování snižuje vliv krátkodobé volatility.

„Tržní výkyvy se v průběhu času vyrovnávají, a proto dlouhodobý přístup umožňuje investorům dosáhnout lepších výsledků," vysvětluje Krejčí. To ale platí zejména u pasivně řízených portfolií. „U aktivního obchodování uvedené příliš roli nehraje," dodává. Pokud někdo investuje pomocí krátkodobých spekulací, záleží podle Krejčího spíše na jeho schopnostech a náhodě než na počtu investičních let.

Nedostatečná diverzifikace

To, že se některé z akcí v minulosti dařilo, neznamená, že se jí bude dařit i v budoucnu. Platforma Portu uvádí následující příklad. „Začínající investor nasměroval po pandemii covidu všechny své úspory do technologické firmy PayPal kvůli tomu, že akcie společnosti do té doby historicky rostly. Od vrcholu pandemie však akcie ztratily téměř 80 procent své tržní hodnoty a investor tak přišel o čtyři pětiny svých úspor. Zatímco v případě, že by investoval do světového akciového indexu MSCI World, by ztráta činila pouze 10 procent.“

A jak své portfolio správně diverzifikovat? „Snažím se minimalizovat riziko tím, že dávám peníze do různých druhů investic, které by se měly chovat odlišně," vysvětluje Krejčí. Portfolio by podle odborníků mělo obsahovat různé třídy aktiv. „Těmi jsou akcie, vládní dluhopisy, korporátní dluhopisy, nemovitosti, alternativní aktiva jako komodity a samozřejmě také hotovost," vyjmenovává Stupavský.

Tyto hlavní třídy aktiv by měly být navíc široce diverzifikované napříč světovými finančními trhy. Stupavský upozorňuje, že jednou z častých chyb je, že

investoři mají příliš velkou část portfolia zainvestovanou v blízkosti svého mateřského regionu. „A tedy v našem případě na českém, potažmo evropském kapitálovém trhu.“

V neposlední řadě je nutné diverzifikovat portfolio i sektorově. „To znamená, že například nenakupují akcie pouze technologických firem," říká Krejčí. Jako konkrétní příklad zmiňuje akcie Microsoftu a Applu. Ačkoliv jde o akcie různých firem, obě společnosti podnikají ve stejném odvětví, a proto lze očekávat, že se budou chovat obdobně. Taková investice nesplňuje pravidla diverzifikace.

Chování řízené emocemi

„Rozhodnutí založená na emocích nebo špatných informacích obvykle pramení z nedostatečného porozumění základním principům investování," podotýká Krejčí. Proto je podle něj potřeba rozšiřovat investiční znalosti. Podle Stupavského hraje svou roli i čas. „Začínající investoři se musí naučit vyrovnat se s tím, že téměř s jistotou bude jejich investiční portfolio v průběhu času výrazně kolísat," upozorňuje. Začátečníci se hlavně nesmí nechat odradit od pokračování v dlouhodobé strategii a držet se jí, i když se jejich investice budou nacházet v záporných číslech. „Jak totiž prokazují historická data, k poklesům a recesím došlo v historii už několikrát, ale trhy se vždy vzpamatují," dodává Krejčí.

Držet své emoce na uzdě by se investoři měli naučit nejen při tržních propadech, ale i v situacích, kdy se nabízejí „lákavé" investiční příležitosti. Podle odborníků z České spořitelny je třeba naučit se pracovat s takzvaným „FOMO (fear of missing out) efektem". Jde o situaci, kdy má investor obavy, že přijde o zisky, když nekoupí zrovna úspěšné tituly. „Nakupovat akcie, které již šly výrazně nahoru, ale není šťastné rozhodnutí," doplňují experti České spořitelny.

Průzkum světové organizace věnující se investičnímu vzdělávání profesionálů CFA Institute ukazuje, že investoři, kteří dovolí, aby za ně emoce rozhodovaly, dosahují průměrné roční ztráty ve výši tří procent.

Nebud'te **HENRY!**

Text: Michael Mareš

High earner, not rich yet – to je anglický název pro lidi, kteří vydělávají hodně peněz, ale pořád nejsou bohatí. Zkratka HENRY se v americké ekonomice stala zaběhnutým pojmem a dnes se začíná prosazovat i v dalších kapitalistických zemích, kde široká střední třída zažívá pocit finančního průtokového ohříváče. Proti velmi slušným příjmům u nich však stojí také velké výdaje a nedokážou kvůli tomu nahromadit výraznější úspory. Možná se to děje i vám a občas si říkáte: Kam se všechny ty peníze poděly?

Pojem HENRY před dvaceti lety vymyslel Shawn Tully, dlouholetý redaktor amerického byznysového magazínu Fortune. Tully označení HENRY specifikoval tak, že jde o domácnosti s ročním příjmem mezi 250 a 500 tisíci dolary (5,8–11,7 milionu korun v dnešním kurzu), které velkou část svých příjmů rozpustí do tří oblastí: daní, bydlení a šetření na vysokou školu pro své potomky. Ve Spojených státech totiž kvalitní univerzity vyjdou až na 50 tisíc dolarů za semestr. Uvedené oblasti, spolu s běžnými výdaji, vysají rodinný rozpočet natolik, že nezbyvá prakticky nic na penzijní spoření či větší investice. Z toho Tully odvodil, že HENRY vstupují do důchodu relativně nezajištěni, rozhodně ne s takovým majetkem, aby se cítili bohatí.

Často se jedná o doktory, právníky, konzultanty, korporátní manažery či majitele menších firem, tedy živý základ každé vyspělé ekonomiky.

Pojem HENRY se většinou pojí s generací X, tedy lidmi narozenými převáž-

ně v 70. letech minulého století. V Česku je známe pod označením Husákovy děti nebo také boomeři. A je tu ještě jedna skupina, které se nevídaná kombinace „vysoký příjem – pocit nebohatství“ týká. Ve Spojených státech se pro ně vžila zkratka DINK, tedy dual income, no kids (dvojitý příjem, žádné děti). Jde ovšem o fenomén napříč generacemi. Deník New York Post přišel před pár lety s verzí „mileniál-HENRY“, kterou definoval tak, že kvůli vysokým nákladům na život žije od výplaty k výplatě.

HENRY (definovaní jako ti, kdo vydělávají 200 tisíc dolarů ročně a více a přitom mají čisté jmění pod milion dolarů) se nejčastěji vyskytují mezi zaměstnanými čtyřicátníky a – jak lze předpokládat – skoro ve třech čtvrtinách jde o běloch. V 90 procentech jsou ženatí, v 60 procentech mají jedno nebo více dětí. Základ jejich jmění tvoří úspory a vlastnictví nemovitosti. Spořicí účet mají v 75 procentech, akciové portfolio ve 44 procentech. V 95 procentech je ovšem také tíží výrazný dluh, v drtivé většině jde o hypotéku, téměř polovina má také úvěr na automobil. Průměrný dluh dosahuje téměř 320 tisíc dolarů.

Rozklíčovat, kolik máme HENRY v Česku, je komplikované. Nejsou na to data, která by se dala využít podobně jako u amerického průzkumu financí spotřebitelů. Určitou představu ovšem může nabídnout aktuální ročenka Českého statistického úřadu. Podle ní tvoří lidé s čistým měsíčním příjmem přes 50 tisíc korun 2,7 procenta mezi zaměstnanci a 5,8 procenta mezi OSVČ.

Nejvyšších deset procent výdělečných občanů má čisté roční příjmy nad 639 tisíc. I u čistého jmění jsou k dispozici jen velmi přibližná čísla: průměr českých domácností za rok 2022 byl čtyři miliony korun, u pětiny nejbohatších domácností šlo v průměru o částku lehce přesahující 10 milionů. To je každopádně příliš málo na to, abychom je všechny označili jako HENRY.

Nabízí se otázka, kolik peněz je vlastně dost? U jaké cifry už se začnete cítit bohatí? Tuto velmi individuální hranici bohatství předloni zkoumal průzkum, který si v několika zemích zadala loterijní společnost Sazka. Vyšlo najevo, že k pocitu bohatství Češi potřebují mít měsíční čistý příjem alespoň 120 tisíc korun. To je výrazný nárůst oproti roku 2017, kdy se u nás bohatým cítil člověk pobírající 50 tisíc korun za měsíc.

Jelikož průzkum probíhal v Česku, na Slovensku, v Itálii, Německu a Finsku, nabízí se mezinárodní srovnání. I Finové označili částku 120 tisíc korun jakožto dělicí hranici – jenže zatímco pro Čecha byla hranice bohatství zhruba čtyřnásobkem průměrné čisté mzdy, u Finů šlo jen o dvojnásobek. Polovina Italů by zase pro pocit bohatství potřebovala příjem nad 500 tisíc korun měsíčně.

Z průzkumu Sazky vyplynulo, že na rozdíl od příjmu se představa o celkové hodnotě majetku bohatého člověka v porovnání s předchozími lety nezměnila. Pro šest z deseti Čechů platí, že hranice bohatství začíná na 10 milionech korun, ostatní země ji měly posunutou výrazně výš, na 100 milionů korun.

HOSPODÁŘSKÉ NOVINY

Předplatné Hospodářských novin na webu HN.cz

Vyzkoušejte 4 týdny za 40 Kč

**Poslední šance,
jak si zajistit
dvojciferné
úroky**

**Je lepší být jedináček?
Kolik mít potomků
a jak je udělat
šťastnými**

**Co vědí nejbohatší
lidé světa
a ostatní ne?**

**Až půjdou do penze
Husákovy děti,
ceny nemovitostí
klesnou**

**U koho nově
investovat
na penzi**

• Přihlaste si investiční newsletter Peníze HN

• Poslouvejte podcast MoneyPenny nejen o penězích a investicích

ERSTE
Premier

Abyste měli volné ruce na to, co vás baví

Svěřte své finance do péče
našich zkušených Premier bankéřů
a užívejte si spousty benefitů